

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร
กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

ปริญญานิพนธ์
ของ
อรุณศิริ เกียรติศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

ตุลาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร
กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

บทคัดย่อ
ของ
อรุณศิริ เกียรติศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2547

อรุณศิริ เกียรติศิริ. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์,

รองศาสตราจารย์ เวณี กริทอง.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต อึดมโนทัศน์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 226 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี.เอช.คิว 60 แบบสอบถามอึดมโนทัศน์ แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมกับเพื่อน แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง และแบบสอบถามการปรับตัวในหอพัก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การค้นหาตัวพยากรณ์การปรับตัวในหอพัก โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ :

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_1) อึดมโนทัศน์ (X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว (X_4) ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร (X_5) ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร (X_6) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมกับเพื่อน (X_7) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง (X_8)

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ สุขภาพจิต (X_2)

3. ตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร (X_6) อุดมโนทัศน์ (X_3) สุขภาพจิต (X_2) และบุคลิกภาพ (X_1) ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารได้ร้อยละ 39.6

4. สมการพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 รายละเอียดดังนี้

4.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y} = .717 + .273 X_6 + .224 X_3 - .411 X_2 + .014 X_1$$

4.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .321 X_6 + .207 X_3 - .163 X_2 + .164 X_1$$

VARIABLES RELATED TO ADJUSTMENT IN RESIDENCE HALL OF PRE-CARDETS OF
THE ARMED FORCES ACADEMIES PREPARATORY SCHOOL , UNDER THE
EDUCATION DEPARTMENT , SUPREME COMMAND HEADQUARTER ,
MINISTRY OF DEFENCE

AN ABSTRACT
BY
ARUNSIRI KIATSIRI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
October 2004

Arunsiri Kiatsiri. (2004). *Variables Related To Adjustment In Residence Hall of Pre-Cardets of The Armed Forces Academies Preparatory School ,Under the Education Department , Supreme Command Headquarter , Ministry of Defence.*
Master of Thesis, M.Ed. (Educational Psychology).Bangkok : Graduate School,
Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Inst.Dr.Pasana Chularut ,
Assoc.Prof.Waythanee Greethong.

The purposes of this research were to investigate variables related to adjustment in residence hall of pre-cardets of The Armed Forces Academies Preparatory School , Under the Education Department , Supreme Command Headquarter, Ministry of Defence. The subject of 226 students, were randomly sampling from 1st year of pre-cardets in 2004. The instruments were variable related to adjustment in residence hall questionnaires. The data was analyzed by Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :

1. There were significantly 7 variables positive correlation among personality (X_1) self-concept (X_3) interpersonal relationship between student and family (X_4) parental's expectation (X_5) school environmental (X_6) interpersonal relationship between student and friend (X_7) interpersonal relationship between student and training officers (X_8) that relate to adjustment in residence hall at .05 level.

2. There were significantly 1 variable negative correlation among mental health (X_2) that relate to adjustment in residence hall at .01 level.

3. There were significantly 4 variables related to adjustment in residence hall from the most to the least were school environmental (X_6) self-concept (X_3) mental health (X_2) and personality (X_1) these 4 variables could predicted adjustment in residence hall about percentage of 39.6.

4.The significantly predict equation of variables related to Adjustment in Residence Hall of Pre-Cardets of The Armed Forces Academies Preparatory School at .05, .01 level were as follows :

4.1 In terms of raw scores were:

$$\hat{Y} = .717 + .273 X_6 + .224 X_3 - .411 X_2 + .014 X_1$$

4.2 In terms of standard scores were:

$$Z = .321 X_6 + .207 X_3 - .163 X_2 + .164 X_1$$

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร
กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

ของ
นางสาวอรุณศิริ เกียรติศิริ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

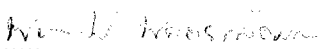
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

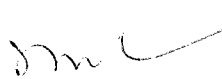
วันที่ 15 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เวณี กริทอง)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ประธาน
ควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ เจริญ กรรณการควบคุมปริญญานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรพนรัตน์ พลอยล้อมแสง และ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการที่ได้รับ
แต่งตั้งเพิ่มเติมสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ พร้อมทั้ง
ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ด้วยความเมตตา ผู้วิจัยขอ
กราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรพนรัตน์ พลอยล้อมแสง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ และ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ผู้ทรงคุณวุฒิในการ
ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ พลตรี วีระศักดิ์ ฤทธิวงศ์ ผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร พลเรือตรีหญิง
นัยนา สุทธาควิน อดีตรองผู้อำนวยการส่วนการศึกษาโรงเรียนเตรียมทหาร พันเอกหญิง ทศนศรี
ไตรยคุณ รองผู้อำนวยการส่วนการศึกษาโรงเรียนเตรียมทหาร พันเอกหญิง นงเยาว์ เกตุญาติ อาจารย์ที่
ปรึกษาศูนย์การศึกษาโรงเรียนเตรียมทหาร พันเอก สุรชาญ วณิชกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาศูนย์การศึกษา
โรงเรียนเตรียมทหาร คณาจารย์และนายทหารปกครองทุกท่านที่ได้ให้ความเมตตาให้ความช่วยเหลือ
อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ พลโทหญิง พิมพ์ผกา เพ็ญกิตติ สำหรับความกรุณาในการให้ความช่วยเหลือ
ผู้วิจัยในทุกๆด้าน ผู้วิจัยกล่าวได้เพียงว่าหากปราศจากความเมตตา และความช่วยเหลือจากคุณป้า
ผู้เป็นที่รักท่านนี้แล้ว ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้คงไม่สามารถสำเร็จลุล่วงขึ้นมาได้

ขอขอบคุณนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการ
ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผลให้เครื่องมือวิจัยมีความสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้เป็น
อย่างมาก

คุณค่าทั้งหมดที่เกิดขึ้นนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา และบรรพคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรม
สั่งสอน ตลอดจนประสิทธิประสาทวิทยาการความรู้ให้กับผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

อรุณศิริ เกียรติศิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดการศึกษาค้นคว้า	10
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพัก	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพัก	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพัก	26
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ	28
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ	32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต	34
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต	36
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์	39
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์	48
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัว	50
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัว	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัว	52
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง	53
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ	55
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ	58
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน	62
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน	63
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเตรียมทหาร	64
 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	 72
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	72
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	74
การหาคุณภาพเครื่องมือ	88
การเก็บรวบรวมข้อมูล	89
การวิเคราะห์ข้อมูล	90
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	90
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า	 92
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และการแปลผล	92
การวิเคราะห์ข้อมูล	93
การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า	93
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
 5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	 100
สังเขป ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการดำเนินการค้นคว้า	100
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	102
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	103
ข้อเสนอแนะ	109
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	109

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก.....	126
ภาคผนวก ก หนังสือรับรอง.....	127
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	131
ภาคผนวก ค ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก.....	151
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	161

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตอนของกองพื้นที่ 2 และ กองพื้นที่ 4	73
2	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร	94
3	แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพัก	96
4	แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพัก	98
5	แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนเตรียมทหาร โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)	99
6	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามบุคลิกภาพ	152
7	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามอัตมโนทัศน์	153
8	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว	154
9	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง ในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร	155
10	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามทางกายภาพของโรงเรียน เตรียมทหาร	156
11	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน	157
12	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง	158
13	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามการปรับตัวในหอพักของ นักเรียนเตรียมทหาร	156

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาประเทศ สิ่งสำคัญที่สุดที่ต้องคำนึงถึง คือการพัฒนา “คน” เพราะคนในประเทศนั้นเปรียบเสมือนทรัพยากรอันมีค่าที่ควรได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาคนในด้านคุณภาพนั้นต้องคำนึงถึงทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจควบคู่กันไปด้วย แต่จากสภาวะความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบันเห็นได้ชัดว่ามีปัญหาการดำรงชีวิตมากกว่าอดีตไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ที่ทำให้เราต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาวะความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อความอยู่รอดของคนในสังคม ดังนั้นปัญหาการปรับตัวจึงเป็นปัญหาที่สำคัญ (อรพินทร์ ชูชม และ อัจฉรา สุขารมณ.2523 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Hurlock.1978) ซึ่งปัญหาการปรับตัวนั้นถือว่าเป็นกิจกรรมสำคัญของชีวิตเนื่องจากการปรับตัวของแต่ละบุคคลจะมีลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นและสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่บุคคลนั้นเผชิญอยู่ (สิริชัย ประทีปฉาย.2533 : 4) ซึ่งสอดคล้องกับ อาคม สรสุชาติ (2518 : 64) ที่กล่าวว่าปัญหาในการปรับตัวเกิดขึ้นได้ทุกขณะและทุกวัย แต่วัยรุ่นจะเป็นวัยที่ประสบปัญหาในการปรับตัวมากกว่าวัยอื่น เนื่องจากวัยรุ่นเป็นผู้ที่ต้องการเปลี่ยนแปลง และต้องการได้รับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่ปรับตัวยากและมีปัญหามากที่สุด

สังคมไทยในปัจจุบันมีประชากรอายุระหว่าง 17 – 19 ปี ส่วนหนึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งถือว่าเป็นวัยรุ่นตอนปลายในระยะต้น (นวลศิริ เปาโรหิตย์.2520 : 256) ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นวัยที่ต้องมีการปรับตัวอย่างมากจึงเป็นวัยแห่งปัญหา (กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย.2532 : 11) หากโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการปรับตัวของวัยรุ่นก็จะช่วยให้วัยรุ่นปรับตัวได้ดี เด็บโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป เพราะชีวิตในโรงเรียนเป็นระยะหนึ่งของการส่งเสริมสุขภาพจิตและการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆให้เจริญงอกงาม (บุญศรี จิงนาเจริญเลิศ. 2530 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Shertzers and Peters. 1965 : 263) เนื่องจากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นแบ่งหลักสูตรออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญศึกษา กับ ประเภทอาชีวศึกษา (อมรา เล็กเรณสินธุ์.2540 : 56) และระบบการศึกษาของประเทศไทยมีการจัดสถาบันขึ้นเป็นการเฉพาะกิจ เพื่อฝึกนักเรียนให้เตรียมพร้อมต่อการประกอบอาชีพแต่ละอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และโรงเรียนเตรียมทหารจัดเป็นสถาบันการศึกษาในระดับ

มัธยมศึกษาตอนปลายเฉพาะกิจสถาบันหนึ่งที่อยู่ในความดูแลของกรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม ซึ่งเทียบเท่าหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2542 ของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 โดยรับนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 14 ถึง 18 ปี เพื่อเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามลำดับ (สถานภาพนักเรียน เติร์มทหารรุ่นที่ 47. 2546 : 1)

เนื่องจากโรงเรียนเตรียมทหารเป็นสถาบันทางทหารที่มีภารกิจ ให้การศึกษาและอบรมความรู้ พื้นฐานทางวิชาการ วิชาทหาร และตำรวจเบื้องต้นเพื่อสร้างความสามัคคี ซึ่งเป็นประโยชน์พื้นฐานต่อการปฏิบัติงานในอนาคต รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพอุปนิสัยพื้นฐานในการเป็นผู้นำหน่วยที่มีประสิทธิภาพของชาติ (ภัทรา ธนพานิช. 2528 : 3) นักเรียนเตรียมทหาร ต้องใช้ชีวิตแบบนักเรียน ประจำประกอบด้วยสภาพแวดล้อมและระเบียบวินัย กฎข้อปฏิบัติต่างๆที่แตกต่างจากนักเรียนประจำทั่วไป โดยนักเรียนเตรียมทหารต้องอยู่ประจำหอพักของโรงเรียนสัปดาห์ละ 5 วัน (เอกสารสรุปผลการสัมมนาปัญหาในการดูแลนักเรียนเตรียมทหารและแนวทางแก้ไข. 2540 : 1) กล่าวคือนักเรียนเตรียมทหารมีความเป็นอยู่ซึ่งมีระเบียบวินัยมากจนดูเหมือนเป็นการบังคับให้นักเรียนอยู่ในกรอบตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะเป้าหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหารก็เพื่อผลิตนายทหารนายตำรวจที่มีประสิทธิภาพ (Vidich and Stein. 1968 : 493-494) สำหรับนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักเรียนใหม่นั้นในระยะสองเดือนแรกของการเป็นนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนจะได้รับการฝึกขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมเป็นทหารอย่างหนักโดยเรียกว่าระบบการปรับปรุงลักษณะทหาร ในระยะนี้นักเรียนใหม่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่พร้อมทั้งรับการฝึกเบื้องต้นที่จำเป็น การฝึกอบรมจะกระทำด้วยความละเอียดถี่ถ้วนเป็นรายบุคคล การปฏิบัติเป็นไปอย่างเข้มงวดและพิถีพิถันด้วยระเบียบวินัยเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักเชื่อฟังคำสั่งโดยฉับพลันและพร้อมที่จะปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ (42 ปี โรงเรียนเตรียมทหาร. 2543 : 54) และจากผลของการประเมินการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ในการปกครองบังคับบัญชา การดูแลความเป็นอยู่ และระเบียบปฏิบัติประจำวันของนักเรียนเตรียมทหาร โดยกรมนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร พอจะสรุปปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 ได้ ดังนี้ ปัญหาด้านขวัญ กำลังใจ และการพักผ่อน คือ นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 ได้รับการฝึกและถูกทำโทษหนักมากเกินไปโดยไม่ได้เริ่มจากการปรับตัวจากฝึกเบาไปหาหนัก มีเวลาพักผ่อนไม่เพียงพอ เวลาส่วนตัวมีน้อยเกินไป การลงโทษขาดการชี้แจงและการใช้หลักเหตุผล และมักใช้วิธีข่มขู่มากกว่าการชักจูงจึงส่งผลกระทบต่อความเครียด ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในความเป็นอยู่ คือ สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานยังไม่เพียงพอ อุปกรณ์ประจำโรงนอนชำรุดทรุดโทรม การซ่อมบำรุงเป็นไปอย่างล่าช้าทำให้สภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนยังไม่ได้รับความสะดวกสบายเท่าที่ควร ปัญหาด้านกิจกรรม คือ นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 เข้าร่วมกิจกรรม มาก

เกินไป และ ปัญหาด้านระเบียบปฏิบัติประจำวัน คือ นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 ปฏิบัติตนไม่เหมาะสมกับความเป็นธรรมชาติ เพราะไม่สามารถเลือกตัดสินใจและเลือกบริหารเวลาได้ด้วยตนเอง (เอกสารการประเมินผลในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ในการปกครองบังคับบัญชา การดูแลความเป็นอยู่และระเบียบปฏิบัติประจำวัน.2540 : 1)

จากการที่ผู้วิจัยมีญาติเป็นอาจารย์อยู่ที่โรงเรียนเตรียมทหารได้กล่าวถึงปัญหาที่พบให้ผู้วิจัยฟังว่านักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 บางคนมีปัญหาการปรับตัวในการใช้ชีวิตอยู่หอพักของโรงเรียนเตรียมทหาร เนื่องจากเป็นนักเรียนใหม่ที่เข้ามาอยู่ประจำหอพัก และต้องปรับตัวจากความเป็นบุคคลพลเรือนเข้ามาสู่ระบบทหารจึงมีปัญหาการปรับตัวต่อกฎระเบียบวินัยทางทหารที่เคร่งครัด ประกอบกับไม่เคยจากครอบครัวเป็นเวลานานจึงทำให้คิดถึงบ้าน ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ นายทหารปกครองบางคนเข้มงวดมากเกินไป นักเรียนเตรียมทหารไม่มีเวลาเป็นของตัวเอง อึดอัด ไม่เป็นอิสระ เคร่งเครียด ดังนั้นผู้วิจัยจึงสำรวจปัญหาเบื้องต้นเพื่อศึกษาว่านักเรียนเตรียมทหารมีปัญหาการปรับตัวในการใช้ชีวิตอยู่หอพักของโรงเรียนเตรียมทหารหรือไม่ โดยให้นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 จำนวน 508 คน ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 ในขณะที่ท่านเรียนอยู่ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง ผลการสำรวจพบว่านักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 จำนวน 508 คน มีปัญหาในด้านต่างๆโดยเรียงลำดับปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดตามลำดับดังนี้ ปัญหาการปรับตัวเข้ากับระบบทหาร เช่น การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ การปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่เคร่งครัด จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 35.83 ปัญหาการปรับตัวต่อกิจวัตรประจำวัน เช่น เวลาที่จำกัด และการถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 25.98 ปัญหาด้านสภาวะอารมณ์ เช่น ความกดดัน ความเครียด ความเบื่อหน่ายในการฝึก และการคิดถึงคนในครอบครัว จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 14.37 ปัญหาด้านสัมพันธภาพ เช่น การปรับตัวกับเพื่อนใหม่ การปรับตัวกับรุ่นพี่ และการปรับตัวกับนายทหารปกครอง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 12.21 ปัญหาด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องสวัสดิการมีสินค้าจำหน่ายไม่เพียงพอต่อความต้องการ การจำกัดเวลาในการใช้ห้องกิจกรรมต่างๆ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 11.61

ข้อที่ 2 จากปัญหาข้อที่ 1 ท่านคิดว่าเกิดจากสาเหตุใดบ้าง นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 จำนวน 508 คน ตอบว่าเกิดจากการต้องอยู่ในระเบียบวินัยตลอดเวลาหากทำผิดคนเดียวถือว่าทำผิดหมดและต้องถูกลงโทษทุกคนจึงทำให้กลัวการทำผิดระเบียบจนไม่กล้าตัดสินใจเอง ขาดความมั่นใจในการกระทำการต่างๆต้องรอฟังคำสั่งเพียงอย่างเดียว จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 20.67 เกิดจากระบบปรับปรุงลักษณะทหารที่ไม่มีเหตุผลทำให้ท้อแท้และหมดกำลังใจในการฝึก จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 16.73 เกิดจากเวลาส่วนตัวไม่เพียงพอบางครั้งมีกิจกรรมอื่นกินเวลาส่วนตัวทำให้เวลาทำการกิจส่วนตัวแทบจะไม่มีต้องเร่งรีบทุกอย่างเพราะกลัวที่จะถูกทำโทษ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ

14.17 ตอบว่าการอยู่ภายใต้การควบคุมของนายทหารปกครองมากเกินไปทำให้เครียด เพราะการใช้คำพูดมักเป็นแบบกดดันจิตใจทำให้เครียดและส่งผลให้เบื่อนายในการฝึก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 11.81 เกิดจากไม่มีความเป็นส่วนตัวต้องคอยระวังตัวอยู่เสมอ ต้องอ้างวินัยอยู่ตลอดเวลา และสิทธิต่างๆมีน้อยมาก จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 11.22 ตอบว่าเวลาที่เพื่อนไม่ยอมให้ความร่วมมือในเวลาที่สมควรปฏิบัติตามกฎระเบียบ และการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนบางคนที่ไม่ชอบในนิสัย เพราะเพื่อนบางคนขาดความมีระเบียบวินัยบางครั้งอาจจะเตือนแต่เกรงว่าจะผิดใจกันเลยต้องอดทนและนิ่งเฉยไว้ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 10.43 ตอบว่าอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นบางอย่างไม่มี เนื่องจากขัดกับกฎระเบียบบางครั้งการหาอุปกรณ์ทำได้เฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์เท่านั้นซึ่งถ้ามีงานมากก็ทำให้ไม่ได้พักผ่อน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 9.65 ตอบว่ากลัวไม่ได้กลับบ้านเพราะคิดถึงบ้านมาก คิดถึงบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัวเนื่องจากไม่เคยใช้ชีวิตอยู่ห่างจากสมาชิกในครอบครัว และกลัวที่จะทำตามความคาดหวังของทุกคนในครอบครัวไม่สำเร็จเพราะบางครั้งเกิดความท้อแท้ และหมดกำลังใจ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 5.32

จากผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้นพบว่านักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 มีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวในการใช้ชีวิตอยู่ในหอพักซึ่งสอดคล้องกับ เดิมศักดิ์ คทวนิช (2546 : 293) ที่กล่าวว่า การปรับตัวคือความพยายามของบุคคลในการที่จะหาวิธีลดสภาวะความตึงเครียดทางอารมณ์ที่เกิดจากความไม่สมปรารถนาในสิ่งที่ตนหรือสังคมคาดหวังรวมถึงการปรับพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เผชิญอยู่ ความพยายามดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับ อุษณา ปราโมช (2517 : 1) ที่กล่าวว่า การปรับตัวจะส่งผลกระทบต่อด้านส่วนตัวและสิ่งแวดล้อม หากนักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ในหอพักได้จะทำให้นักเรียนเกิดความรักใคร่ กลมเกลียวต่อกัน และรักษสถาบันส่วนรวม การอยู่โรงเรียนประจำมีคุณค่าในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความอดทน มีมานะ และเคารพต่อกฎระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด

ดังนั้นเมื่อนักเรียนเตรียมทหารมีปัญหาด้านการปรับตัวเกิดขึ้นแล้วนับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญในการใช้ชีวิตอยู่ในหอพักเป็นอย่างยิ่ง ถ้าปล่อยให้นักเรียนมีปัญหาด้านการปรับตัวเกิดขึ้นแล้วไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุใดก็ตาม ย่อมนำมาซึ่งผลเสียต่อตัวนักเรียนเอง สอดคล้องกับคำกล่าวของเดิมศักดิ์ คทวนิช (2546 : 292-293) ที่กล่าวว่า การปรับตัวนั้นเกิดจากการที่บุคคลมีความต้องการใดขั้นแล้วมีอุปสรรคมาขัดขวางทำให้บุคคลนั้นไม่บรรลุเป้าหมาย หรือบรรลุเป้าหมายล่าช้ากว่ากำหนด ในสถานการณ์ที่บุคคลประสบเช่นนี้จะทำให้เกิดสภาวะทางอารมณ์ต่างๆขึ้น เช่นความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจ ความกดดัน ความตึงเครียด สภาวะดังกล่าวถ้าไม่สามารถปรับให้ลดลงหรือหมดไปได้

อย่างเหมาะสมอาจทำให้บุคคลนั้นเกิดปัญหาสุขภาพจิตตามมาได้ จึงถือได้ว่าปัญหาการปรับตัวเป็นอุปสรรคต่อการใช้ชีวิตอยู่ในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารเป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

2. เพื่อศึกษาตัวแปร ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษานี้ เพื่อให้ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับหน่วยงาน ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน โรงเรียนเตรียมทหาร ในการวางแผนนโยบาย ช่วยเหลือนักเรียนเตรียมทหารที่มีปัญหาการปรับตัวในหอพักให้สามารถปรับตัวได้ดีและมีความสุข โดยอยู่ในกรอบของระเบียบวินัยการปกครองของทางโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 508 คน เป็นนักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 2 จำนวน 252 คน และ นักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 4 จำนวน 256 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 226 คน ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane, 1967 : 886-887) เป็นนักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 2 จำนวน 112 คน และ นักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 4 จำนวน 114 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตอนของแต่ละกองพันเป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว

1.1.1 บุคลิกภาพ

1.1.2 สุขภาพจิต

1.1.3 อึดทนโน้ทน

1.2 ตัวแปรด้านครอบครัว

1.2.1 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว

1.2.2 ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าทัพของนักเรียนเตรียมทหาร

1.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม

1.3.1 ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร

1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน

1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร หมายถึง การที่นักเรียนเตรียมทหาร เรียนรู้ในเรื่องของการจัดการปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองในขณะอยู่หอพัก เพื่อให้นักเรียนเตรียมทหารใช้ชีวิตในการเป็นนักเรียนประจำขณะอยู่ในหอพักได้อย่างมีความสุข แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1.1 การปรับตัวกับระบบปรับปรุงลักษณะทหารของโรงเรียนเตรียมทหาร หมายถึง การวางพื้นฐาน อุปนิสัยจิตใจตั้งแต่เริ่มชีวิตในการเป็นนักเรียนเตรียมทหาร เพื่อให้นักเรียนเตรียมทหารทุกคนยึดมั่นในอุดมการณ์ ของโรงเรียน คือ ชาติ เกียรติ วินัย กล้าหาญ การฝึกความอดทนของนักเรียนเตรียมทหารจะใช้การออกคำสั่งให้นักเรียนเตรียมทหารปฏิบัติตามโดยฉับพลัน เป็นการฝึกให้นักเรียนเตรียมทหารปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ให้ได้อย่างเร็วที่สุด ได้แก่ วิถีพื้นที่ วิถี วัฏจักรแบบกฎเกณฑ์

ต่างๆ สก๊อตจัมป์ ดึงข้อ เป็นการออกกำลังกายเพื่อการลงโทษมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเตรียมทหารทุกคนมีระเบียบวินัย มีความอดทนต่อทุกสภาวะพร้อมปฏิบัติตามคำสั่งด้วยความเต็มใจ

1.2 การปรับตัวกับระเบียบวินัยและข้อบังคับของโรงเรียนเตรียมทหาร หมายถึง การที่นักเรียนเตรียมทหารสามารถปรับตัวกับระเบียบข้อปฏิบัติของนักเรียนเตรียมทหาร ขณะอยู่ในหอพักของโรงเรียนเตรียมทหาร ได้แก่ ระเบียบการแต่งกาย ระเบียบปฏิบัติทั่วไป ระเบียบว่าด้วยเรื่องความปลอดภัยนักเรียน และระเบียบในการยึดมั่นระบบเกียรติศักดิ์

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร หมายถึง สิ่งส่งผลกระทบต่อนักเรียนเตรียมทหาร โดยจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต และ อัตมโนทัศน์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะที่เฉพาะ หรือพฤติกรรมโดยรวมของนักเรียนเตรียมทหารที่แสดงออกมา หรือตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้นักเรียนเตรียมทหารมีบุคลิกภาพที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวความคิดของ เจนกินส์ (Jenkins' Activity Survey) แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

2.1.1.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ ได้แก่ บุคลิกภาพเร่ร่อน ชอบแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มากๆ ในเวลาที่มีน้อยๆ มักจะมีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะอดทนพยายามทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบผลสำเร็จ ชอบผจญอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ทุนไม่ได้กับการทำงานที่ล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้โกรธง่ายและก้าวร้าวได้ง่าย

2.1.1.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี ได้แก่ บุคลิกภาพที่ผ่อนคลาย ไม่รีบร้อน ไม่ก้าวร้าว เรื่อยๆ และมีลักษณะเฉื่อยชา จะชอบการพักผ่อนโดยจะดำเนินชีวิตแบบง่ายๆ ไม่ชอบที่จะผจญอุปสรรคใดๆ และจะไม่ชอบทำงานที่ใช้เวลาแบบเร่ร่อน

2.1.2 สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ทางจิตใจของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม ที่มีต่อทั้งตนเองและผู้อื่น โดยที่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยวัดจากแบบคัดกรองสุขภาพไทย จี เอช คิว 60 (Thai GHQ 60 = Thai General Health Questionnaire 60)

2.1.3 อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนเตรียมทหารที่มีต่อตนเอง ในด้านต่างๆ ได้แก่ ความสามารถ รูปร่างลักษณะ และ คุณค่าของตนเอง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.3.1 ความสามารถ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองของนักเรียนเตรียมทหารในการแสดงความสามารถทางด้านการทำงาน

2.1.3.2 รูปร่างลักษณะ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดที่นักเรียนเตรียมทหารมีต่อตนเอง เกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา น้ำหนัก ส่วนสูง ทรวดทรง อิริยาบถต่างๆ และการแต่งกาย

2.1.3.3 คุณค่าของตนเอง ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดในการประเมินคุณค่าของตนเอง ในด้านการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ความภาคภูมิใจในตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง

2.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว และความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนเตรียมทหารในการปฏิบัติตนต่อ บิดา มารดา หรือสมาชิกในครอบครัว และ พฤติกรรมของบิดา มารดา หรือสมาชิกในครอบครัวในการปฏิบัติตนต่อนักเรียนเตรียมทหาร เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีรายละเอียดดังนี้

2.2.2.1 พฤติกรรมของนักเรียนเตรียมทหารในการปฏิบัติตนต่อ บิดา มารดา หรือสมาชิกในครอบครัว คือ การเชื่อฟังคำสั่งสอนในการใช้ชีวิตส่วนตัว การใช้เงิน และการเรียน

2.2.2.2 พฤติกรรมของบิดา มารดา หรือสมาชิกในครอบครัวในการปฏิบัติตนต่อนักเรียนเตรียมทหาร คือ การให้ความรัก ความอบอุ่นเอาใจใส่ดูแลสุขภาพ อบรมสั่งสอน รวมถึงการเป็นที่ปรึกษาในเรื่องส่วนตัวและเรื่องการศึกษา เพื่อให้ทุกคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2.2.2 ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร หมายถึง ความคาดหวังที่ผู้ปกครองตั้งเอาไว้เกี่ยวกับการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร และความคาดหวังที่ผู้ปกครองปรารถนา ที่จะให้นักเรียนให้นักเรียนเตรียมทหารประสบความสำเร็จในการปฏิบัติอาชีพทหารและตำรวจในอนาคต โดยวัดจากความคิดของนักเรียนเตรียมทหารว่าผู้ปกครองของนักเรียนมีความคาดหวังต่อนักเรียนอย่างไร

2.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม คือ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับ นายทหารปกครอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร หมายถึง สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1.1 สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ได้แก่ โรงนอน ห้องสวัสดิการ ห้องตัดผม ห้องออกกำลังกาย ห้องอาบน้ำ ห้องสุขา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องโสต

2.3.1.2 สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ อุปกรณ์ประจำโรงนอน เครื่องทำน้ำเย็น โทรศัพท์สาธารณะ เครื่องกวดเงินอัตโนมัติ

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนเตรียมทหารปฏิบัติต่อกันในหอพักเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การไม่ยุ่งให้เพื่อนแตกความสามัคคีตักเตือนแนะนำเมื่อเห็นเพื่อนกระทำความผิด และการใช้วาจาสุภาพสมกับฐานะ สถานที่ขณะพูดคุยกับเพื่อน

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนเตรียมทหารปฏิบัติต่อนายทหารปกครอง และนายทหารปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนเตรียมทหาร มีรายละเอียดดังนี้

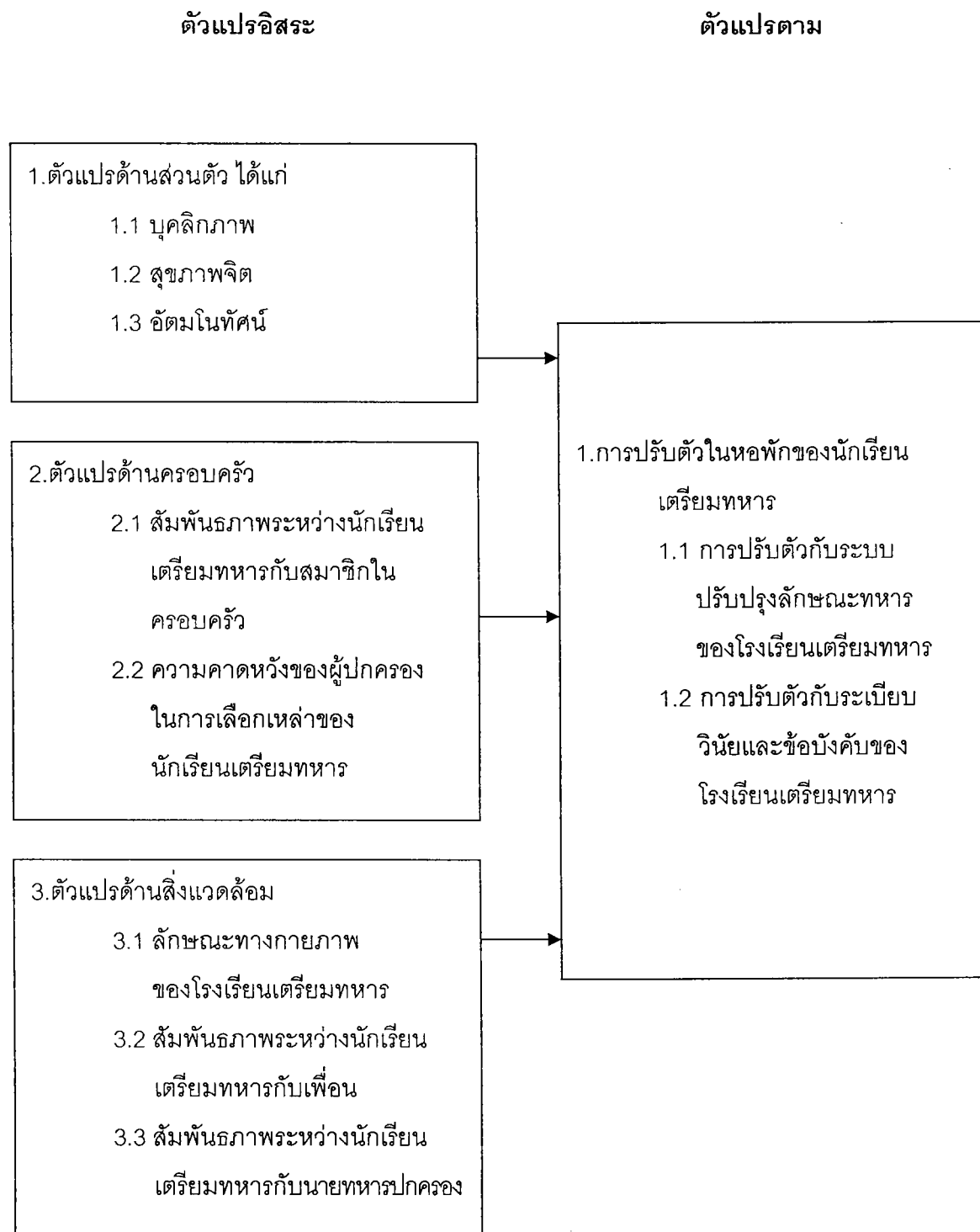
2.3.3.1 พฤติกรรมที่นักเรียนเตรียมทหารปฏิบัติต่อนายทหารปกครอง คือ การเชื่อฟังคำสั่ง การปฏิบัติตนด้วยความเคารพ มีสัมมาคารวะ และคอยช่วยเหลือนายทหารปกครอง

2.3.3.2 พฤติกรรมที่นายทหารปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนเตรียมทหาร คือ ให้ความสนใจต่อนักเรียนเตรียมทหาร ให้ความเป็นกันเอง ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา และข้อชี้แนะแก่นักเรียนเตรียมทหารที่มาขอคำปรึกษาในเรื่องส่วนตัว

2.4 นักเรียนเตรียมทหาร หมายถึง นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โดยแบ่งเป็นนักเรียนในกองพันที่ 2 จำนวนทั้งสิ้น 252 คน และนักเรียนในกองพันที่ 4 จำนวนทั้งสิ้น 256 คน

2.5 ห้องเรียนของนักเรียนเตรียมทหารมีชื่อเรียกเฉพาะว่า "ตอน" ซึ่งหมายถึง ห้องเรียนของโรงเรียนเตรียมทหาร โดยแบ่งออกเป็นกองพันที่ 2 มีจำนวนทั้งหมด 9 ตอน คือตอนที่ 1 ถึงตอนที่ 9 และ กองพันที่ 4 มีจำนวนทั้งหมด 9 ตอน คือตอนที่ 10 ถึงตอนที่ 18

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพัก
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพัก
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพัก
- 2.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
- 3.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเตรียมทหาร
 - 3.1 ประวัติและความเป็นมา
 - 3.2 ภารกิจและการจัดส่วนราชการ
 - 3.3 ปรัชญาทางการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหาร
 - 3.4 ระบบปรับปรุงลักษณะทหารของโรงเรียนเตรียมทหาร
 - 3.5 ระบบเกียรติศักดิ์
 - 3.6 การจัดการบริการหอพักของโรงเรียนเตรียมทหาร

1.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพัก

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพัก

1.1.1 ความหมายของการปรับตัว มนุษย์ในสังคมต้องการปรับตัวเข้ากับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ เชื่อว่ามนุษย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาได้ แต่จะต้องปรับตัวที่จะมีชีวิตรอดอยู่กับปัญหาให้ได้ การปรับตัวจะช่วยให้เกิดความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ดี (Lehner and Kube. 1955 : 3)

โคลแมน และ แฮมเมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 69 ; อ้างอิงจาก Coleman and Hammen. 1964 : 69) กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึงผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนกระทั่งบุคคลนั้นสามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ และถ้าบุคคลนั้นปรับตัวได้ บุคคลนั้นก็จะอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข

กิลเมอร์ (Gilmer. 1971 : 73) กล่าวว่า การปรับตัวเป็นกระบวนการที่มนุษย์มีปฏิกิริยาโต้ตอบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นการปรับตัวให้เข้ากับปัญหา และปรับสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ได้เข้ากับความต้องการของตน

กันยา สุวรรณแสง (2533 : 63) สรุปว่า การปรับตัวคือ การปรับกายให้อยู่ในสังคมได้ในสภาวะแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ อย่างมีความสุข

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524 : 108) ได้กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึงกระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านบุคลิกภาพ และปัญหาด้านความต้องการ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่ตนสามารถอยู่ได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ

สิริชัย ประทีปฉาย (2533 : 180) กล่าวว่า การปรับตัวคือ การปรับกายให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และปรับใจให้สบาย สุขภาพจิตดี ในสถานการณ์และกาลเทศะต่างๆ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าการปรับตัวเป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามเลือกหาวิธีการต่างๆ เพื่อจะปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนในขณะนั้นให้ลดลงหรือหมดไปจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข

1.1.2 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

ทฤษฎีและการปรับตัวของรอย (Roy's Adaptation Model)

รอย (Roy) ได้อธิบายถึงการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมการตอบสนองของบุคคลเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเอง เพื่อปรับคงสภาพสมดุลทั้ง ร่างกาย จิตใจ และสังคม (Man in a biopsychosocialbeing) เป็นหน่วยเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ (Unifiled whole) องค์ประกอบทั้งสามนี้มีความสัมพันธ์ต่อกัน ทำงานผสมผสานเป็นหน่วยเดียวกัน เพื่อคงสภาพปกติสุขหรือภาวะสุขภาพดี สาเหตุใดก็ตามที่มีผลต่อกายย่อมส่งผลกระทบต่อจิตใจและสังคมด้วย ดังนั้นบุคคลจึงต้องมีการปรับตัว เพื่อรักษาความสมดุลของร่างกาย จิตใจ และสังคม บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวจะมีความมั่นคงในชีวิตพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นคือ มีสุขภาพดียอมรับความเป็นจริง มีความพึงพอใจในชีวิต ส่วนผู้ที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัวก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพไม่ยอมรับความจริง เคร่าซึม กลไกที่บุคคลใช้ในการปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลประกอบด้วย 2 ส่วน (Andrew and Roy. 1991 :33-35) คือ

1.กลไกการควบคุม (Regulator Mechanism) เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดขึ้นอัตโนมัติโดยที่บุคคลไม่รู้สึกรู้ตัว เป็นการทำงานร่วมกันของระบบประสาท ระบบต่อมไร้ท่อ การรับรู้และการตอบสนองเพื่อที่จะควบคุมการทำงานของร่างกายให้อยู่ในสภาวะสมดุล

2.กลไกการรับรู้ (Cognator Mechanism) เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการทางจิต สังคมที่บุคคลใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับภาวะเครียด บุคคลจะเรียนรู้การปรับตัวในส่วนนี้จากทักษะการเข้าสังคม ประสบการณ์แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงและระดับการศึกษาซึ่งเป็นการทำงานของสมองในระดับสูง

กลไกการปรับตัวทั้ง 2 ส่วนจะเกิดควบคู่กันเสมอ ทำงานร่วมกันเสมือนว่าเป็นหน่วยเดียวกันโดยสิ่งเร้าผ่านเข้ามาทางกลไกควบคุมแล้วส่งต่อไปที่กลไกการรับรู้

รอยได้วิเคราะห์ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ตามหลักของมาสโลว์ (Maslow's Hierachy of Needs) มาเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจธรรมชาติของคน ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์ต้องการปรับตัวเพื่อคงไว้ซึ่งความต้องการพื้นฐานที่เป็นดัชนีบ่งชี้ความมั่นคงของชีวิต ซึ่งได้จากการที่บุคคลมีความมั่นคงทางด้านร่างกายและความมั่นคงทางด้านสังคม สามารถแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลจากกลไกการควบคุมและกลไกการรับรู้ แบ่งเป็น 4 ด้านคือ

1.พฤติกรรมปรับตัวตามความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นการตอบสนองของบุคคลทางด้านร่างกาย พฤติกรรมจะปรากฏออกมาเป็นการทำงานของเนื้อเยื่อ อวัยวะ และระบบซึ่งประกอบเป็นร่างกายของมนุษย์ เพื่อตอบสนองความมั่นคงทางด้านร่างกาย (Physiologic integrity) ซึ่งพิจารณาได้จากการตอบสนองขั้นพื้นฐาน (Basis Need) ได้แก่ ความต้องการออกซิเจน อาหาร การขับถ่าย การทำกิจกรรมและการพักผ่อน การตอบสนองในด้านต่างๆต้องอาศัยความรู้สึก การควบคุมน้ำและเกลือแร่ การทำงานของระบบประสาทและระบบไร้ท่อ โดยมีกลไกการควบคุมเป็นตัวเชื่อมโยงการทำงานและตอบสนองออกมาเป็นพฤติกรรมปรับตัว เป้าหมายสูงสุดของการดำรงชีวิตในภาวะปกติสุขคือสมดุล ซึ่งมนุษย์พยายามปรับรักษาสภาวะเช่นนี้ไว้ ถ้าผลการปรับตัวไม่สามารถก่อให้เกิดการตอบสนองในทางบวกได้ก็จะปรากฏเป็นพฤติกรรมปรับตัวในทางลบหรือล้มเหลว (Maladaptation Behavior)

2.พฤติกรรมปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self Concept) นอกเหนือจากการปรับตัวเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการทางด้านร่างกาย มนุษย์จำเป็นต้องมีความมั่นคงทางจิตใจ (Psychic Integrity) และสิ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางจิตใจคือ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองอันเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ตลอดจนการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่นในทางจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์เป็นผลจากความนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง บุคคลที่มีความเชื่อมั่นและมองเห็นคุณค่าของตนจะมีการปรับตัวต่อสภาวะกดดันต่างๆ ดีกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ

3.พฤติกรรมปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ (Role Funtion) การแสดงบทบาทหน้าที่ต่างๆของบุคคลได้เหมาะสมทั้งทางด้านพฤติกรรม การแสดงออก อารมณ์และความรู้สึก เป็นการตอบสนอง

ความต้องการและเพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม (Social Integrity) ในสถานการณ์ใดก็ตามที่บุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนได้ บุคคลต้องมีการปรับตัว เพื่อให้การแสดงบทบาทของตนเป็นไปตามปกติหากจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยการปรับตัวของบุคคลนั้น

4. การปรับตัวด้านการพึ่งพาหะร่วมกัน (Interdependence) ความจริงทางสังคมอีกประการหนึ่งคือการที่คนเราต้องการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นความต้องการพื้นฐานของบุคคลที่คงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม (Social Integrity) ด้วยประการหนึ่งความพอเหมาะระหว่างการพึ่งพาตนเอง (Dependence) การพึ่งพาผู้อื่น (Independence) และการให้ผู้อื่นได้พึ่งพาตนมีส่วนช่วยให้เกิดความมั่นคงทางด้านจิตใจและสังคม โดยปกติบุคคลพยายามคงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง และยอมพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในขอบเขตที่ตนเองและสังคมยอมรับ

อีริกสัน (Erikson, 1968 : 152-157) นักจิตวิทยาสังคม ได้กล่าวถึง การปรับตัวว่าเป็นผลมาจากการที่บุคคลมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเอาชนะอุปสรรคหรือวิกฤติการณ์ ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงการพัฒนาก่อนโดยอาศัยประสบการณ์ที่บุคคลได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมทางสังคม มาแก้ไขอุปสรรคที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การที่บุคคลสามารถเอาชนะอุปสรรคในช่วงแรกของชีวิตไม่ได้จะส่งผลให้แก้ไขอุปสรรคในช่วงต่อไปในชีวิตไม่ได้ด้วย ดังนั้นการปรับตัวของวัยรุ่นจึงขึ้นอยู่กับการปรับตัวขั้นแรก และการปรับตัวได้ดีในวัยรุ่นส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวได้ดีในอนาคตด้วย

ช่วงของวัยรุ่นอายุ 12-20 ปี ตามทฤษฎีของอีริกสัน บุคคลจะพัฒนามีเอกลักษณ์หรือความสับสนในบทบาทวัยเด็ก เกิดการเรียนรู้ว่าเขาเป็นใคร สามารถทำอะไรได้ เรียนรู้บทบาทต่างๆ สะสมข้อมูลของตนเองและสังคม เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระอย่างมาก มีความต้องการอิสระและความต้องการทางเพศ ในช่วงนี้ติด (ID) มีแรงผลักดันมากทำให้วัยรุ่นใจร้อน ไขว่คว้าความอดทนที่จะรอคอยมีน้อยลง ชอบทดลองเรื่องต่างๆ เพื่อค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน อีโก้ (Ego) วัยรุ่นจะต่อสู้กับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคม ผู้ที่ปรับตัวได้ดีจะมีความสมดุลระหว่างความต้องการส่วนตัวกับความต้องการของสังคม เขาก็จะมีอิสระพอสมควรแต่จะยอมรับฟังคำแนะนำของผู้ใหญ่ สามารถพัฒนาเอกลักษณ์แห่งอีโก้ ซึ่งหมายถึงว่าการเข้าใจว่าตนเองคือใคร กำลังดำเนินชีวิตไปในรูปแบบทิศทางใด มีความเชื่อ ค่านิยมทางการเมือง ศาสนา การเลือกอาชีพอย่างไร ผู้ที่ปรับตัวได้ดีต้องสามารถพัฒนาเอกลักษณ์ประจำตนได้ จะมีสุขภาพจิตดีสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายได้ ส่วนผู้ที่ปรับตัวไม่ได้จะสับสนในเอกลักษณ์ ขาดความมั่นใจในตนเอง เกิดความวิตกกังวล มีความต้องการภายในมากกว่าไม่สามารถปรับความสมดุลระหว่างความต้องการส่วนตัวและความต้องการของสังคม จะทำตามใจตนเป็นอันธพาล ช่วงนี้เพื่อนมีอิทธิพลมาก พ่อแม่มีบทบาทในการอบรมสั่งสอนน้อยลง อาจต้องออกจากกลุ่มเพื่อนเพราะความ

แตกต่างจากกลุ่ม หันไปหาประสบการณ์ใหม่จนทำให้พฤติกรรมเบี่ยงเบน ชอบฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคม ในทางตรงข้ามอาจรับแสวงหาเอกลักษณ์โดยหันไปหากลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน ทำให้มีเวลาศึกษาความคิดแบบนามธรรม ทำให้เข้าใจความดี ความเลว จนพัฒนาเอกลักษณ์สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

วิลเลียมสัน (สุภาพรรณ โคตรจรัส.2524 : 14-15 ; อ้างอิงจาก Williamson.1950) ผู้นำทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบนำทาง มีความเชื่อว่ามนุษย์มีสติปัญญาและมีเหตุผลตลอดจนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเองได้ แต่การที่จะพัฒนาอย่างเต็มขั้นนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลอื่นโดยเฉพาะจากสังคมที่แวดล้อมเขาอยู่การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมทำให้มองเห็นและรู้จักตนเองในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม ทศนคติ ความต้องการและเป้าหมายที่เขาเลือก ขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้การรู้จักผู้อื่น ได้รับข้อมูลและประสบการณ์ทางสังคมด้านต่างๆ เช่น ค่านิยมในสังคม มาตรฐานและข้อกำหนดทางสังคม ปัญหาต่างๆในสังคม ตลอดจนวิธีการที่จะจัดการแก้ไขทั้งทางตรงและทางอ้อมจากความเชื่อดังกล่าว วิลเลียมสัน สรุปว่าบุคคลจะสามารถปรับตัวได้ดีถ้าเขามีความเข้าใจตนเอง รู้จักและเข้าใจสังคมเพราะเขาจะสามารถเลือกวิธีการดำรงชีวิต หรือแก้ปัญหาได้อย่างมีทิศทางและมีเหตุผล โดยใช้ข้อมูลที่เขาได้รับจากประสบการณ์ในสังคมมาประกอบการพิจารณา จนสามารถสร้างความสอดคล้องหรือยืดหยุ่นระหว่างความต้องการ และเป้าหมายที่พึงประสงค์ของตนกับสภาพทางสังคม

วิลเลียมสัน ได้พิจารณาแยกแยะปัญหาการปรับตัวของบุคคลในแง่ตามสภาพการณ์ และสิ่งแวดล้อมต่างๆไว้ 5 ประการคือ

- 1.ปัญหาทางบุคลิกลักษณะ ซึ่งรวมถึงปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน ปัญหาครอบครัวตลอดจนปัญหาการปรับตัวทางสังคม
- 2.ปัญหาทางการศึกษา รวมถึงปัญหาการเลือกวิชาเรียน นิสัยทางการเรียน ปัญหาการอ่าน ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจในการเรียนต่ำ
- 3.ปัญหาทางอาชีพ รวมถึงความลังเลในการเลือกอาชีพ เลือกอาชีพได้ไม่เหมาะสมกับตนเองมีความขัดแย้งระหว่างความสนใจกับความสามารถในอาชีพนั้น
- 4.ปัญหาทางเศรษฐกิจ รวมถึงปัญหาการขาดแคลนทุนทรัพย์ ต้องหาทุนเรียนเอง
- 5.ปัญหาทางสุขภาพ เช่น ปัญหาการปรับตัวต่อสุขภาพ และความบกพร่องทางร่างกายต่างๆ

รอเจอร์ส (Roger.1972 : 108) ผู้นำทฤษฎีว่าด้วยตน และทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับเป็นศูนย์กลาง ได้พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการปรับตัวภายในตนเอง โดยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ต่างๆ รวมตัวซึ่งเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่

บุคคลได้รับรู้และมีการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งการประเมินผลการการปะทะสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดขึ้นตัวเรา (Self) ประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดบุคลิกภาพของบุคคลให้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนเข้าใจและรู้จักโลกส่วนตัวของเขาได้ดีที่สุด

บุคคลที่ปรับตัวได้ คือ บุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจ ยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนอย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือน และมีการรับรู้ความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก

ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างมาก ทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง และมีความคิดเกี่ยวกับตัวเองในทางลบ

จากทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า ขบวนการปรับตัวของบุคคล มีตั้งแต่เกิดจนถึงวัยชรา ในแต่ละช่วงอายุมีความสำคัญเกี่ยวเนื่องกัน และมีอิทธิพลในช่วงอายุต่อมา การปรับตัวของบุคคลนั้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย สังคม และสิ่งแวดล้อม ช่วงวัยรุ่นถือเป็นช่วงของการปรับตัวที่มีความสำคัญที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวด้านร่างกาย การปรับตัวด้านการเรียน การปรับตัวทางสังคม เพราะเป็นพื้นฐานในการปรับตัวในวัยต่อมา ในการดำรงชีวิต การทำงาน การมีครอบครัวรวมทั้งเป็นบุคคลที่รู้จักตนเอง

1.1.3 สาเหตุของการปรับตัว

กันยา สุวรรณแสง (2533 : 65) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัวว่าเกิดจากปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.แรงขับและความต้องการ (Drives and Needs) ทั้งนี้เนื่องจากในชีวิตของบุคคลมีความต้องการเป็นพื้นฐาน เช่น ความต้องการทางกาย (Physical Needs) และความต้องการทางจิต (Psychological Needs) ความต้องการทั้งสองนี้ทำให้เกิดแรงขับทำให้มนุษย์ดิ้นรนแสวงหาเพื่อตอบสนองความอยากของตน ถ้าเกิดอุปสรรคมาขัดขวางไม่สามารถสนองความต้องการ ร่างกายก็จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาในรูปแบบต่างๆ เพื่อคลายความกระวนกระวายซึ่งการแสดงพฤติกรรมเหล่านี้เรียกว่า การปรับตัว

2.แรงกระตุ้นจากสังคม ทั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วหรือจากการที่มีสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนมีปัญหาการปรับตัวให้ทันตามสภาวะสังคมที่เปลี่ยนไป เช่น การเป็นอยู่ การคมนาคม ความเจริญทางวัตถุ เป็นต้น อันก่อให้เกิดปัญหาความคับข้องใจซึ่งต้องอาศัยการปรับตัวด้วยวิธีการต่างๆ

3.เจตคติ ความสนใจ จุดมุ่งหมายของชีวิตของตัวเองเปลี่ยนแปลงไปจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

พะยอม วงศ์สารศรี (2526 : 52) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัวว่า คือความต้องการ (Needs) มนุษย์ทุกคนมีความต้องการหลายประการในชีวิต เช่น ความต้องการทางกาย ได้แก่ ความต้องการน้ำ อาหาร อากาศ และสิ่งจำเป็นอื่นๆ เพื่อการดำรงชีวิต

สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม (2521 : 71) กล่าวถึงสาเหตุของการปรับตัวว่าเป็นการตอบสนองความต้องการทางร่างกาย ทางอารมณ์ และทางสังคมของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ไม่ได้ในสิ่งที่ตนต้องการ มนุษย์จะต้องกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง นั่นคือการปรับตัวอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อลดความเครียดของตน

นอกจากนี้ วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ชีรดากร (2522 : 159-160) กล่าวถึงสาเหตุของการปรับตัวว่าอาจเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1.เกิดจากมนุษย์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปสรรคที่เนื่องมาจากตัวเองหรือผู้อื่น มีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจหรือคับข้องใจ สำหรับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์นั้น มาสโลว์ (Maslow) ได้แบ่งไว้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความหิว ความกระหายน้ำ อากาศ การขับถ่ายของเสีย ความต้องการทางเพศ การพักผ่อน ความต้องการในการป้องกันความร้อนหนาว

1.2 ความต้องการทางด้านความปลอดภัย ได้แก่ ความรู้สึกอบอุ่น มั่นคง การปกป้องคุ้มครองจากผู้อื่น การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดหรือความทุกข์

1.3 ความต้องการความรักความเป็นเจ้าของ ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่คณะ

1.4 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ได้แก่ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความร่ำรวย ฐานะทางสังคม การยอมรับนับถือ และการยอมรับทางสังคม

1.5 ความต้องการสัจจะแห่งตน ได้แก่ การเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ เข้าใจความเป็นจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย ต้องการใช้พลังความสามารถของตนเองให้เต็มที่เพื่ออุทิศตนให้เป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษย์ ซึ่งเป็นความต้องการที่อยู่เหนือความต้องการที่เกี่ยวกับชื่อเสียงเกียรติยศ ความร่ำรวย หรือ การกระทำเพื่อตนเอง

2.เกิดจากความขัดแย้ง ซึ่งความขัดแย้งนี้หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลไม่สามารถตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความต้องการของตนเอง ความขัดแย้งจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ

2.1 ความขัดแย้งในทางบวก เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียวในสิ่งที่ตนเองชอบเท่าๆ กัน ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป ยิ่งชอบมากทุกอย่างยิ่งต้องเลือกมากกว่าจะเลือกได้ก็ต้องใช้เวลานาน แม้เลือกแล้วก็ยังเสียดายสิ่งที่ไม่สามารถจะเลือก

2.2 ความขัดแย้งในทางลบ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่บุคคลต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ชอบ ไม่ถูกใจ ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ได้ แต่เมื่อเลือกไปแล้วก็ไม่สบายใจเพราะสิ่งต่างๆ เหล่านั้น บุคคลไม่ชอบไม่ถูกใจเลย แต่ก็ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3 ความขัดแย้งในทางบวกและลบ เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกรณีที่สิ่งต่างๆ หรือบุคคลหรือสัตว์ที่ต้องการเลือกนั้นมีทั้งถูกใจและไม่ถูกใจในระดับที่เท่าๆ กัน ทั้งหมดตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป แต่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียว

1.1.4 ลักษณะการปรับตัวที่ดี

การปรับตัวที่ดีที่สุดคือการปรับตัวที่เป็นไปในรูปพฤติกรรมที่เป็นปกติ คือ พฤติกรรมทางจิตวิทยาเรียกว่า บูรณาการ (Integrative) การปรับตัวที่จะมีบูรณาการ หรือความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นนั้นจะต้องเป็นการปรับตัวที่ให้ผลในด้านความพอใจอย่างเต็มเปี่ยมแก่เรา ไม่เหลือรอยข้อใจหรือข้อใจอย่างใดเอาไว้ และจะต้องเป็นการปรับตัวที่ไม่ก้าวถอย ล่วงล้ำ หรือสร้างความไม่พอใจให้แก่ผู้อื่นด้วย พฤติกรรมของการปรับตัวแบบบูรณาการนั้นจะต้องไม่ใช่พฤติกรรมตอบสนองในทันควัน หากแต่ผ่านการกลั่นกรองพิจารณาอย่างรอบคอบในทุกด้านทุกมุมที่เกี่ยวข้องมาแล้ว ส่วนการปรับตัวในรูปที่ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาข้างต้นเรียกว่า การปรับตัวที่ขาดบูรณาการ (Nonintegrative) พฤติกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่จะออกมาในการตอบสนองต่อความคับข้องใจหรือความก้ำกึ่ง ความขัดแย้งที่จะได้รับได้แก่ การปล่อยให้เป็นไปตามยถากรรม ร่างกายคงไม่ใช้ความพยายามมากแต่อย่างใด สภาพเช่นนี้ความกังวลใจย่อมจะต้องครอบงำอยู่แน่นอนพฤติกรรมในรูปแบบนี้เราอาจจะเรียกได้ว่า เป็นพฤติกรรมตอบสนองชนิดขาดการปรับตัว (Nonadjustive) (สิริชัย ประทีปฉาย. 2533 : 194-195)

รอเจอร์ส (Rogers. 1974 : 258) กล่าวถึงลักษณะการปรับตัวที่ดีว่าคือการที่บุคคลสามารถเข้าใจตนเอง เข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง และมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ตลอดจนเข้าใจสัมพันธภาพที่มีต่อบุคคลอื่น ก็จะไม่มีความตึงเครียด ซึ่งเป็นลักษณะที่บ่งถึงการปรับตัวที่ดีทางจิตวิทยา

วอร์เชลและโกทาล (นงเยาว์ สมพิทยานุรักษ์. 2537 : 13 อ้างอิงจาก Worchel and Goethalo. 1985 : 3) กล่าวว่า การปรับตัวเป็นงานประจำที่บุคคลจะต้องแก้ปัญหาซึ่งอาจจะเกิดจากตัวเอง สิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง บุคคลที่ปรับตัวได้ดีคือบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีการรู้จักและยอมรับ

ตนเองเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการปรับตัว และการปรับตัวเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้และการเข้าใจตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม
2. การใช้ความเข้าใจตนเอง เพื่อกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริงให้กับตนเอง
3. การใช้ความสามารถของตนเองเพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อมและโชคชะตาของตนเอง เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของตนเอง
4. ความไวต่อความรับรู้ความต้องการ และความไม่สบายใจของผู้อื่นเพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือ และใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี

นิภา นิธยาน (2520 : 230-232) กล่าวว่า บุคคลที่มีการปรับตัวดีนั้นจะมีการแสดงออกดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่มีปมด้อย ไม่เกรงกลัวตำแหน่ง หรือความยิ่งใหญ่ ไม่ก้าวร้าว ขณะเดียวกันก็ยอมรับความสามารถและความสำเร็จของผู้ที่อยู่เหนือกว่าตน
2. ยอมรับสภาพความเป็นจริง มีความกล้าที่จะเผชิญกับชีวิตแม้ว่าจะมีเหตุร้ายบางขณะ ไม่ท้อแท้ กล้าที่จะต่อสู้เต็มกำลังความสามารถ
3. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น เป็นผู้มองบุคคลอื่นในแง่ดีปราศจากอคติใดๆ
4. ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม เป็นผู้ไม่มีความเบียดเบียน ไม่มีการทะเลาะวิวาทบ่อยๆ และยุติธรรมต่อบุคคลอื่น
5. ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติด้อยหน่า เป็นบุคคลที่สามารถนำเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว
6. สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี มีใจกว้างพอที่จะรับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของบุคคลอื่น
7. ปราศจากนิสัยทางจิตที่กระทบกระเทือนบุคลิกภาพ
8. มีความเข้าใจและยอมรับสภาพของตนเอง รู้จุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง
9. ปฏิบัติตามระเบียบของสังคม ปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสังคม
10. มีความรู้สึกเป็นอิสระ รู้สึกตนไม่ถูกบังคับ

สุโท เจริญสุข (2520 : 60) กล่าวว่า ผู้ที่มีลักษณะการปรับตัวที่ดีคือผู้ที่ให้ความร่วมมือกับคนอื่นทั้งในการกระทำและความคิด สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่แสดงอาการเป็นนายหรือไม่หลบหนีจากหมู่คณะ มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล มีความเป็นตัวของตัวเอง ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

จากลักษณะการปรับตัวที่ดีดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บุคคลที่จะปรับตัวได้ดีนั้นเริ่มจากการที่บุคคลนั้นมีความเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นจนมีความเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่นรู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ปฏิบัติตามระเบียบของสังคม สามารถที่จะทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.1.5 ลักษณะของการปรับตัวที่เป็นปัญหา

รอเจอร์ส (Rogers. 1962 : 360-361) ได้แบ่งลักษณะของวัยรุ่นที่มีการปรับตัวทางสังคมที่เป็นปัญหาไว้ดังนี้คือ

1.วัยรุ่นที่ไม่ค่อยยินดีจะรวมอยู่ในกลุ่ม เช่น วัยรุ่นที่มีวุฒิภาวะเร็วมักจะไม่ค่อยสนใจกิจกรรมของเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน บางคนมักจะกลัวความตรงไปตรงมาของเพื่อนๆ จึงทำให้ต้องหลีกเลี่ยงไป บางคนที่มีความรู้สึกว่าเป็นเพื่อนๆ ซึ่งจริงๆ แล้วจะไม่มีความสุขจะมีความสุขทุกขใจเพราะการขาดความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2.วัยรุ่นที่สังคมเมินเฉย พวกนี้จะขาดแรงกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกลุ่มการสร้างสรรค์ทางสังคมอาจเพิ่มขึ้น ถ้าได้ทำงานร่วมกับกลุ่มเล็กๆ โดยให้มีตำแหน่งเล็กๆ น้อยๆ ในการรับผิดชอบงาน และสร้างให้เขามีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ทักษะทางสังคมที่สูงขึ้นจนเพียงพอที่จะเข้ากับสถานการณ์ได้

3.วัยรุ่นที่สังคมชิงชัง พวกนี้ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มแต่ถูกขัดขวาง เพราะเขาจะไม่รู้ว่าเขาจะไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่นได้อย่างไร เพราะขาดคุณสมบัติที่จำเป็นหรือขาดทักษะในทางสังคมที่จะทำให้เขาประสบความสำเร็จ

จากลักษณะการปรับตัวไม่ดีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคคลที่ปรับตัวไม่ดีมีลักษณะเก็บตัว ถอยหนี รู้สึกว่าเพื่อนชิงชัง เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ มีทัศนคติไม่ดีต่อผู้อื่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ควบคุมตัวเองไม่ได้ และขาดทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

1.1.6 ปัจจัยที่ช่วยให้วัยรุ่นปรับตัวได้ดี

ปรีชา วิหคโต (2532 : 72-73) กล่าวว่า การที่วัยรุ่นจะปรับตัวได้ดีนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ หลายประการที่เรียนรู้และได้รับตลอดมาตั้งแต่วัยทารก ซึ่งได้แก่

1.ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวในบ้านทั้งแง่ดีและไม่ดี จะเป็นสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้ และจะเลียนแบบความสัมพันธ์เหล่านี้ไปปฏิบัติต่อไป และจะยึดถือเป็นแนวปฏิบัติของตน ดังนั้นสถาบันครอบครัวจึงเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อเด็ก ทั้งในด้านการให้กำเนิดชีวิตและการเลี้ยงดูสมาชิกให้เจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีหรือไม่ดีของสังคมหรือ

ประเทศชาติได้ การอบรมเลี้ยงดูวัยรุ่นนั้น บิดามารดาจะต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติและความต้องการของวัยรุ่น เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่วัยรุ่น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวนั้นควรประกอบด้วยหลักที่สำคัญดังนี้

1.1 บิดามารดาจะต้องมีเจตคติที่ดีต่อบุตรของตน และต้องไม่แสดงความมีอคติต่อบุตรคนใดคนหนึ่ง

1.2 ให้ความรักและความสนใจที่เหมาะสมแก่วัย ในการแสดงความรักของบิดามารดาที่มีต่อวัยรุ่นนั้น ควรเป็นลักษณะของการแสดงความสนใจและความเข้าใจ ให้อิสระภาพ ให้อิทธิพล มีเหตุผล เปิดโอกาสให้แสดงความสามารถ ความรู้สึกและความรู้ต่างๆ

1.3 บิดามารดาควรเปิดโอกาสให้วัยรุ่นมีอิสระ เป็นตัวของตัวเอง สอนให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน เปิดโอกาสให้เขาได้อภิปราย และตัดสินใจด้วยตนเอง และให้เรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานต่างๆ

1.4 บิดามารดาควรเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ลงโทษหรือว่ากล่าวอย่างไม่มีเหตุผล และต้องเข้าใจในเรื่องอุดมการณ์ของเด็กที่มีต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน ชุมชน ตลอดจนประเทศชาติ ด้วยดังนั้นครอบครัวจึงเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่จะเตรียมเด็กให้ได้รับประสบการณ์ทางสังคมที่ดี การอบรมสั่งสอนให้เด็กได้เรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม แนวทางการอยู่ร่วมกัน รู้จักเคารพระเบียบสิทธิของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกในสังคมของตน ทั้งนี้เพื่อนำประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้เป็นแนวทางในการปรับตัวเมื่ออยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

2. กลุ่มเพื่อนวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง ดังนั้นลักษณะพัฒนาการทางสังคมของเด็กวัยรุ่น ก็คือการเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน วัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับเพื่อน และเพื่อนจะมีอิทธิพลกับวัยรุ่นมาก การรวมกลุ่มในระยะแรกจะเป็นการรวมอย่างไม่มีแผนล่วงหน้า แต่ละกลุ่มมีผู้นำ และผู้ตาม กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีภาษา กฎระเบียบ ประเพณีประจำกลุ่มซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะกลุ่ม เด็กที่เข้าร่วมกลุ่มจะประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรมกลุ่ม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน และความประพฤติเช่นนี้ บางครั้งก็ขัดกับกฎระเบียบของโรงเรียนหรือของสังคมหรือการอบรมที่เด็กได้รับมาที่บ้าน นอกจากนี้การรวมกลุ่มในวัยรุ่นตอนต้นจะเป็นเพื่อนเพศเดียวกัน เด็กหญิงจะเริ่มสนใจเด็กชายและทำทุกอย่างเพื่อเรียกร้องความสนใจ แต่เด็กชายจะยังเฉยอยู่ในวัยรุ่นตอนกลาง เด็กชายจะเริ่มสนใจเด็กหญิง บางคนมีความสัมพันธ์สนิทสนมกับเพศตรงข้าม เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย วัยรุ่นชายหญิงจะเริ่มจับกันเป็นคู่ๆ การรวมกลุ่มในรูปแบบต่างๆนี้จะช่วยให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการทางสังคมขั้นพื้นฐาน เช่น คำยกย่อง ฐานะตำแหน่ง ได้เรียนรู้ระเบียบกฎเกณฑ์ของกลุ่ม ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะในการเข้าสังคมช่วยกันแก้ปัญหาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกที่มีต่อกัน มีเพื่อนที่เข้าใจร่วมทุกข์ร่วมสุขและเปิดโอกาสให้เด็กชายและเด็กหญิงได้รู้จัก

คุ้นเคยกัน สร้างความเข้าใจ และเรียนรู้ที่จะประพัตินตามบทบาททางเพศรู้จักปฏิบัติตนต่อเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ ซึ่งจะพัฒนาทักษะในการเข้าสังคม ตลอดจนการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่นด้วยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจะสอนให้วัยรุ่นรู้จักกฎเกณฑ์และต้องรักษากฎระเบียบจึงจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ การรวมกลุ่มทำให้วัยรุ่นมีความกล้ามากขึ้น กล้าทดลอง กล้าขัดแย้ง ลองดีกับผู้ใหญ่ บางครั้งกลุ่มอาจมีอิทธิพลกำหนดให้วัยรุ่นทำตามมติของกลุ่มโดยไม่คำนึงความถูกต้อง เช่น ยกพวกตีกัน หนีโรงเรียน ดิตสารเสพติด ดังนั้นนับได้ว่ากลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญในช่วงวัยรุ่นมาก ซึ่งกลุ่มเพื่อนที่ดีจะเป็นชุมพลังและมีแรงผลักดันให้วัยรุ่นกระทำในสิ่งที่สร้างสรรค์เกิดประโยชน์

3.สถาบันการศึกษานับเป็นสถาบันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อเด็กนักเรียนวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กจะต้องปรับตัวในหลายๆ ด้าน เช่นปรับตัวให้เข้ากับครู เพื่อนฝูง ตลอดจนระเบียบกฎเกณฑ์ของสถานศึกษานั้น ครูมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กโดยเป็นตัวอย่างและเป็นผู้หล่อหลอมให้เด็กเป็นคนดีหรือเลวได้

4.ความต้องการของสังคมในการพัฒนาวัยรุ่นนั้น นอกจากจะสนองความต้องการพื้นฐานของวัยรุ่นและพัฒนาตนเองแล้ว ยังมีผลต่อการพัฒนาสังคมด้วย และในขณะเดียวกันสังคมก็ได้กำหนดลักษณะของบุคคลที่ต้องการไว้ด้วย

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า บุคคลจะปรับตัวได้ดีหรือไม่นั้นเริ่มต้นจากการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจะสอนให้วัยรุ่นรู้จักกฎเกณฑ์และต้องรักษากฎระเบียบจึงจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และการอยู่ในกลุ่มเพื่อนจะเปิดโอกาสให้วัยรุ่นเรียนรู้เกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การควบคุมพฤติกรรมของตนเอง การพัฒนาทักษะทางสังคมกับบุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกัน การแลกเปลี่ยนความรู้สึกรู้สึกและปัญหาที่คล้ายคลึงกันทำให้วัยรุ่นสามารถเข้าใจผู้อื่น เข้าใจระหว่างความแตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่น เกิดความผูกพันและยอมรับซึ่งกันและกัน

แคนเจอร์ และ ปีเตอร์สัน (Canger and Peterson. 1984 : 324) และ การ์บิรีโน (Garbirino. 1985 : 452) และจวีวรรณ สุขพันธ์ไพธาราม (2527 : 112-113) ได้กล่าวถึงข้อดีในการปรับตัวกับเพื่อนของวัยรุ่นไว้อย่างสอดคล้องกันดังนี้

- 1.ช่วยให้วัยรุ่นมีสิ่งยึดเหนี่ยว ไม่เกิดความรู้สึกถูกทอดทิ้งให้ว่าเหว่เกินไป
- 2.ช่วยให้วัยรุ่นมีประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันของสังคม เพื่อเป็นบทเรียนในวัยผู้ใหญ่
- 3.ช่วยให้วัยรุ่นลดความเพ้อฝัน ให้พ้นจากความกังวลในปัญหาต่างๆ
- 4.ช่วยลดความเครียดและความกดดัน

5. ช่วยให้วัยรุ่นเกิดความคิดในเรื่องการเสียสละ การเห็นแก่ส่วนรวม การร่วมกิจกรรม ช่วยให้เกิดการเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

วัยรุ่นเป็นวัยของการศึกษาเล่าเรียน นอกจากกลุ่มเพื่อนแล้ว สถาบันการศึกษาก็เป็นสถาบันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของวัยรุ่น นอกจากนี้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับตัวแทนอื่นๆ จะมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของวัยรุ่นมาก ถ้ามีปฏิสัมพันธ์กันในทางบวกก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการปรับตัวที่ดี แต่ถ้ามีปฏิสัมพันธ์ในทางลบก็จะทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจ วิตกกังวล และปรับตัวไม่ได้ (Yee. 1971 : 22-23)

1.1.7 ลักษณะการจัดหอพัก

การจัดหอพักในต่างประเทศ เพื่อเป็นศูนย์ศึกษาและที่พักอาศัยนั้น มหาวิทยาลัยพยายามจัดกิจกรรมต่างๆ พร้อมโปรแกรมการศึกษาในหอพักให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย และการพัฒนานักศึกษา ส่งเสริมให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากที่สุดดังที่ วิลสัน (Wilson. 1968 : 10) กล่าวว่า ศูนย์ศึกษาจะเสริมสร้างให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกว่าชีวิตในหอพักเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและนำไปสู่ความเข้าใจตนเองและสังคมที่อยู่อาศัย

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 117 – 118) เสนอแนะการเสริมสร้างหอพักให้เป็นศูนย์ศึกษาและที่พักอาศัยดังนี้

1. จัดสิ่งแวดล้อมภายในหอพักให้เกิดความมีระเบียบวินัยและความสวยงาม
2. สร้างสิ่งแวดล้อมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
3. จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมที่พัฒนาทักษะทางสังคม
4. จัดให้มีโภชนาการที่ถูกต้องและเหมาะสม
5. จัดให้มีสันทนาการ
6. จัดให้มีสุขภาพอนามัย
7. จัดให้มีการพัฒนาการเป็นผู้นำ
8. จัดให้มีชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดี
9. จัดให้มีการแนะแนวด้านต่างๆ

1.1.8 วัตถุประสงค์ของการจัดหอพัก

แพควูด (ศิริวร ชันธหัตถ์. 2527 : 15 ; อ้างอิงจาก Packwood. 1971 : 84) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักไว้ 2 ประการใหญ่ๆ คือ

1. เพื่อควบคุมและปรับพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสม

2. เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เจริญงอกงามขึ้นเป็นพลเมืองดีของสังคม

ส่วนซิฟเฟอร์ด (ศิริอร ชันธหัตถ์. 2527 : 15 อ้างอิงจาก Sifferd. 1969 : 63) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของหอพักไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่สอดคล้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
2. เพื่อเอื้อให้เกิดสุนทรีย์ที่ดี
3. เพื่อเปิดโอกาสให้ส่งเสริมฝึกฝนประชาธิปไตย
4. เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมทั้งกลุ่มและแต่ละกลุ่ม
5. เพื่อส่งเสริมการปรับตัวเองเข้ากับปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ลำเนาวิ ขจรศิลป์ (2525 : 93) กล่าวว่า วัตถุประสงค์หอพักนักศึกษาแตกต่างกันตามปรัชญาการอุดมศึกษาแต่ละสถาบัน ซึ่งโดยทั่วไปวัตถุประสงค์หอพักนักศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อให้บริการทางด้านที่พักอาศัยที่สะดวกและปลอดภัยแก่นักศึกษาที่มาจากภูมิลำเนาอื่น
2. เพื่อให้บริการอาหารที่มีคุณภาพถูกสุขลักษณะและมีราคาถูกแก่นักศึกษา
3. เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้การสอนภายนอกชั้นเรียนให้นักศึกษา และให้ความสะดวกแก่นักศึกษาในการศึกษาเล่าเรียน
4. เพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคมให้นักศึกษา
5. เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านประชาธิปไตยให้นักศึกษา
6. เพื่อช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการนันทนาการ การเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพอนามัยและพัฒนานักศึกษาในด้านร่างกาย
7. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาให้ร่วมกันทำกิจกรรมที่เสริมสร้างและพัฒนานักศึกษาในด้านการปรับตัวเองเข้ากับชีวิตประจำวัน และเสริมสร้างคุณธรรมให้นักศึกษา
8. เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หอพักนักเรียนนักศึกษา นอกจากสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านที่พักอาศัยสำหรับนักเรียนนักศึกษาแล้ว ยังเป็นสถานที่เสริมสร้างความเจริญงอกงามทางสติปัญญา พัฒนาความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อ ความมีวินัย ความสามัคคี และการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันของนักศึกษาตลอดจนกระทั่งพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

อโดเรียน (นิภา พุทธสุวรรณ. 2530 : 28 ; อ้างอิงจาก Adorian. 1976 : 4037-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อหอพักวิทยาลัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของแคนซัสคอลเลจ (Canisus College) เมืองบัฟฟาโล มลรัฐนิวยอร์ก จำนวน 313 คน พบว่าความสัมพันธ์ทัศนคติที่มีต่อหอพักกับผลการเรียนของนักศึกษาแตกต่างกันไปตามเพศ ชั้นเรียน และวิชาเอกของนักศึกษา สภาพแวดล้อมทางสังคมของนักศึกษาในหอพักขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ส่วนบุคคล มนุษยสัมพันธ์ ขนาดของหอพัก ระเบียบของหอพัก การบริการอาหาร และระยะทางระหว่างหอพักชายกับหอพักหญิง ส่วนสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ขึ้นอยู่กับโอกาสเลือกห้องพัก ขนาดของห้องพัก และห้องน้ำส่วนตัว

แองกัส (Angus. 1982 : 669) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษาและแหล่งที่นักศึกษาขอคำแนะนำปรึกษา พบว่า การจัดบริการหอพักมีผลกระทบอย่างมากต่อการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาทางการเรียนมากกว่าปัญหาส่วนตัว ปัญหาการประกอบอาชีพ และปัญหาทางสังคม นักศึกษาที่อยู่ประจำหอพักและประเภทเดินเรียนจะประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน และจะขอคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาจากผู้อื่นแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่จะขอคำแนะนำจากเพื่อนในหอพักด้วยกัน

จากงานวิจัยในต่างประเทศ สรุปได้ว่า การจัดบริการหอพักมีผลต่อการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ปัญหาที่พบคือปัญหาด้านการเรียน ปัญหาส่วนตัว เมื่อมีปัญหา นักศึกษาจะขอคำแนะนำจากเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อการปรับตัวในหอพักคือความสัมพันธ์ส่วนบุคคล มนุษยสัมพันธ์ ขนาดของหอพัก ระเบียบของหอพัก เป็นต้น และพบว่า นักศึกษาที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัยมีความเชื่อเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้พักในหอพักของมหาวิทยาลัย

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ประเทือง เภาจี (2517 : 105) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของนิสิตที่อยู่ประจำหอพักของมหาวิทยาลัยวิชาการศึกษาในส่วนภูมิภาค กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2516 ผลการศึกษาพบว่า นิสิตทุกวิทยาลัยประสบปัญหาด้านสวัสดิการ คณงาน ภารโรง กิจกรรมและนันทนาการในระดับ “มาก” และปัญหาความต้องการด้านบริการหอพักความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้ปกครองหอพัก ความสัมพันธ์กับเพื่อน และความร่วมมือของนิสิตในระดับ “ปานกลาง” โดยมีปัญหาด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับมากที่สุดได้แก่ เพื่อนร่วมหอพักส่งเสียงดังอีกที่กรบกวน ในขณะที่อ่านหนังสือหรือทำงาน

ศิริอร ชันธหัตถ์ (2527 : 88 – 70) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของนักศึกษาประจำหอพักวิทยาลัยกับนักศึกษาเดินเรียนของวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า นักศึกษาที่อยู่ประจำหอพักมีวินัย มีความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนเดินเรียนและนักศึกษานอกระบบที่อยู่ประจำหอพักมีคุณลักษณะดังกล่าวสูงกว่านักศึกษาชายที่อยู่ประจำหอพัก

วิภา พงษ์วิจิตร (2529 : 96 – 97) ได้วิจัยเรื่องลักษณะของนิสิตหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตหอพักโดยส่วนรวมรับรู้อย่างสอดคล้องกันว่าตนเองมีมนุษยสัมพันธ์มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูง มีความเอื้อเฟื้อ และมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

ยรรยง ผิวอ่อน (2535 : 4) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทางที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2535 ที่อยู่ประจำหอพักของมหาวิทยาลัย จากผลการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาของนิสิต พบว่านิสิตโครงการเพชรในตมมีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนเมื่อเข้ามาอยู่ในหอพักดังนี้ นิสิตมีความรู้สึกว่าเป็นเพื่อนเห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่มีความจริงใจให้กัน ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แบ่งแยกระดับชั้น แบ่งแยกภูมิภาค เอาใจตนเอง ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลไม่เคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน ขาดความเกรงใจ ชอบวางอำนาจ ขาดความสามัคคี ไม่มีเสียสละ แกร่งแย่งชิงดีชิงเด่น คอยจ้องจับผิด นินทาว่าร้าย ไม่ยอมปรับตัวเองให้เข้ากับเพื่อน และไม่ทราบว่าตนเองจะปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนอย่างไรดี

นงเยาว์ สมพิทยานุรักษ์ (2537 : 60) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวในหอพักของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2537 ก่อนพยาบาลตำรวจพบว่า นักศึกษาไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนนักศึกษาด้วยกันอันได้แก่เพื่อนร่วมห้อง ตลอดจนรุ่นพี่ ปัญหาที่พบ ได้แก่ นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเพื่อน นักศึกษามีความรู้สึกว่าเพื่อนนักศึกษาเห็นแก่ตัว เอาใจเอาเปรียบ ไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากเพื่อนนักศึกษาด้วยกันได้ ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบของหอพัก เช่น ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบของหอพัก เข้าหอพักช้ากว่าเวลากำหนด รู้สึกเหมือนอยู่ในที่คุมขัง อึดอัดต่อระเบียบการเข้าหอพัก ไม่ต้องการให้ผู้ปกครองมาลงนามขออนุญาตจากวิทยาลัยหรือ ได้รับอนุญาตจากอาจารย์ฝ่ายปกครองก่อนต้องการขยายเวลาการกลับเข้าหอพักออกไป และปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมในหอพัก เช่น การซ้อมเชียร์ การเล่นกีฬา นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม รู้สึกเหมือนถูกบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรมตลอดทั้งขาดความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับหอพัก สรุปได้ว่า หอพักเป็นแหล่งเสริมสร้างประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ฝึกฝนให้บุคคลที่อยู่ในหอพักเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความ

รับผิดชอบ มีความเชื่อเพื่อ และนอกจากนี้การอาศัยอยู่ในหอพักยังช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอีกด้วย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของคำว่า "บุคลิกภาพ" (Personality) ไว้แตกต่างกันดังนี้

ไซออน (สมคิด พรหมจ้อย. 2526 :12 ; อ้างอิงมาจาก Shoen. 1930.) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ การจัดระบบการทำหน้าที่ทั้งหมดหรือรวมกันของนิสัยต่างๆ ความคิดเห็นและอารมณ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นแตกต่างไปจากคนอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

อลลพอร์ต (Allport. 1967 : 28) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

ฮิลการ์ด และแอทกินสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงมาจาก Hilgard and Atkinson. 1967.) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของบุคคล และวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมของเขา

อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 111) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อมพันธุกรรมเดียวกันแต่อยู่ในสิ่งแวดล้อมต่างกันอันอาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้ หรือแม้แต่สภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกัน

เดโช สนวนานนท์ (2519 : 282) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ ผลรวมของการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ของแต่ละชีวิต เป็นทักษะต่างๆ ของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมา

เชดส์กดี โฆวาสินธุ์ (2520 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรม

บุตร ประดิษฐ์วณิช (2533 : 30) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะภาพของบุคคลที่ปรากฏแก่สายตาของผู้อื่น หรือภาพที่แสดงในชีวิตสังคม

แสงเดือน ไยโธสง (2538 : 8) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเด่นโดยส่วนรวมของบุคคลแต่ละคนที่แสดงออกมาทั้งทางร่างกายและจิตใจ อันจะทำให้บุคคลนั้นแตกต่างไปจากบุคคลอื่นๆ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลนั้นแตกต่างไปจากบุคคลอื่น

2.1.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194-195) กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม และส่งผลต่อบุคลิกภาพนั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเหมือนกัน หรือต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันตามความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น

2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครอง ที่แตกต่างกันมีผลให้แต่ละคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้รับความรัก เอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจ ก็จะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางที่เหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผลและมองโลกในแง่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางตรงกันข้าม มีความก้าวร้าว ไม้ไว้ใจคน หวาดระแวง และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสังคม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากเป็นลักษณะทางกาย เช่น ความสูง ต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้ เป็นอิทธิพลทางพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของมนุษย์ทั้งพัฒนาการทางกาย ทางจิต และบุคลิกภาพ คือ บุคคลอื่นๆ รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ นี้ จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมมนุษย์

3.ช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล แสดงถึง ระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ระยะสำคัญของพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตเด็กเป็นส่วนมาก

อิริคสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 42 ; อ้างอิงจาก Erikson. 1959) เชื่อว่าการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น มิได้หยุดอยู่แต่ในวัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนาลักษณะต่างๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับ ตลอดช่วงชีวิตของบุคคล แต่ละบุคคล

เอลง ภิรมย์รัตน์ (2531 : 29-30) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ มี 2 ปัจจัยใหญ่ๆ คือ

1.องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จาก พ่อ แม่ หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้านรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาทและเลือด เป็นลักษณะที่ติดตัวมาแต่เกิด

2.องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่างๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้ และปรับตัวให้สมกับสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนคนที่อยู่ใกล้ชิด องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่าอิทธิพลของพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล ให้มีลักษณะที่แตกต่างกันไป

2.1.1.3 บุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

การศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี นั้น ฟรีดแมน และโรสแมน (Friedman and Roseman. 1974 : 164) สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบ บี ไว้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบ เอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคลิกภาพเร่งร้อน ชอบแข่งขัน และก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มากๆ ในเวลาน้อย มีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ทนไม่ได้ออกกำลังกายล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้อย่างง่าย

บุคลิกภาพแบบ บี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึงบุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อน ไม่ก้าวร้าว มีลักษณะเรื่อยๆ เชื่อยๆ ชอบการพักผ่อนดำเนินชีวิตแบบง่ายและไม่ชอบฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ในการทำงาน และไม่ชอบทำงานในเวลาอันรีบด่วน

2.1.1.4 การวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี

บุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี แบบวัดที่ใช้ในปัจจุบันมี 3 แบบ (จรรยา เกษศรีสังข์, 2537 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Friedman and Roseman, 1974.) คือ

1.แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview : SI) ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ เป็นการถามโดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ที่ทำให้คนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ ไม่สามารถทนได้ เช่น สถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างมาก แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวัดการแสดงออกทางด้านกายภาพ

2.มาตรวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ ของ เฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scale : FTAS) เป็นแบบวัดรายงานตนเองเช่นเดียวกับแบบที่หนึ่ง ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านแรงขับมุ่งสัมฤทธิ์ การมีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว และการรับรู้ถึงความกดดันในการทำงาน

3.แบบสำรวจการทำกิจกรรมของ เจนกินส์ (Jenkins Activity Survey : JAS) เป็นแบบสอบถามรายงานตนเอง ซึ่ง อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 21) และ ชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535 : 8-9) ได้ปรับปรุงเป็นแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ เป็นแบบวัดที่คล้ายกับแบบวัดแรก แต่ได้ดัดแปลงให้เป็นแบบสอบถามแบบปรนัย ได้วิเคราะห์คุณภาพแล้วปรากฏว่าคนที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามนี้สูงจะเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้ต่ำ จะเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี แบบวัดนี้จะวัดความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะสถานการณ์ในการทำงาน ความกดดันในการทำงาน และสถานการณ์การแข่งขัน

นอกจากนี้ สตรูบและคนอื่นๆ (Strube and others, 1987 : 50(2) ; 413-420) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสำรวจกิจกรรมของเจนกินส์ ว่า เป็นแบบวัดบุคลิกภาพแบบ เอ โดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองว่า มีการแสดงออกอย่างไร และได้ศึกษาพบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความเชื่อถือว่าความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว มีแรงขับในการแข่งขันสูง มุ่งสัมฤทธิ์ และมีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพเป็นการแสดงออกทั้งด้านการกระทำและความคิด ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆ ที่บุคคลได้รับ

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เคลลีและฮุสตัน (Kelly and Houston, 1985 : 634) ได้ศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี จำแนกตามความแตกต่างทางด้านลักษณะชีวิตสังคมภูมิหลังและการทำงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้หญิงที่ทำงานนอกบ้านจำนวน 220 คน โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า หญิงที่ทำงานนอกบ้านมีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีระดับการศึกษาสูงกว่า ระดับสถานภาพทางอาชีพสูงกว่า มีชั่วโมงการทำงานมากกว่า มีปริมาณงานที่ทำมากกว่า มีความสับสนในบทบาทการทำงาน ความเครียดในการทำงาน และต้องการประสบการณ์การทำงานมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี

ชวาทซ์ และคนอื่นๆ (Schawartz and others, 1986 : 235) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี ที่ประสบความสำเร็จในสถานการณ์ที่ไม่มีผู้ใดเคยประสบความสำเร็จเลย และในสถานการณ์ที่มีบางคนประสบความสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่าคนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความมุ่งหวังความสำเร็จในสถานการณ์ที่มีโอกาสประสบความสำเร็จได้ แต่จะไม่เอาตัวไปผูกมัดกับงานที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จ

สตรูปและโบลันด์ (อัจนรา วงศ์วัฒนามงคล, 2533 : 19-20 ; อ้างอิงมาจาก Strube and Boland, 1986) ได้ศึกษาการรับรู้สาเหตุของการกระทำและความเพียรในการทำงานของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความเชื่อถือว่าความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการวินิจฉัยความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้น พบว่า มีความสัมพันธ์ทางลบ กล่าวคือ ถ้างานมีความยากมากขึ้นบุคคลจะมีความเพียรพยายามในการทำานลดลง และจะมีความเพียรพยายามมากในงานที่มีความยากปานกลาง ในขณะที่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี นั้น มีความเชื่อถือว่าความสำเร็จและความล้มเหลวไม่แตกต่างกันและการวินิจฉัยความยากของงาน และความเพียรพยายามมีความสัมพันธ์กันทางบวก

สตรูปและคนอื่นๆ (อัจนรา วงศ์วัฒนามงคล, 2533 : 19-20 ; อ้างอิงมาจาก Strube and others, 1987) ได้ศึกษาสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีความพยายามและความสำเร็จมาสอดคล้องกัน ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความพยายามมากขึ้น เพื่อให้ตนเองสามารถควบคุมสถานการณ์ได้

ไคลร์เวอร์และไวน์เดอร์ (Kleiver and weidner, 1987 : 204) ได้ศึกษาเรื่องลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และระดับความมุ่งหวัง โดยศึกษาจากการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จของเด็กและผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชาย จำนวน 32 คน และเด็กหญิงจำนวน 41 คน มีอายุ

ระหว่าง 9-12 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเด็กที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และ บี พบว่า เด็กทั้งสองกลุ่มได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในการกระทำพฤติกรรมเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะทำงานสำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่า

2.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 126-127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 240 คน เป็นผู้มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ จำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรม การศึกษาต่อ จำนวน 120 คน ตัวแปรที่ศึกษา คือ จิตลักษณะพื้นฐานของบุคคลโดยศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี และสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การศึกษาต่อ ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่พฤติกรรมการศึกษาต่อ มีบุคลิกภาพแบบ เอ อายุน้อย มีความเครียดในการทำงานสูง มีความกลัวความสำเร็จสูง เป็นโสด มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างสูงและมีการรับรู้ความมั่นคงในการทำงานสูง

ชมพูท พงษ์ศิริ (2535 : 73-74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2,3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร จำนวน 230 คน ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 4 และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีความวิตกกังวลต่ำที่สุด และนักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะมีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 105) ได้ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหายกเว้นวิธีการเผชิญปัญหาด้านการเรียนภาคปฏิบัติ ส่วน นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบ บี มีวิธีการเผชิญปัญหาด้านต่างๆ แบบรวมยอม

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะเป็นบุคคลที่มีความเชื่อถือในความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว มากกว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี ซึ่งจากผลการวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบ เอและแบบ บีนั้น เห็นได้ว่าตัวแปรด้านบุคลิกภาพ น่าจะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.2.1.1 ความหมายของสุขภาพจิต

สุขภาพจิต (Mental Health) ได้มีผู้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้อย่างกว้างขวางหลายลักษณะดังนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2518 : 4) ให้ความหมายของคำว่าสุขภาพจิตไว้คือ สุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลความต้องการของเราเองที่จะทำให้มีความสุข ความสงบทางจิตใจ มีความสนุกสนาน ร่าเริง ตลอดจนความพึงพอใจต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมที่อาศัยอยู่

ฝน แสงสิงแก้ว (2521 : 57) ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้คือ สุขภาพจิต หมายถึง สภาวะของชีวิตที่มีสุขภาพและผู้ที่สุขภาพจิตดี คือผู้ที่สามารถปรับตนเองอยู่ได้ด้วยความสุขในโลกซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ได้

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2524 : 2) ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้คือ สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ของจิตใจที่ปราศจากอาการผิดปกติต่างๆทางจิต เช่น โรคจิต โรคประสาท ฯลฯ มีความมั่นคงทางจิตใจ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในสังคม โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ

บุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2527 : 2) ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้คือ สุขภาพจิต หมายถึง ภาวะทางจิตของแต่ละคน ซึ่งสามารถที่จะอยู่กับตัวเองได้อย่างเป็นสุข และอยู่กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เป็นที่ยอมรับของสังคม หรือเป็นผู้ที่มีความสมดุลระหว่างตนกับสังคม

สุรางค์ จันทร์เอม (2527 : 2) ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้คือ สุขภาพจิต หมายถึง สมรรถภาพในการปรับปรุงตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความคิดถูกต้อง แก้ปัญหาในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ปรับตัวให้มีความสุขอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความสัมพันธ์อันดีงามกับบุคคลอื่น และดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุขสบาย รวมทั้งสนองความต้องการของตนเองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงนี้ได้ โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจเกิดขึ้น ทั้งนี้คำว่า สุขภาพจิตมิได้หมายความว่าเฉพาะเพียงแต่ปราศจากอาการของโรคประสาท และโรคจิตเท่านั้น (दनัย ไซโยธา. 2532 : 12)

กรมการแพทย์ (2529 : 3) ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้คือ สุขภาพจิต หมายถึง สภาพของจิตใจของบุคคลที่สามารถแก้ปัญหา สามารถปรับตัวและปรับจิตใจได้อย่างเหมาะสมกับ

สังคมและสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสุขสบายตามอัตภาพและปราศจากอาการโรคจิต โรคประสาท

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 6) ได้สรุปความหมายของสุขภาพจิตไว้ว่า หมายถึง ความสมบูรณ์ทางจิตใจของมนุษย์ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ปราศจากโรคจิต โรคประสาท มีความสามารถในการปรับตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม มีความมั่นคงทางใจ มีสมรรถภาพในการทำงาน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มูลี (Mouly. 1965 : 165-167) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง การกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล เป็นการลดความตึงเครียดทางอารมณ์เพื่อการปรับตัว เพื่อสัมพันธภาพอันดีระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

จาโฮดา (Jahoda. 1970 : 28-35) กล่าวว่า สุขภาพจิตหมายถึง การที่มีสภาวะทางจิต ที่สมบูรณ์ และการมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ของแต่ละคนนั้น จะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ทั้ง 6 ประการ คือ เจตคติที่มีต่อตนเอง การสร้างความเจริญเติบโตและพัฒนาการให้บังเกิดขึ้นกับตนเอง การสร้างบูรณาการแห่งบุคลิกภาพของตนเอง การมีอิสรภาพในการปกครองตนเอง การรับรู้ความเป็นจริง และความรอบรู้ในสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ทางจิตใจของมนุษย์ อันจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่เป็นโรคจิต ไม่เป็นโรคประสาท อีกทั้งมีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในทุกสภาวะแวดล้อม มีความมั่นคงทางจิตใจ มีสมรรถภาพในการทำงาน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และสามารถที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมได้ดี

2.2.1.2 ความสำคัญของสุขภาพจิต

อัจฉรา สุขารมณ (2529 : 2) กล่าวว่า ประเทศที่เจริญจะต้องประกอบด้วยทรัพยากร คือ บุคคลที่มีสุขภาพจิตดี โดยที่ประชากรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ การรับผิดชอบย่อมแตกต่างกันไปตามวัย วัยเด็กมีหน้าที่รับผิดชอบด้านศึกษาเล่าเรียน ช่วยเหลือพ่อแม่พี่น้อง เพื่อนร่วมโรงเรียน และเพื่อนบ้าน พอเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวต่อหน้าที่การงานของตน และต่อสังคมรอบข้างรู้สึกที่จะปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบด้านด้วย

ความสำคัญของสุขภาพจิตในชีวิตประจำวัน คือ การให้บุคคลมีความรับผิดชอบใน การงานที่ตนทำทั้งทางด้านส่วนตัวและทางด้านสังคม มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักใช้ความสามารถของ

ตน มีทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ ให้เป็นคนที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน การประกอบอาชีพและพยายามแก้ปัญหาต่างๆ ที่ตนประสบให้เป็นไปอย่างดีที่สุดที่สุดในสายตาของตนเองและสังคม

2.2.1.3 ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี

กรมการแพทย์ได้เสนอแนวทางพิจารณาลักษณะของบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี (กรมการแพทย์ 2529 : 3) ไว้ดังนี้

1. ไม่มีโรคทางกายและจิตใจ
2. มีความสามารถสร้างความสัมพันธ์และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
3. มีความสามารถที่จะปรับตัวในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
4. สามารถทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและชุมชนแวดล้อมได้ตามสถานการณ์ของ

ตนเอง

5. สามารถปรับตัวปรับใจให้เกิดความพึงพอใจและมีความมั่นคงต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

สุภา มาลากุล ณ อยุธยา (2527 : 6) กล่าวถึงลักษณะนิสัยของผู้ที่มีสุขภาพจิตดีไว้ดังนี้

1. มีเป้าหมายในชีวิตเป็นเป้าหมายที่เป็นไปได้ตามความเป็นจริงและมีลักษณะ

สร้างสรรค์

2. มีนิสัยในการทำงานที่ดี
3. มีนิสัยในการควบคุมอารมณ์ดีมีความอดทนต่อความไม่สมหวังสูง
4. มีนิสัยในการพักผ่อนหย่อนใจที่ไม่เป็นอันตรายต่อทั้งตนเองและบุคคลอื่น

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

สปริงเกอร์ (นิภาพรรณ โสมนะพันธ์. 2525 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Springer. 1958 : 321-328) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของเด็ก ผลการศึกษาพบว่า ความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัว กล่าวคือ เด็กที่มาจากบ้านที่ยากจนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ จะเป็นคนที่ปรับตัวไม่ดี และมีอารมณ์ไม่มั่นคง มีปริมาณมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง

เลย์คอค (Laycock. 1966 : 172) ได้ศึกษาผลของการส่งเสริมสุขภาพจิตในโรงเรียนจากการศึกษาพบว่า เด็กที่มีสุขภาพจิตดี จะมีทัศนคติต่อตนเอง รู้สึกว่าตนมีความสบาย ความมั่นคงปลอดภัย และความเพียงพอในลักษณะที่ตรงกับความเป็นจริง ไม่ประเมินความสามารถของตนเองต่ำหรือสูงเกินไป รู้จักยอมรับข้อจำกัดของตน มีความนับถือตนเอง มั่นใจในตนเอง และพึ่งตนเองได้ เด็กที่มีสุขภาพจิตดีสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนฝูง ครู พ่อแม่ และ ผู้ใหญ่คนอื่นๆ มีความสนใจ

และรักใคร่คนอื่น และสร้างสัมพันธภาพที่น่าพอใจได้ สามารถที่จะเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ได้โดยไม่รู้สึกว่าตนถูกครอบงำหรือควบคุม ตลอดจนรู้จักทำสิ่งต่างๆ เพื่อคนอื่น ๆ นอกจากนี้ในการที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพจิตดีนั้น เด็กจะต้องเรียนรู้ความเป็นจริงอย่างสมเหตุสมผลสามารถควบคุมความกระวนกระวายใจและความตึงเครียดได้ดี ต้องรู้จักคิดเองตัดสินใจเองจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง ต้องรู้จักสร้างดุลยภาพในชีวิตเพื่อจะสามารถควบคุมอารมณ์ สัญชาตญาณและสติสัมปชัญญะได้โดยไม่มีข้อขัดแย้งในใจ ตลอดจนสามารถตั้งเป้าหมายที่สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือมีทางเป็นไปได้

โคลบี้ (Kolb. 1968 : 120) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของเด็กในยุคปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า โรคจิตพบได้น้อยในวัยเด็กและจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ หลังจากย่างเข้าสู่วัยรุ่น ถ้าบุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้สำเร็จและเหมาะสม ก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างราบรื่น

กรีนเบิร์ก ,ไซเกล และ เลITCH (Greenberg ,Siegel and Leitch. 1983 : 373-384) ได้ศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับบิดามารดาที่มีต่อสุขภาพจิตวัยรุ่น ในด้านการมองเห็นคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในชีวิต โดยศึกษาในวัยรุ่นที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาในช่วงอายุ 12-19 ปี แยกเป็นเพศชาย 123 คน เพศหญิง 79 คน วัยรุ่นเหล่านี้อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดการปรับตัวในชีวิตประจำวัน มโนคติต่อตัวเอง ความพึงพอใจในชีวิต ความใกล้ชิดกับบิดามารดา และกลุ่มเพื่อน ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพของวัยรุ่นกับบิดามารดา และกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าในตัวเอง และความพึงพอใจในชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่าความใกล้ชิดกับบิดามารดาสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้มากกว่าความใกล้ชิดกับเพื่อน นั่นคือความมีสัมพันธภาพที่ดีกับบิดามารดา มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตวัยรุ่นมากกว่ากลุ่มเพื่อน

เทอร์แมน และฮัมเพรีย์ (Tyreman and Humphrey. 1984 : 1901) ได้ศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของวัยรุ่นในช่วงอายุ 12-16 ปี ที่มาใช้บริการด้านสุขภาพจิต จำนวน 24 คน โดยเปรียบเทียบกับวัยรุ่นในช่วงวัยเดียวกันซึ่งไม่มีปัญหาสุขภาพจิต โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพทั่วไป เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิตได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัวน้อยกว่าต้องเผชิญกับความเครียดในชีวิตประจำวันสูงกว่าวัยรุ่นปกติ

2.2.2.2 งานวิจัยในประเทศไทย

สมัญญา เสียงใส (2521 : 267-277) ได้ศึกษาเรื่องความวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการวิจัย

เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 375 คน เป็นชาย 199 คน เป็นหญิง 176 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามความวิตกกังวล ผลการศึกษา พบว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตของนักเรียนนอกจากสภาพของโรงเรียน ครอบครัว และครูแล้วนั้น ยังมีเพื่อน ระเบียบวินัยของโรงเรียนและหลักสูตร ซึ่งควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของนักเรียน เพราะนักเรียนเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากครอบครัว โรงเรียน เพื่อน สังคมแวดล้อม จนทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวลกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตไม่มากนักน้อย นักเรียนหญิงจะมีความวิตกกังวลทางด้านสังคมมากกว่านักเรียนชาย ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำจามีความวิตกกังวลทางการเรียน และอาชีพมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

เพ็ญทิพา นรินทรางกูร ณ ออยุธยา (2533 : 63-68) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตโควตา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิต จำแนกตามเพศ ชั้นปี และวิชาเอกกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตโควตา จำนวน 204 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามปัญหาการปรับตัวและแบบสอบถามสุขภาพจิตเอสซีแอล-90 ผลการศึกษาพบว่านิสิตโควตาส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีปัญหาการปรับตัวที่ระดับน้อย ปัญหาสุขภาพจิตของนิสิตโควตาที่พบอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านย่ำคิดย่ำทำ ด้านความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย ด้านความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น ด้านซึมเศร้า ด้านก้าวร้าว ชอบทำลาย ด้านกลัวโดยปราศจากเหตุผล ด้านหวาดระแวง และโรคจิต นิสิตโควตาเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาสุขภาพจิตแตกต่างกัน

อรัญญา จันทรตั้ง (2536 : 62-63) ได้ทำการศึกษาเรื่องสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 268 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสุขภาพจิต เอสซีแอล-90 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีปัญหาทางสุขภาพจิตอยู่ในระดับปกติ สุขภาพจิตของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น และโรคจิตเกี่ยวกับสุขภาพจิตของนักเรียนที่แยกตามแผนการเรียน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง พบว่ามีสุขภาพจิตทั้ง 9 ด้านไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า สุขภาพจิต น่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารได้

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์

2.3.1.1 ความหมายของอัตมโนทัศน์

ลาซารัส (พรณี พุทธิ เชนจิต. 2533 : 182 ; อ้างอิงจาก Lazarus. 1963) ได้ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามความเชื่อความรู้สึกที่มีต่อตนเอง

ดิงเมเยอ (Dinkmeyer. 1965 : 184) ได้ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ว่า เป็นการรับรู้สิ่งต่างๆ ของบุคคลนำมาจัดระบบตามที่ตนได้สังเกตและรู้สึกในอดีตและปัจจุบัน และก่อให้เกิดความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับตนเอง

ฟิตส์ (อำไพ ศิริพิพัฒน์. 2515 : 92 ; อ้างอิงจาก Fitts. 1965) ได้ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ว่า เป็นความรู้สึกนึกคิด ทศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านร่างกาย ด้านส่วนตัว ด้านศีลธรรมจรรยา ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านความเป็นเอกลักษณ์ ด้านความพึงพอใจในตนเอง และด้านพฤติกรรมที่ตนแสดงออก ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของบุคคลที่มีต่อความสัมพันธ์ต่อผู้อื่นในสังคมและสิ่งแวดล้อม

เจอซิล (สุรางค์ ไคว้ตระกูล. 2541 : 424 ; อ้างอิงจาก Jersild. 1995) อัตมโนทัศน์หมายถึง การรับรู้ตนเอง ซึ่งหมายถึงการรับรู้ ความรู้สึกทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ ทั้งด้านสติปัญญา ความคิด ความสามารถ ทักษะต่างๆ รวมทั้งรูปร่างลักษณะทางด้านร่างกาย

ทิตนา แชมมณี (2526 : 56) กล่าวว่าอัตมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง อันเป็นผลมาจากการรับรู้ของคนที่มีต่อตนเอง เช่นการรับรู้ว่าเป็นคนอย่างไร มีความสามารถ มีปัญหา หรือปมด้อยอะไร เป็นต้น ความรู้สึกความเชื่อหรือความคิดเห็นต่างๆ ที่รวมกันเข้านี้จะเป็เครื่องบ่งชี้หรือกำหนดพฤติกรรมของบุคคลนั้น

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 208-209) ได้สรุปแนวคิดของนักจิตวิทยา เกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ว่า อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่เกี่ยวกับตนเองทั้งทางสุขภาพร่างกายและจิตใจ ได้แก่ บุคลิกลักษณะ รูปร่างหน้าตา อารมณ์ ความรู้สึก ฯลฯ ผู้ที่มีอัตมโนทัศน์ทางบวก จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกล้าที่จะแสดงความสามารถของตน แต่ถ้ามีมากเกินไป มักจะเป็นคนคุยโม้โอ้อวด มักกล่าวยกตนข่มท่าน มักถูกความสามารถของคนอื่นว่าด้อยกว่าตน ส่วนผู้ที่มีอัตมโนทัศน์ทางลบ มักไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงความสามารถเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้อื่น ถ้าบุคคลมีอัตมโนทัศน์มากเกินไป มักจะเป็นคนที่ดูถูกตนเองคิดว่าตนเองมรปมด้อยถ่อมตัวและเกรงกลัวหรือยอมทำตามผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่มีลักษณะเก่งกว่าเขา

ชาลี ดวงแก้ว (2541 : 10) ได้สรุปความหมายของอัตมโนทัศน์จากการศึกษาเอกสารไว้คือ อัตมโนทัศน์ หมายถึงความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจ การรับรู้ของแต่ละบุคคลต่อตนเองทุกด้านจากประสบการณ์ หรือการเรียนรู้ ที่ได้รับจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม

ราตรี พัฒนรังสรรค์ (2544 : 64) ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ คือ ตนในส่วนที่เป็นความคิดเห็นที่คนเรามีต่อตนเอง หรือมองตนเองว่าเป็นคนอย่างไร ตนส่วนนี้มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อความนึกคิดและการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์

ลักขณา ศรีวัฒน์ (2544 : 134) ได้ให้ความหมายอัตมโนทัศน์ ว่าเป็นความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติที่บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งพัฒนามาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงโดยอาศัยวุฒิภาวะและการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลตอบสนองความต้องการนั่นเอง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปความหมายของอัตมโนทัศน์ ได้คือ อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ที่บุคคลนั้นมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม และสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2.3.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์

เบินส์ (Burns. 1982 : 15-23) ได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ คือ แนวคิดในเชิงปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ (Symbolic interaction) เป็นลักษณะการปฏิบัติต่อกันของมนุษย์ในสังคมที่อาศัยการติดต่อสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ทั้งภาษาและอากัปกิริยาท่าทางเป็นสัญลักษณ์ ในแนวคิดนี้มีนักทฤษฎีที่สำคัญคือ มีด (Mead) และ คูลลี (Cooley)

มีด (Mead) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับอัตตา (self) ว่าเป็นกระบวนการทางสังคม โดยได้เสนอว่าอัตตานั้นเป็นกระบวนการทางสังคมที่อยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่งอัตตาได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ I และ Me โดยที่ I จะเป็นส่วนที่กระตุ้นกิจกรรมต่างๆ ของบุคคลเป็นลักษณะที่ไม่มีระเบียบ กฎเกณฑ์และไม่สามารถทำนายได้ ส่วน Me จะเป็นผู้กำหนดทิศทางของการกระทำนั้น และได้กล่าวถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองจากการติดต่อสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งจะทำให้บุคคลได้ทราบว่าบุคคลอื่นปฏิบัติต่อตนอย่างไรและตัวเขาต้องทำตัวอย่างไรเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นพฤติกรรมของบุคคลจึงพยายามกระทำในสิ่งที่สังคมคาดหวังเพื่อให้บุคคลอื่นยอมรับตน เมื่อบุคคลต้องการให้คนอื่นยอมรับเขาจะพยายามลอกเลียนแบบพฤติกรรมหรือความคิดจากบุคคลใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อตัวเขา สำหรับอัตมโนทัศน์นั้น มีด (Mead) ได้อธิบายว่าเกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น บุคคลเริ่มรู้จักตนเองและตอบสนองต่อตนเองเช่นเดียวกับที่ผู้อื่นมองและตอบสนองต่อตัว

เขาบุคคลจะมีความใส่ใจต่อปฏิกิริยาของบุคคลอื่น และพยายามคาดคะเนปฏิกิริยาของผู้อื่น เพื่อตัวเองจะได้ประพฤติตนให้เหมาะสม ดังพฤติกรรมของบุคคลจึงได้รับอิทธิพลจากบุคคล และทำให้บุคคลพัฒนาทัศนคติต่อตนเองขึ้นมาได้ กล่าวคือบุคคลจะประเมินค่าของตนเองเหมือนกับที่ผู้อื่นประเมินเขา ดังที่ มีด (Mead) ได้สรุปไว้ว่าสังคมเป็นตัวหล่อหลอม

อัตมโนทัศน์

คูลลี (Cooley) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับตนไว้ใน Looking Glass Self ว่าเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ท่าทีของบุคคลที่เราปฏิสัมพันธ์ด้วยนั้นจะเหมือนกระจกส่องให้เราเห็นว่าเราเป็นอย่างไร เหมือนกับบุคคลอื่นเห็นเราเช่นเดียวกัน ซึ่งเขาได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ของบุคคลได้รับอิทธิพลมาจากที่บุคคลนั้นเชื่อว่าคนอื่นนั้นติดต่ออย่างไรกับเรา ประเมินเราอย่างไร แล้วเรามีความรู้สึกภาคภูมิใจหรือละอายใจจากการประเมินนั้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองประกอบด้วย

1. คนอื่นมองภาพพจน์ของเราอย่างไร เป็นภาพรวมในด้านต่างๆ ที่คนอื่นเขาคิดอย่างไรกับเรา โดยที่เรายังไม่มียึดมั่นกับบุคคลนั้น

2. เป็นภาพการให้คำจำกัดความกับสิ่งที่ปรากฏออกมาเมื่อมีการปะทะสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การแสดงของบุคคลอื่นที่มีต่อตัวเราจะถูกตีความออกมาว่าเขาคิดอย่างไรกับเรา

3. ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เมื่อบุคคลอื่นมีการแสดงออกอย่างหนึ่งขณะที่มีการปะทะสัมพันธ์กับเรา เมื่อเราตีความว่า เขากำลังชื่นชมว่าเราเก่ง ฉลาด เราจะมีความรู้สึกต่อสิ่งที่เราตีความคือ ภูมิใจในตนเอง

จากแนวคิดเกี่ยวกับอัตตา หรือ อัตมโนทัศน์ ที่กล่าวมาแล้วนั้น เห็นได้ว่าอัตมโนทัศน์ของบุคคลเกิดจากการประเมินค่าของตนเองในทางที่ดีและในทางที่ไม่ดี ซึ่งเป็นการรับรู้ การตีความจากประสบการณ์ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสังคม

2.3.1.3 ความสำคัญของอัตมโนทัศน์

แมคแคนเลส (McCandless : 1967) กล่าวว่า คนที่มีอัตมโนทัศน์ดีจะมีลักษณะนิสัยที่น่าพึงประสงค์ มีความกังวลต่ำและสามารถปรับตัวได้ดี มีความอยากรู้อยากเห็น เป็นคนเด่น และมีความสัมพันธ์ในกลุ่มดี จะมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองมากกว่าบุคคลซึ่งมีอัตมโนทัศน์ไม่ดีและใช้กลวิธีป้องกันตนเองน้อยมาก

โรเจอร์ส (สฤติ วงศ์สุวรรณ. 2540 : 115 ; อ้างอิงจาก Rogers. 1902) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์มีความสำคัญ ดังนี้

1. อัตมโนทัศน์มีผลต่อพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออกมา

จากผลการวิจัยพบว่าคนที่มียุติธรรมในทัศนคติมักมองผู้อื่นในแง่ดีส่วนคนที่มียุติธรรมในทัศนคติไม่ดีก็มักจะมองผู้อื่นในแง่ร้าย ถ้าตัวตนในความเป็นจริง (Real Self) ของคนไม่สอดคล้องกับตัวตนตามอุดมคติ (Ideal Self) แล้วคนมักจะเกิดปัญหาหรือการคับข้องใจนั้น เช่น บางคนคิดว่าตนเองฉลาดแต่ในความเป็นจริงแล้วเป็นคนโง่งงทำอะไรผิดพลาดเสมอ เขาจะเกิดความเครียด

2.ช่วยให้เข้าใจ พยากรณ์ และเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้อื่นได้

เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ ครู ผู้ปกครอง จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักแนะแนว ฯลฯ ที่จะนำความรู้เรื่องนี้ไปใช้ในการช่วยเหลือเด็ก

3.การวัดและประเมินผลของตน

คนทุกคนจะวัดและประเมินผลตนเองอยู่ตลอดเวลา ตัวเราดีเด่นหรือด้อยกว่าคนอื่นเพียงไร ถ้ารู้สึกว่าคุณดีกว่าก็เป็นสุขใจ ถ้ารู้สึกว่าคุณด้อยกว่าก็พยายามหาสิ่งที่ดีมาเป็นเครื่องช่วยทำให้เกิดปมเด่นขึ้นและรู้สึกเป็นสุขใจ แต่ถ้าคิดว่าตนด้อยกว่าผู้อื่นทุกทางก็จะเป็นปมด้อยมีความน้อยเนื้อต่ำใจตลอดเวลา และโดยปกติแล้วคนเรามักจะเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับผู้อื่นอยู่เสมอ ทำให้ชีวิตไม่ค่อยมีความสุข

กัลญญ เพชรภรณ์ (2545 :1) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรม บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ต่างกันจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป จะเห็นได้ว่าอัตมโนทัศน์เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ใครจะแสดงพฤติกรรมเช่นใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าเขามีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ลักษณะใด บวกหรือลบ บุคคลจะแสดงพฤติกรรมไปตามที่คิดว่าตนเป็น ถ้ามีอัตมโนทัศน์ในทางบวกก็จะมีพฤติกรรมในทางบวก ส่วนผู้ที่มียุติธรรมในทัศนคติต่อตนเองในทางลบก็จะเป็นผู้ที่ประเมินตนเองในทางลบ มองตนเองต่ำด้อยไร้คุณค่า มองตนเองไม่มีความสามารถ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอัตมโนทัศน์มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะมีผลต่อพฤติกรรมและการปรับตัวของบุคคลถ้าอัตมโนทัศน์มีความมั่นคงบุคคลจะสามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง และไม่มีปมด้อย แต่ถ้าบุคคลมียุติธรรมในทัศนคติในด้านที่ไม่ดีบุคคลนั้นจะเกิดปมด้อย ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์

2.3.1.4 องค์ประกอบของอัตมโนทัศน์

ไวลี (รณูจวน คำวชิรพิทักษ์. 2535 : 181 อ้างอิงจาก Wylie. 1968) ได้จำแนกลักษณะและองค์ประกอบของอัตมโนทัศน์ว่า ประกอบด้วย

1.อัตมโนทัศน์ที่เป็นจริง (Actual Self-Concept) หมายถึง ทศนคติและความรู้สึกที่ตนเองเป็นใคร เป็นคนอย่างไร เป็นภาพสะท้อนของตนเอง เช่น ตนเองเป็นคนดี เป็นต้น อัตมโนทัศน์ตามความเป็นจริง มีแหล่งกำเนิด ดังนี้

1.1 ตนเองที่รับรู้ด้วยตนเอง (Private Self-Concept) คือ การที่บุคคลรับรู้ว่าเป็นคนอย่างไร

1.2 ตนเองที่รับรู้จากสังคม (Social Self-Concept) เป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนเองจากทศนคติหรือความคิดเห็นที่คนอื่นในสังคมรับรู้ว่าเป็นคนอย่างไร

2.อัตมโนทัศน์ในอุดมคติ (Ideal Self-Concept) คือ ตนเองที่บุคคลอยากจะเป็น

2.1 ตนเองตามอุดมคติของตนเอง (Own ideal self-Concept) คือ ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ที่ต้องการให้ตนเป็นเช่นไร

2.2 ตนเองในอุดมคติของสังคม (Concept of other's ideal for one) คือ การที่บุคคลรับรู้ว่าคนอื่นในสังคมต้องการให้ตนเป็นคนอย่างไร

เฮอร์ลิค (Hurlock. 1978 : 414) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์ของคนเรามี 2 ลักษณะ คือ

1.ตนตามความเป็นจริง เป็นความรู้สึกนึกคิดว่าตนเองคือใคร เป็นอย่างไร เปรียบเทียบเหมือนภาพสะท้อนของตนเอง ซึ่งตัวที่กำหนดคือ การแสดงบทบาทของตนเองตลอดจนความเชื่อต่างๆ

2.ตนตามอุดมคติ เป็นภาพพจน์ที่ผู้หนึ่งยึดถือและอยากจะเป็น

อัตมโนทัศน์ทั้งสองลักษณะแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1.ด้านร่างกาย จะประกอบด้วย การรับรู้ที่แต่ละคนมีต่อตนเองเกี่ยวกับลักษณะทางร่างกาย ความเหมาะสมในเรื่องเพศ ความสำคัญทางร่างกายในการแสดงพฤติกรรม และความภูมิใจในร่างกายของตนเองจากสายตาของผู้อื่น

2.ด้านจิตใจ ประกอบด้วย การรับรู้ของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองว่ามีความสามารถ การมองเห็นคุณค่าในตนเอง ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

ราตรี พัฒนารังสรรค์ (2544 : 65-66) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์มีองค์ประกอบที่สำคัญ

3 ด้านคือ

1.องค์ประกอบรับรู้ (Perceptual component) หรือเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า อัตมโนทัศน์ทางกายภาพ (Physical self-concept) ได้แก่ ภาพที่คนเรารับรู้เกี่ยวกับลักษณะทางร่างกายของตนเอง เช่น รูปร่างหน้าตา กิริยาท่าทางความแข็งแรง หรือความอ่อนแอของร่างกาย

2.องค์ประกอบทางความคิด (Conceptual component) ได้แก่ ความคิดของบุคคลเกี่ยวกับคุณสมบัติที่เด่นๆ ของตนเอง ความสามารถและความไม่สามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ภูมิ

หลังและถิ่นกำเนิด รวมทั้งอนาคตของตนเอง องค์ประกอบทางความคิดนี้ สามารถเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อัตมโนทัศน์ทางจิต (Psychological self-concept) ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะที่แสดงถึงคุณภาพในการปรับตัวของชีวิต เช่น ความซื่อสัตย์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าหาญ ความหวาดกลัว ความอาย เป็นต้น

3.องค์ประกอบทางเจตคติ (Attitudinal component) ได้แก่ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตนเอง และความภาคภูมิใจและความอาย เมื่ออย่างเข้าสู่ผู้ใหญ่องค์ประกอบทางเจตคติจะรวมไปถึงความเชื่อ การลงโทษตัดสินสิ่งที่ผิด ค่านิยม อุดมคติ ความปรารถนาในชีวิตและข้อผูกพันต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างปรัชญาในการดำเนินชีวิตให้แก่บุคคล

ลักขณา สิริวัฒน์ (2544 : 135) อัตมโนทัศน์ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

1.ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองตามสภาพที่เป็นจริง (Real Self) เป็นความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติต่อตนเองว่า ตนคือใคร ตนเป็นคนอย่างไรในสภาพที่เป็นจริง

2.ความคิดเห็นแก่ตนเองโดยการคิดหรือประเมินตนเองว่า คนที่อยู่ร่วมกับตนเองตนอย่างไร ประเมินค่าตนมากน้อยเพียงใด (Self Evaluation)

3.ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในอุดมคติ (Ideal Self) หมายถึง ภาพที่ตนอยากเห็นตนเองเป็น หรือความอยากจะเป็นซึ่งแต่ละคนจะมีระดับความทะเยอทะยานไม่เท่ากัน ภาพที่ตนอยากเห็นตนเองเป็นนั้นจะบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด จะมีความสัมพันธ์กับความสามารถต่างๆ และโอกาสของบุคคลนั้น

เนื่องจากอัตมโนทัศน์เป็นความนึกคิดภายในที่ผู้อื่นไม่สามารถล่วงรู้ได้การที่จะทราบถึงความคิดของบุคคลได้ สามารถกระทำได้ 2 วิธี (อำไพ ศิริพิพัฒน์. 2515. 100) คือ การไปถามเจ้าตัวโดยตรงซึ่งผลที่ได้เป็นรายงานเกี่ยวกับตัวเอง (Self-Report) และโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญหรือนักจิตวิทยาสังเกตพฤติกรรมแล้วสรุปลงความคิดเห็น ซึ่งการประเมินทั้ง 2 วิธีนี้อาจให้ผลไม่แตกต่างกันมากนักแต่ในวิธีที่ 2 นั้นจะต้องใช้เวลาและมีความไม่สะดวกหลายประการ ดังนั้นการให้บุคคลรายงานเกี่ยวกับตนเองจึงเป็นวิธีที่สะดวกและน่าเชื่อถือได้มากกว่า ในการประเมินอัตมโนทัศน์นี้ (อำไพ ศิริพิพัฒน์. 2515. 92 ; อ้างอิงจาก Fitts. 1965) ได้สร้างแบบวัดอัตมโนทัศน์เทนเนสซี (Tennessee Self-Concept Scale : TSCT) ซึ่งแบบวัดที่สร้างขึ้นจากแนวพื้นฐานทฤษฎีทางจิตวิทยา โดยให้บุคคลประเมินอัตมโนทัศน์ของตน ดังนี้

1.พิจารณาโดยใช้ตัวเองเป็นเกณฑ์ (Internal Frame of reference) ประกอบด้วย

1.1 อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นอย่างไร (What he is) เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ด้านที่เกี่ยวกับคำถามที่ว่า ฉันเป็นอะไร (What I am)

1.2 อัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเอง (Self-Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง (How he accepts himself) เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ด้านที่เกี่ยวกับคำถามที่ว่า ฉันมีความรู้สึกเกี่ยวกับตัวฉันอย่างไร (How I feel about myself)

1.3 อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การรับรู้และความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ของตนเอง (How he acts) เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ด้านที่เกี่ยวกับคำถามที่ว่า ฉันประพฤติอย่างไร (What I do or the way I acts)

2.พิจารณาโดยใช้คนอื่นเป็นเกณฑ์ (External frame of reference) ซึ่งประกอบด้วย

2.1 อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย (Physical Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเอง เกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะของร่างกาย เพศ สุขภาพ ความสามารถและทักษะ

2.2 อัตมโนทัศน์ด้านคุณธรรม (Moral-Ethical Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับคุณค่าของศีลธรรม ความสัมพันธ์ที่มีต่อศาสนาความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดีหรือคนเลว และความพึงพอใจในศาสนาของตน

2.3 อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นส่วนตัว (Personal Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกมั่นใจในตนเองและการประเมินค่าบุคลิกภาพของตนโดยไม่รวมทางด้านร่างกาย และความสัมพันธ์กับผู้อื่น

2.4 อัตมโนทัศน์ทางด้านครอบครัว (Family Self) หมายถึง ความรู้สึกในคุณค่าและความพอใจในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกหนึ่งของครอบครัว เป็นการแสดงถึงการรับรู้ตนเองว่าใกล้ชิดหรือห่างเหินจากครอบครัว

2.5 อัตมโนทัศน์ด้านสังคม (Social Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความมั่นใจ และความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

จากแนวคิดในเรื่องขององค์ประกอบของอัตมโนทัศน์ จะเห็นได้ว่ามีผู้แบ่งลักษณะและองค์ประกอบของอัตมโนทัศน์ ไว้หลายแนวทางตามแนวคิดของแต่ละคน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การสำรวจความรู้สึกนึกคิดของตนเอง 3 ด้าน คือ รูปร่างลักษณะ ความสามารถ และคุณค่าของตนเอง ในการศึกษาครั้งนี้

2.3.1.5 ตัวกำหนดอัตมโนทัศน์

กลัณญ์ เพชรภรณ์ (2545 : 2) กล่าวว่า ตัวกำหนดอัตมโนทัศน์มีที่มาดังนี้

1.ครอบครัว เป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ บุคคลรอบข้างซึ่งมีความสำคัญต่อเด็กล้วนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์ทั้งสิ้น เด็กจะรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถ มีคุณค่าหรือไม่จากปฏิกิริยาท่าทีต่างๆ ของบุคคลเหล่านั้น พ่อแม่เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง ถ้า

ต้องการให้ลูกมีการยอมรับนับถือตนเอง พ่อแม่จะต้องมีการยอมรับนับถือและมีความเชื่อมั่นให้กับลูกเสียก่อน ดังนั้นในช่วงขวบปีแรกจึงเป็นช่วงที่สำคัญที่เด็กจะพัฒนาอัตมโนทัศน์ ความรักความอบอุ่นที่เด็กได้รับจากพ่อแม่ ทำให้เด็กรู้ตัวว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในบ้าน

2. สิ่งแวดล้อม อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม บุคคลสำคัญรอบๆ ตัวเด็ก เช่น ครู เพื่อน มีส่วนสำคัญในการสร้างอัตมโนทัศน์ ยิ่งเติบโตขึ้นเป็นวัยรุ่นอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมก็จะมีตามไปด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่ตื้นตันถือเป็นตัวกำหนดอัตมโนทัศน์ที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะใช้พัฒนาบุคคล

2.3.1.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์

อาโพ อินฟ้าแสง (2524, 165-172) ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการของอัตมโนทัศน์ คือ

1. พัฒนาการทางกาย ตัวเองสามารถตอบได้ว่าตน มีจุดเด่นจุดบกพร่องอย่างไรเด็กเรียนรู้ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาของตนได้จากการปะทะสังสรรค์กับคนอื่นในสังคม และยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ และค่าประเมินของผู้อื่นและของตัวเองไว้เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาแห่งตน ข้อสรุปเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ทางสังคม ในวัยเด็กจะยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนได้ง่ายแต่เมื่อถึงวัยรุ่นร่างกายจะเปลี่ยนแปลงไป เมื่อพิจารณาร่างกายแล้วรู้สึกไม่ค่อยสบายใจกังวล และไม่ค่อยมั่นใจในบุคลิกภาพของตน ข้อสรุปหรืออัตมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคลิกภาพภายนอกนี้ค่อยๆ มั่นคงขึ้นเมื่อถึงวัยรุ่นตอนปลายและผู้ใหญ่ตอนต้น

2. พัฒนาการทางอารมณ์ ตัวเองสามารถตอบได้ว่าตน นั้นมีความมั่นคงทางอารมณ์หรือไม่ในระดับใด มีอารมณ์เป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ มีความสามารถควบคุมตัวเองได้มากน้อยเพียงใด มีความขัดแย้งทางอารมณ์บ่อยหรือไม่ สุขภาพจิตของตนเองเป็นอย่างไร ข้อสรุปนี้ได้มาจากการเรียนรู้จากการปะทะสังสรรค์กับบุคคลอื่นในสังคม และยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์และค่าประเมินของผู้อื่นได้รวมกับค่าประเมินของตนเอง เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับพัฒนาการทางอารมณ์ และข้อสรุปนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าตนเป็นคนมีอารมณ์ดี เป็นผู้ใหญ่และเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือไม่

3. พัฒนาการทางสังคม ตัวเองสามารถตอบได้ว่ามีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดีหรือไม่เพียงใด กลุ่มเพื่อนยอมรับตัวเองหรือไม่เพราะเหตุใด ตนได้รับตำแหน่งและบทบาทอะไรในกลุ่มเพื่อน และในสังคมอื่นๆ บ้าง เคยประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำกลุ่มบ้างหรือไม่ ตนเป็นคนเข้าสังคมหรือหนีสังคม ข้อสรุปเหล่านี้ได้มาจากการเรียนรู้จากการปะทะสังสรรค์ และจากค่าประเมินของผู้อื่นรวมทั้งค่าประเมินของตนเองข้อสรุปนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ทางสังคมซึ่งอาจจะสรุปได้ว่าตนมีพัฒนาการด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับหรือไม่

4.พัฒนาการทางปัญญา ตัวเองจะสามารถตอบได้ว่า ตนนั้นเป็นคนฉลาดหรือไม่เพียงใด จะเรียกได้ว่าเป็นคนเก่งและมีความสามารถอยู่ในระดับใด เคยมีผลงานเป็นที่ประทับใจทางผลสัมฤทธิ์ทางปัญญาด้านใดบ้าง มีความเชื่อมั่นในตัวเองระดับใดข้อสรุปนี้ได้มาจากการเรียนรู้ จากการปะทะสังสรรค์กับบุคคลอื่นๆ ในสังคมกลุ่มเพื่อนและสังคมกลุ่มอื่นๆ และตนได้ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ และค่าประเมินของผู้อื่นได้รวมกับค่าประเมินของตนเอง และข้อสรุปนี้จะเปลี่ยนไปเมื่อสถานการณ์ทางสังคมเปลี่ยน

วัยรุ่นที่มีสติปัญญาดีย่อมมีโอกาสจะได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากกว่าวัยรุ่นที่มีสติปัญญาด้อยกว่า ดังนั้นวัยรุ่นจึงจำเป็นต้องแสดงตน แสดงความสามารถของตน รวมทั้งแสดงพฤติกรรมต่างๆ การแสดงพฤติกรรมอย่างไรย่อมแล้วแต่อัตมโนทัศน์ของตนที่สรุปไว้จะเป็นแรงบันดาลใจให้

5.ภูมิหลังของตนเอง ตัวเองสามารถตอบได้ว่า ตนนั้นมีภูมิหลังความเป็นมาในชีวิตอย่างไร เป็นลูกเต้าเหล่าใคร มีฐานะเศรษฐกิจทางสังคมอย่างไร มีพื้นฐานการศึกษาระดับไหน ประกอบอาชีพอะไร เป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องยอมรับจากสังคมหรือไม่ ตนมีความรู้สึกอย่างไรต่อภูมิหลังเหล่านี้ มีการปรับตัวอย่างไร หรือปล่อยไปเลยตามเลย หรือต่อสู้ด้านอุปสรรคเพื่อชัยชนะ สมัยเป็นเด็กเรื่องภูมิหลังอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการยอมรับทางสังคม แต่เมื่อมาเป็นวัยรุ่นแห่งการพัฒนาทางปัญญาวัยรุ่นจะมองเห็นว่าความรู้สึกของตนเองต่อฐานะทางสังคมเป็นเรื่องสำคัญ คือ ถ้าตนไม่ยอมแพ้ย่อมจะหาทางแก้ปัญหาได้ และความสำคัญของการยอมรับทางสังคมมิได้มาจากการบิดามารดาอย่างเดียวมิได้ขึ้นกับฐานะความเป็นอยู่ในวัยเด็กอย่างเดียว การจะมีฐานะทางสังคมหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถส่วนตัวของเขาเองเป็นสำคัญ

อัตมโนทัศน์ของบุคคลได้จากการเรียนรู้ทางสังคมด้วยวิธีตอบสนองต่อสิ่งเร้าและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งเร้าเป็นการตอบสนองความต้องการของตนเองตั้งแต่ระดับต่ำไปถึงระดับสูง ด้วยการเลียนแบบบ้าง ด้วยการแข่งขันบ้าง หรือด้วยการแสดงตน จึงเห็นได้ว่าอัตมโนทัศน์นี้มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลทุกอย่าง เช่น การปรับตัว ความคิด อารมณ์ อุดมการณ์ รสนิยม เจตคติ ค่านิยม ความศรัทธา และความเชื่อถือ โดยที่อัตมโนทัศน์นี้ได้ก่อตัวเป็นรูปร่างมาตั้งแต่วัยเด็กและพัฒนาขึ้นตามลำดับ

พรพนทิพย์ เกษะนันท์ (2516 : 65) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์เป็นสิ่งที่ปฏิรูปมาจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม เมื่อประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงได้อัตมโนทัศน์จึงควรเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ องค์ประกอบที่ทำให้อัตมโนทัศน์เปลี่ยนแปลง ได้แก่

1.สังคมที่เขาอยู่ การเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับจากสังคมที่เขาอาศัยอยู่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ของบุคคลทั้งทางบวกและทางลบ

2.ผู้ใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา ครู ญาติ หรือเพื่อนสนิทที่มีอิทธิพลเหนือพัฒนาการของบุคคลนั้น ความไว้วางใจ ความเชื่อถือ เจตคติที่บุคคลเหล่านี้มีต่อบุคคลจะมีผลต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์

3.อัตมโนทัศน์ตามปณิธาน ซึ่งหมายถึงความนึกคิดหรือ เจตคติที่เกี่ยวกับตนเอง ตามที่บุคคลนั้นปรารถนาจะเป็น บุคคลจะตั้งอัตมโนทัศน์ตามปณิธานเอาไว้ถ้าทำได้อัตมโนทัศน์เขาจะดีขึ้น ถ้าทำไม่ได้จะเกิดความรู้สึกท้อถอย ระบุว่าตนเองไม่มีค่า ทำให้อัตมโนทัศน์ด้อยลง

คูเปอร์สมิท (สุรางค์ ใ้วตระกูล. 2541 : 424 ; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1953) ได้สรุปว่าตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์ของแต่ละคนมี 4 ประการ คือ

- 1.การยอมรับด้วยความจริงใจ จากบุคคลที่มีความสำคัญ เช่น บิดา มารดา ญาติ ครู อาจารย์ และเพื่อนๆ
- 2.การมีโอกาสได้ทำงานที่สำคัญ และมีความสำเร็จแสดงว่าตนมีความสามารถ
- 3.การมีมาตรฐานทางจริยธรรม และศีลธรรมเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งใจไม่ให้ประพฤติผิด การมีโอกาสที่จะทำความดีและถูกต้องก็มีอัตมโนทัศน์ดี
- 4.การมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนอื่น เช่น มีโอกาสได้ช่วยเหลือคนอื่นให้พ้นจากความยากลำบาก

จากที่ได้กล่าวมานั้นสามารถสรุปได้ว่า อัตมโนทัศน์ของบุคคลนั้นพัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องมาจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยถือว่าเป็นประสบการณ์ที่สำคัญในชีวิต อัตมโนทัศน์ของแต่ละวัยที่พัฒนาขึ้นมาจะอาศัยองค์ประกอบที่แตกต่างกันแล้วแต่สภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์

2.3.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

คูเปอร์สมิท (Coopersmith. 1959 : 87-92) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับความกังวลใจ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเกรด 5 และ 6 จำนวน 102 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความกังวลใจของคาสตานีดา (Castaneda) แมคแคนเลส (McCandless) และปาร์เลโม (Palemo) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ไปในด้านดีและมีความกังวลใจน้อยกว่านักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ไปในด้านไม่ดี และนักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ในด้านดีจะเป็นที่นิยมของคนทั่วไป ในปีเดียวกัน ดิทชี (Diectche. 1959 : 1437) ได้ศึกษาอัตมโนทัศน์เด็กที่มีปัญหาด้านความประพฤติกับเด็กที่ไม่มีปัญหาด้านความประพฤติจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นชาย อายุ 15-16 ปี จำนวน 100 คน โดยใช้แบบวัดอัตมโนทัศน์ของเทนเนสซี (The Tennessee Department of Mental

Health Self – Concept Scale) พบว่าเด็กชายที่ไม่มีปัญหาด้านความประพฤติจะมีอัตมโนทัศน์ดีกว่าเด็กชายที่มีปัญหาด้านความประพฤติ

แฮริส (Harris. 1961 : 1085-1086) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเกรด 6 จำนวน 493 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ ดัชนีการปรับตัวและค่านิยม (The Index of Adjustment and Value) พบว่า อัตมโนทัศน์กับระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กัน โดยเด็กที่มาจากครอบครัวชั้นสูงมีอัตมโนทัศน์ไปในทางที่พึงประสงค์มากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ

ฮามेट (Hamed. 1967 : 225-239) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับโครงสร้างของบุคลิกภาพทั้งหมด เพื่อนำมาใช้ในการแนะแนว จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นจำนวน 170 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดอัตมโนทัศน์ของเทนเนสซี (The Tennessee Department of Mental Health Self – Concept Scale) พบว่าอัตมโนทัศน์และการปรับตัวมีความสัมพันธ์กันทางบวก

มอร์ราน และ สตอคตัน (Morran and Stockton. 1980 : 260-267) ได้ศึกษาการให้ข้อมูลย้อนกลับทางบวก (Feedback) ทางบวกและทางลบที่มีต่ออัตมโนทัศน์ของบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นอาสาสมัครจำนวน 30 คน อายุระหว่าง 19-34 ปี กลุ่มตัวอย่างทุกคนผ่านการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษามาแล้ว สมาชิกในกลุ่มจะพบกันสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดอัตมโนทัศน์ เทนเนสซี (Tennessee Self-Concept Scale : TSCT) ผลการศึกษาพบว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับทางบวก (Positive Feedback) มีผลต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์มากกว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับทางลบ (Negative Feedback)

2.3.2.2 งานวิจัยในประเทศไทย

ไพจิตร ผักเจริญผล (2523 : 54) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์การปรับตัวและสติปัญญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีการปรับตัวที่ดี มักมองตนเองในทางบวก มีความรู้สึกที่ตนเองมีความสามารถมีค่าและเป็นที่ยอมรับ ส่วนนักเรียนที่มีการปรับตัวไม่ดี มักมองตนเองในทางลบ มีความรู้สึกที่ตนเองไร้ความสามารถ ไม่มีคุณค่า และไม่เป็นที่ยอมรับ

นิมนวล อันทะชัย (2532 : 62) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาชาย และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่าอัตมโน

ทัศนกับการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุชารมณ์ (2532 : 58) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและสภาพแวดล้อมทางบ้านต่างมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น โดยความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลสำคัญเป็นอันดับ 1 ในการพยากรณ์ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น

รัฐกมล บรรหาร (2534 : 76-79) ศึกษาเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ระหว่างวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวกับวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นชาย ที่มีอายุระหว่าง 16-18 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาครัฐสังกัดกรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 420 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู และแบบวัดอัตมโนทัศน์ เทนเนสซี (Tennessee Self-Concept Scale : TSCT) พบว่า วัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวมีคะแนนอัตมโนทัศน์ต่ำกว่าวัยรุ่นชายปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่มีความแตกต่างของอัตมโนทัศน์ระหว่างวัยรุ่นชายปกติที่รับรู้ว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับวัยรุ่นชายปกติที่รับรู้ว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ และ ไม่มีความแตกต่างของอัตมโนทัศน์ระหว่างวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่รับรู้ว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่รับรู้ว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ

จากเอกสารงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ สรุปได้ว่า อัตมโนทัศน์กับการปรับตัวมีความสัมพันธ์กัน ถ้าเด็กคนใดมีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองดีก็จะสามารถปรับตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่ถ้าเด็กคนใดมีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองไม่ดีก็จะไม่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัว

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัว

2.4.1.1 ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัว

สัมพันธภาพในครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวเกิดจากการที่สมาชิกในครอบครัวให้ความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย ความเข้าใจซึ่งกันและกัน บิดามารดาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่เด็กรักและเคารพเชื่อฟัง ดังนั้นถ้าบิดามารดาได้ให้เวลาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างเอาใจใส่ ปลูกฝังให้เด็กแสดงความคิดเห็น และพฤติกรรมต่างๆ ทั้งในด้านความสามารถ ทัศนคติ เป็นแบบอย่างที่ดีเด็กก็จะยึดแบบอย่างของบิดามารดามาปฏิบัติ รวมทั้ง

การเลือกประกอบอาชีพที่เหมือนกับบิดามารดาที่เขาประทับใจ ดังที่ มีด (Kando. 1971 : 178 ; อ้างอิงมาจาก Mead. 1934) กล่าวว่า จากการปฏิสัมพันธ์ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ที่จะสวมบทบาทของบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด เริ่มด้วยการสวมบทบาทของ บิดา มารดา โดยเด็กจะยอมรับเอาเอกลักษณ์ของ บิดามารดาและยึดถือเป็นโลกของตัวเอง ขณะเดียวกันก็จะเรียนรู้บทบาทของตัวเองด้วยการที่บิดามารดากำหนดให้

โกลด์เนอร์ และ โกลด์เนอร์ (Gouldner and Gouldner. 1963 : 52) ศึกษาพบว่าผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กจะอธิบายลักษณะของเด็กหลายๆ ลักษณะตามที่รับเอาเอกลักษณ์ของสังคมไว้ และคาดหวังว่าเด็กจะประพฤติตัวไปตามลักษณะที่กำหนดให้ และจะประมาณค่าเด็กตามลักษณะที่กำหนดให้ด้วย บุคคลเหล่านั้นจะสอนเด็กให้รู้จักตัดสินตนเองตามค่านิยม

คอกซ์ และ ลีเกอร์ (Cox and Leager. 1961 : 639-648) ได้อธิบายเรื่องของความรักที่พ่อแม่มีต่อบุตรไว้ว่า มีลักษณะพฤติกรรมดังต่อไปนี้

ก.การให้ความสำคัญกับบุตรเป็นอันดับแรก ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู โดยการให้สิ่งที่บุตรต้องการจริงๆ พอๆ กับการให้โดยที่พ่อแม่คิดว่าบุตรต้องการ และพ่อแม่หวังว่าบุตรอาจจะมีความต้องการ

ข.การให้ตรงตามพัฒนาการ ได้แก่ พ่อแม่ตั้งความมุ่งหมายการเรียกร้องไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถทางอารมณ์ สังคม ร่างกาย และทักษะของบุตรที่พึงมีได้ตามขั้นตอนของการพัฒนาการ

ค.การยอมรับและการยกย่องบุตร ได้แก่ การแสดงออกโดยพ่อแม่แสดงความรักแก่บุตร และยอมรับบุตรแต่ละคนตามความสามารถ และขีดจำกัดของสมอง อารมณ์และร่างกาย

เฮิร์ลอค (Hurlock. 1964 : 661) มีแนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวสรุปได้ดังนี้คือ บิดามารดาที่ยอมรับเด็ก คือ การให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้านและเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมาคือ ทำให้เด็กเป็นคนที่ให้ความร่วมมือ มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร เป็นมิตร ซื่อสัตย์ มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร สามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจได้ และสามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจ มองตนเองได้อย่างตรงกับความจริง

วาสนา พิทักษ์สาธิต (ประกายทิพย์ พิชัย. 2539 : 24-25 ; อ้างอิงมาจาก วาสนา พิทักษ์สาธิต. 2527) ได้จำแนกสภาพแวดล้อมทางบ้านออกเป็น 3 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

1.องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ซึ่งได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่าง บิดา มารดา หรือผู้ปกครองกับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ใหญ่กับเด็ก ระหว่างพี่น้องกับเด็ก และสภาพทั่วไปของครอบครัว

2.องค์ประกอบด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ได้แก่ รายรับ รายจ่ายของครอบครัว ภาระของผู้ปกครอง การเงินของนักเรียนที่จะใช้จ่ายในเรื่องการศึกษาและส่วนตัว และความจำเป็นที่ต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากผู้อื่น

3.องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ สภาพของบ้าน ที่ตั้งของบ้าน สิ่งแวดล้อมในบริเวณบ้าน ตลอดจนอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเป็นอยู่ของคนในละแวกนั้น

เมื่อพิจารณาจากเอกสารข้างต้น พบว่าด้านสัมพันธภาพของบุคคลในครอบครัวเกิดจากการที่สมาชิกในครอบครัวให้ความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย ความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก บิดา มารดาเหล่านั้นก็จะสอนให้เด็กรู้จักตัดสินใจตัดสินใจตามค่านิยมในเรื่องต่างๆ รวมถึงการเลือกอาชีพด้วย

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัว

2.4.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮานีย์ (ประมวญ ดิคคินสัน. 2520 : 44-51 ; อ้างอิงมาจาก Harney.n.d : 1659.) พบว่า เด็กที่เติบโตในครอบครัวที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ชอบบ่นจู้จี้ ไม่เอาใจใส่ ก็จะปลูกฝังทัศนคติเดียวกันให้เด็ก ทำให้เด็กกลายเป็นคนขาดความเคารพนับถือตนเอง ขาดระเบียบแบบแผนในการทำงาน เชื้อชาติไม่กระตือรือร้น ไม่มีความทะเยอทะยาน ไม่สามารถรับผิดชอบและเป็นตัวของตัวเองได้เลย

แคลเดล และเลสเซอร์ (Kandel and Lesser. 1962 : 221-222) ศึกษาเรื่องการศึกษาของวัยรุ่น ในสหรัฐอเมริกา พบว่า การตัดสินใจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการศึกษาของบุตรมากกว่าสภาพเศรษฐกิจและกลุ่มเพื่อน

2.4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วันเพ็ญ อายุการ (2521 : 89-90) ได้ทำการศึกษาเด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิง ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 307 คน ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กมาก โดยเฉพาะการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ ถ้าเข้มงวดกวดขันในเรื่องระเบียบวินัยมาก ทำให้เด็กไม่กล้าแสดงความคิดเห็นคอยทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่เท่านั้น ความคิดริเริ่มก็จะไม่เกิดขึ้น

ประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 78) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง จำนวน 1,009 คน ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นว่าสัมพันธภาพในครอบครัว น่าจะส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

2.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

มีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าความคาดหวังอยู่หลายคำ เช่น คำว่า ความมุ่งหวัง จุดมุ่งหมาย ความหวัง ความต้องการ ความปรารถนา ความใฝ่ฝัน ในบางครั้งเราใช้คำเหล่านี้แทนในความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียง

ฟินน์ (Finn. 1962 : 390) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง การประเมินค่าต่อบุคคลหรือตนเองด้านจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึก และใช้ความคาดหวังนั้นมาเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมที่จะมีต่อตนคาดหวังหรือต่อตนเอง ในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้อง

วิทเทคเคอร์ (Wittaker. 1965 : 635)ให้นิยามความคาดหวังว่า หมายถึง เป้าประสงค์ที่บุคคลตั้งไว้สำหรับตนเองและเป็นสิ่งที่เขาจะพยายามทำให้สำเร็จ

บรูคโอเวอร์ (อ้อยทิพย์ บัวสมบุญ. 2520 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Brookover. 1964) กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า ความคาดหวังนี้มีอิทธิพลต่อผู้ถูกคาดหวังมาก เช่น ความคาดหวังของพ่อแม่จะมีผลทำให้ลูกมีพฤติกรรมไปตามแนวทางที่พ่อแม่คาดหวัง แต่ความคาดหวังจะมีอิทธิพลต่อผู้ถูกคาดหวังมากหรือน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความคาดหวังบทบาทต่อกัน

ประทีน มหาจันทร์ (2521 : 24) กล่าวถึงความคาดหวังว่า หมายถึง ปณิธานหรือความมุ่งหวังในชีวิต และความเป็นอยู่ในอนาคต ซึ่งเยาวชนคิดฝันฝ่าจะได้บรรลุ

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 79) ได้ให้ความสนใจในเรื่อง “ความคาดหวังของบุคคลในอนาคต” และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจที่กระทำพฤติกรรมใดหรือไม่เช่นนั้น 2 ชนิด คือ

1.ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรม (Outcome Expectancy) เป็นการประมาณของบุคคลว่าพฤติกรรมใดนำไปสู่ผลกรรม

2.ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนในการกระทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ผลกรรมที่คาดหวังไว้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง แนวทางที่ใช้ในการกำหนดเป้าหมายที่บุคคลตั้งไว้สำหรับตนเอง หรือบุคคลอื่น ซึ่งในเรื่องของความคาดหวังของบิดา

มารดาที่มีบุตรนั้น ต้องการให้บุตรประสบความสำเร็จ ในเรื่องการเรียนรู้และการประกอบอาชีพ คาดหวังให้บุตรประกอบอาชีพที่เป็นความใฝ่ฝันของตน

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

2.5.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

สตีเฟนสัน (Stephenson , 1955 : 27-35) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความมุ่งหวังและการวางแผนในการประกอบอาชีพของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มาจาก ครอบครัวที่บิดามารดามีอาชีพเกี่ยวกับวิทยาการสูง มักจะมีความมุ่งหวังและความต้องการที่จะประกอบอาชีพที่ต้องใช้วิทยาการสูงตามไปด้วย ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาไม่ได้ประกอบอาชีพที่ต้องใช้วิทยาการนัก ก็หวังที่จะประกอบอาชีพเดิมของบิดา

แจนเซน (Jansen. 1983 : 2804-A) ศึกษาความปรารถนาและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาศาสนาและอาชีพของบุตร กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมปลาย จำนวน 10,317 คน พบว่า อาชีพของบิดามีความสำคัญต่อความปรารถนาและความคาดหวังในด้านการศึกษาศาสนาและอาชีพของบุตรชาย ในขณะที่อาชีพของมารดามีความสำคัญต่อความปรารถนาและความคาดหวังในด้านการศึกษาศาสนาและอาชีพของบุตรสาว

2.5.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 65) ได้ทำการศึกษานโยบายของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียนมากกว่าครู เกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียนต่อของนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา และเหตุผลสำคัญที่ผู้ปกครองใช้พิจารณาความคาดหวังของตนเอง ได้แก่ ทุนทรัพย์ในการส่งบุตรศึกษาต่อ ความเหมาะสมกับความสามารถและสติปัญญาของเด็ก โอกาสในการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงานและประโยชน์ของวิชาชีพต่อส่วนรวม

ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523 : 88-89) ได้ทำการศึกษาความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาศาสนาและอาชีพของบุตร พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ มีอิทธิพลต่อความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อการศึกษาศาสนาของบุตร กล่าวคือ บิดามารดาที่มีรายได้ต่อเดือนสูง ส่วนใหญ่จะมีแนวโน้มของความคาดหวังให้บุตรจบการศึกษาสูง คือ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนบิดามารดาที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำจะมีแนวโน้มของความคาดหวังให้บุตรจบการศึกษาคือต่ำกว่า

มัลลิกา นิตยาพร และคณะ (2533 : 79) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีต่อการเรียนและการเลือกวิถีชีวิตของนักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อ

ของนักเรียน คือ ความคาดหวังของผู้ปกครองในเรื่องระดับการศึกษาสูงสุดและการประกอบอาชีพของบุตร

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 90) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับ เพศ ความสนใจในอาชีพ ค่านิยม และความคาดหวังของผู้ปกครอง

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าความคาดหวังของผู้ปกครอง น่าจะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ

2.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ

2.6.1.1 ความหมายของลักษณะทางกายภาพ

สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ห้องพัก ที่นั่งพักผ่อน ห้องอาหาร สถานที่รับรองผู้มาเยี่ยม ห้องประชุมพยาบาล บริเวณสนาม ห้องน้ำ ห้องสุขาทางเดิน ที่จอดรถ ห้องเก็บของ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ สภาพแวดล้อมดังกล่าวมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาลักษณะนิสัย ความรับผิดชอบ คุณภาพชีวิต และช่วยส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

โดยปกติที่พักอาศัยควรมีขนาดพื้นที่ที่เหมาะสมกับจำนวนนิสิตนักศึกษา มีการป้องกันโรคติดต่อ มีทางระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ตัวอาคาร มีพื้นที่ 150 ตารางฟุต ต่อนิสิตนักศึกษา 1 คนแรก และ 100 ตารางฟุตต่อนิสิตนักศึกษาเพิ่ม 1 คน ที่พักอาศัยต้องอยู่ไม่ไกลจากบริเวณการศึกษามากนัก และต้องไม่อยู่ใกล้กับแหล่งที่มีเสียงรบกวน หรือแหล่งที่อากาศเสีย เช่น โรงงานกำจัดขยะ

ซีเกอร์ส (Seagers. 1961 : 5-6) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหอพักของมหาวิทยาลัยโดยทั่วไปดังนี้

1. หอพักควรตั้งอยู่ที่เหมาะสม กว้างขวางพอเหมาะกับโครงการปัจจุบัน รวมทั้งสามารถขยายได้ในอนาคต
2. ตั้งอยู่ในที่ปลอดภัย สวยงาม สามารถจะใช้ประโยชน์เพื่อจัดกิจกรรมและนันทนาการได้
3. ผังต้องสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ให้เหมาะสมกับความต้องการ
4. จัดส่วนที่เงียบสงบและอีกที่กแยกจากกัน
5. เป็นแหล่งที่มีปัญหาจราจรน้อยที่สุด
6. มีทางระบายอากาศและได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติได้ดี

- 7.จัดการจราจรทางเท้าและทางรถยนต์แยกออกจากกันเพื่อความปลอดภัย
- 8.สร้างด้วยวัสดุอย่างดี ทนทาน ราคาพอสมควร
- 9.จัดแต่ละส่วนให้เหมาะสมกับหน้าที่ สวยงาม สะดวกสบายและมีประโยชน์

ใช้สอยได้

พื้นที่ที่จะปลูกสร้างอาคารควรมีขนาด $2/3$ ของบริเวณ และ $1/3$ ใช้เป็นบริเวณตกแต่ง ประกอบด้วยอาคาร แต่ละหน่วยของที่พักควรมีทางสัญจรติดต่อกันโดยสะดวก สถานศึกษาแต่ละแห่ง อาจกำหนดรูปแบบของการจัดที่พักอาศัยได้ในลักษณะต่างๆ กันคือ

- 1.จัดเป็นหอพัก หอพักเดียวกันอาจมีทั้งนิสิตชายและนิสิตหญิง แต่พักอยู่คนละส่วนของหอ แต่ละห้องควรมีนิสิตอยู่ 2 คน ภายในห้องควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ห้องน้ำ ตู้เก็บของ โต๊ะเก้าอี้สำหรับทำงาน การจัดเช่นนี้เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้หาประสบการณ์ทางด้านสังคม การปรับตัวและการศึกษาทัศนคติต่างๆ

- 2.จัดเป็นบ้านพัก มหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่หลายๆ จะมีนิสิตหลายประเภท รวมทั้งผู้ที่แต่งงานแล้ว มหาวิทยาลัยควรจัดหมู่บ้านขึ้นให้นิสิตที่แต่งงานแล้วเข้าพักอาศัย โดยจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น โรงเรียนเด็กเล็ก ร้านค้า โรงพยาบาล ธนาคาร เป็นต้น

สถานที่พักอาศัยจะต้องมีการวางแผนก่อสร้าง เพื่อให้ได้รูปแบบและลักษณะของที่พักอาศัยที่เหมาะสม และใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ฉะนั้นในการวางแผนการก่อสร้างควรมีสถาปนิก เจ้าหน้าที่สาธารณสุข หัวหน้าฝ่ายหอพัก วิศวกรและบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เข้าร่วมประชุมวางแผนร่วมกัน (Fitzgerald and others, 1970 : 21) ลักษณะการจัดที่พักอาศัยถ้าเป็นตึกเดียวกันหรืออยู่ใกล้กัน จะเกิดความสัมพันธ์แน่นแฟ้นในหมู่นิสิตนักศึกษา เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ตลอดจนการปรับตัวให้เหมาะสม (พรชูลี อาชวบำรุง, 2525 : 5)

2.6.1.2 การจัดดำเนินงานหอพักด้านสวัสดิการ

การให้สวัสดิการนิสิตนักศึกษาในหอพัก ถือเป็นงานสำคัญและควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะเป็นส่วนเสริมสร้างพัฒนาการนิสิตนักศึกษาซึ่งใช้เวลาอยู่ในหอพักนานกว่าที่อื่นๆ ในมหาวิทยาลัย ดังนั้นหอพักจะต้องจัดสวัสดิการที่ดี ต้องมีคุณภาพ และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต (ทองเรียน อมรัชกุล, 2525 : 53)

การจัดสวัสดิการให้กับนิสิตนักศึกษามีหลักที่ควรพิจารณา ดังนี้

- 1.หลักการพัฒนานิสิตนักศึกษา การจัดงานบริการและสวัสดิการ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรักษาความสะอาด การมีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง และมีความคิดในทางสร้างสรรค์สังคม

2.หลักความสะดวกสบาย บุคลากรนิสิตนักศึกษาควรคำนึงถึงความสะดวกสบายของนิสิตนักศึกษามากกว่าความสะดวกสบายของตนเอง เช่น เรื่องการให้บริการอาหารและเครื่องดื่มแก่นิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นงานที่อาจจะยุ่งยากสำหรับ(บริหาร เพราะเป็นงานที่ไม่มีเกียรติ แต่เป็นงานที่สนับสนุนความเจริญงอกงามทางสมอง และร่างกายของนิสิตนักศึกษา ผู้บริหารจึงควรคำนึงถึงเป็นพิเศษที่จะจัดบริการนี้ให้ สิ่งแวดล้อมที่จะอำนวยความสะดวกแก่ชีวิตของนิสิตนักศึกษา ควรจะจัดให้เป็นงานที่สำคัญลำดับแรกๆ

3.หลักการประหยัด งานบางอย่างสถาบันไม่สามารถจะจัดให้ได้ เนื่องจากเป็นของฟุ่มเฟือยไม่จำเป็นก็ไม่ต้องจัดให้

4.หลักการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ บริการสวัสดิการที่จัดให้ควรเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา ทำให้จิตใจสบายขึ้น อยากเรียนรู่มากขึ้น หรือมีกำลังใจที่จะเรียนยิ่งขึ้น

5.หลักการให้ก่อนขอ ผู้บริหารควรจะต้องสัมผัสสภาพต่างๆ ด้วยตนเอง ใช้พิจารณาญาณ และเมื่อเห็นความจำเป็นในข้อใดที่สามารถจะทำได้ ก็จะทำให้ก่อนที่จะมีการเรียกร้องขอขึ้น เช่น เห็นว่าควรมีโทรศัพท์สาธารณะที่จุดใดบ้าง ก็ควรจะดำเนินการติดตั้งก่อนที่จะมีการร้องเรียน

6.หลักความสามัคคี สวัสดิการที่จัดขึ้นควรยึดหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ หรือสัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับนิสิต นิสิตกับอาจารย์ เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2525 : 42)

สวัสดิการที่สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้นิสิตนักศึกษา ได้แก่ ตู้เสื้อผ้า เติยงนอน ที่นอน หมอน โต๊ะเก้าอี้สำหรับทำงาน ชั้นเก็บหนังสือซึ่งเป็นอุปกรณ์ในห้องพัก อุปกรณ์ที่ให้นิสิตนักศึกษาใช้ร่วมกัน ได้แก่ ที่รัดผ้า รวดตากผ้า เครื่องทำน้ำเย็น ห้องดูหนังสือ ห้องพักผ่อน บริเวณหอพักควรปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น และตกแต่งให้สวยงาม เพื่อให้ให้นิสิตนักศึกษาใช้เป็นที่พักผ่อนหรือเป็นที่ดูหนังสือในเวลากลางวัน และควรจัดที่ให้นิสิตนักศึกษาได้เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพอนามัย นอกจากสวัสดิการดังกล่าวแล้ว สถาบันจะต้องให้บริการด้านสวัสดิภาพของนิสิตนักศึกษาที่อาศัยในหอพักด้านความสะดวก หรือความสะดวกสบายอื่นๆ ด้วย (สำเนาฯ ขจรศิลป์. 2525 : 12)

2.6.1.3 การจัดดำเนินงานหอพักด้านมนุษยสัมพันธ์

ที่พักอาศัยเป็นสังคมหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายอันได้แก่ นิสิตนักศึกษา อาจารย์ ผู้ควบคุมดูแล บุคลากรและนักการภารโรง บุคคลเหล่านี้ต่างก็มีความสำคัญสำหรับหอพัก โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษามีสมาชิกมากที่สุด และมีความสำคัญต่อหอพักในอันที่จะนำชื่อเสียงเกียรติคุณ หรือความเสื่อมเสียมาสู่หอพักได้ สภาพทั่วไปของนิสิตนักศึกษาเป็นวัยที่

มีความต้องการทางสังคม ต้องการความรัก และความมั่นคง ตลอดจนต้องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ๆ (Thompson. 1969 : 147-149)

ลักษณะความสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษา แบ่งความสัมพันธ์ได้ 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์และความสัมพันธ์ทางสติปัญญา (ไพฑูริย์ สินลารัตน์. 2514 : 48)

ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ ตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันต่อกัน เช่น ความรู้สึกระหว่างพ่อกับลูก ครูกับศิษย์ พี่กับน้อง เพื่อนกับเพื่อน เป็นต้น การตัดสินใจพิจารณาใดๆ อาศัยความรู้สึก อารมณ์และอาวุธเป็นหลัก กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้เป็นกิจกรรมทางความรู้สึก อารมณ์ เช่น การบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์ การเชียร์กีฬา เป็นต้น ความสัมพันธ์แบบนี้ย่อมสูญหาย และทำลายได้โดยง่าย เพราะไม่ได้เกิดขึ้นด้วยเหตุผลและหลักการใดๆ

ความสัมพันธ์ทางสติปัญญา ตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผลและสติปัญญา อาศัยความรู้ ความคิด เหตุผลและสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกในระหว่างเพื่อนร่วมงาน นิสิตรุ่นพี่กับรุ่นน้อง ระหว่างอาจารย์กับศิษย์ที่เฝ้าหาความรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินใจพิจารณาใดๆ ก็อาศัยหลักการและความรู้เป็นหลัก ผู้ที่มีเหตุผลดีย่อมถูกต้อง กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ การอภิปราย พูดคุย ถกเถียง ประชุมหรือสัมมนาในเรื่องของวิชาความรู้

ความสัมพันธ์ของอาจารย์และนิสิตนักศึกษา ควรมีความเข้าใจและยอมรับในตัวของนิสิตนักศึกษา ประสพการณ์ของนิสิตนักศึกษาที่พบอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นครั้งแรกเมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีผลเป็นอันมาก นิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้รับความอบอุ่นใจจะเข้ามาหาอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมด้วยปัญหาต่างๆ บุคลากรหอพักก็ต้องได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดีในการที่จะช่วยเหลือนิสิตนักศึกษา และการให้ความอบอุ่นแก่นิสิตนักศึกษา โดยการหาจุดเด่นหรือรับรู้ความสามารถในทางที่ดี และหลีกเลี่ยงการทับถมปมด้อยหรือความไม่ดีไม่งามของนิสิตนักศึกษา (สุธีรพันธ์ กรลักษณ์. 2524 : 54)

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ

2.6.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

อดิเรียน (Adorian. 1976 : 4037-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อหอพักวิทยาลัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของแคนนิสคอลเลจ (Canisus College) เมืองบัฟฟาโล่ มลรัฐนิวยอร์ก จำนวน 313 คน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อหอพักกับผลการเรียนของนักศึกษาแตกต่างกันไปตามเพศ ชั้นเรียน และวิชาเอกของนักศึกษา สภาพแวดล้อมทางสังคมของนักศึกษาในหอพักขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ส่วนบุคคล มนุษยสัมพันธ์ ขนาดของหอพัก ระเบียบของหอพัก การบริการอาหาร และระยะทางระหว่างหอพักกับหอพักหญิง

ส่วนสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ขึ้นอยู่กับโอกาสเลือกห้องพัก ขนาดของห้องพัก และห้องน้ำส่วนตัว

ลอคคิน (Lockin. 1976 : 149-A) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย 4 แห่งเกี่ยวกับนโยบาย กฎ ระเบียบ การบริหาร การแบ่งหน้าที่ของหน่วยงาน ที่ส่งผลกระทบต่อนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สถาบัน 2 แห่งได้ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารเต็มที่ ส่วนอีก 2 สถาบันให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารเพียงส่วนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างสถาบันที่นักศึกษาเข้าร่วมบริหารเต็มที่กับสถาบันที่นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารเป็นบางส่วนแล้ว พบว่า สถาบันที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมบริหารอย่างเต็มที่ จะมีกฎระเบียบ รวมทั้งนโยบายทางด้านสังคม ส่วนการปกครองนักศึกษาจะทำได้ดี ข้อเสนอแนะของนักศึกษาจะได้รับการตอบสนองจากครูอาจารย์เป็นอย่างดี มากกว่าสถาบันที่ให้นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านบริหารเพียงเล็กน้อย

แมคคอย (Mccoy. 1977 : 2592-A) ได้วิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเนบราสกา (The University of Nebraska) พบว่า ทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในหอพักแตกต่างกัน

สมิทท์ (Smith. 1978 : 5959-A) ได้ศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารและนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการทางวินัยของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในมลรัฐคอนเนกติกัต กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,003 คน จากการศึกษาพบว่าผู้บริหารและนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในเรื่องกำหนดบทลงโทษนิสิตนักศึกษาที่กระทำผิดวินัยของหอพัก

แองกัส (Angus. 1982 : 669-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษาและแหล่งที่นักศึกษาขอคำแนะนำปรึกษา โดยศึกษาจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 349 คน ของวิทยาลัยเซเวนต์ แอดเวนทิส พบว่าการจัดบริการหอพักให้แก่ศึกษามีผลกระทบเป็นอย่างมาก ต่อการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาทางการเรียนมากกว่าปัญหาส่วนตัว ปัญหาการประกอบอาชีพ และปัญหาทางสังคม นักศึกษาที่อยู่ประจำหอพักและนักศึกษาประเภทเดินเรียนจะประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน และจะขอคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาจากผู้อื่นแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่จะขอคำแนะนำจากเพื่อนในหอพักด้วยกัน

ซันด์สตรอม (มนตรี แย้มกลกร. 2542 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Margaret Joan Sunstrom. 1992.) ศึกษาเรื่อง รูปแบบหอพักที่ดีของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยศึกษาถึงโครงสร้างในการบริการที่ดี ที่สามารถสร้างความพึงพอใจ และเป็นความต้องการของนิสิต นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มประชากรที่ศึกษาออกเป็นกลุ่ม เพศ อายุ เชื้อชาติ ระดับการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและที่ตั้งของหอพัก งานวิจัยนี้ศึกษารายละเอียดในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในหอพัก ราคาเฟอร์นิเจอร์ในหอพัก ที่จอดรถ รวมถึงเรื่องของการสนทนากันต่างๆ ที่จะต้อง

จัดให้มีขึ้น สำหรับนิสิต นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับ พื้นที่ที่จะต้องจัดให้เพื่อการศึกษา รวมถึงการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยนี้เสนอแนวทางที่เหมาะสมของลักษณะการบริการหอพักสำหรับนิสิต นักศึกษาที่ยังไม่ได้แต่งงาน ควรประกอบห้องนอนสองห้องนอน มีห้องน้ำในตัวสามารถเลือกเพื่อนร่วมห้องพักได้ เป็นเพศเดียวกัน มีสถานที่สำหรับการพักผ่อน สันทนาการ มีเครื่องล้างจาน มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ห้องศึกษาเรียนรู้

2.6.2.2 งานวิจัยในประเทศ

จรัส โพธิศิริ (2518 : 339) ได้ศึกษาการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคใต้ พบว่าการบริหารหอพักวิทยาลัยครูทุกแห่งในภาคใต้ได้จัดสวัสดิการอย่างกว้างขวาง ได้แก่ เครื่องนอน อากาศ ห้องรับแขก วิทยุโทรทัศน์ ตู้ยาประจำห้อง การปฏิบัติตามระเบียบของหอพักของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มของแต่ละวิทยาลัยเห็นว่า มีนักศึกษาประพฤติผิดระเบียบและฝ่าฝืนระเบียบของหอพักมาก การจัดหอพักของวิทยาลัยแต่ละแห่งยังขาดความคล่องตัวอยู่มาก อัตราค่าบำรุงหอพักยังไม่เหมาะสม

พัทตร์พริ้ง เพ็ญรัตน์ (2518 : 53) ได้สำรวจทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการบริการของหอพักหญิงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และพบว่าการจัดบริการของหอพักสนองต่อความต้องการของนิสิตส่วนใหญ่ แต่ยังมีข้อบกพร่องที่ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไข คือไม่ได้รับความสะดวกในการใช้ห้องน้ำ ห้องสุขา ไม่มีการซ่อมแซมทันทีเมื่อชำรุดหรือมีปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ในห้องน้ำ ไม่เห็นด้วยกับการจับฉลากเพื่อคัดเลือกนิตยอยู่ต่อไป การบริการอาหารยังไม่ดีพอและไม่ควรจัดบริการ การใช้โทรศัพท์ติดต่อภายนอกยังไม่สะดวก ไม่จัดหาอุปกรณ์สำหรับการเล่นกีฬาให้นิตยอยู่อย่างเพียงพอ ไม่มีความมาตรการที่ดีสำหรับการหนีและป้องกันอัคคีภัย

พิษณุ ผาสุก (2518 : 404) ได้ศึกษาการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การจัดบริการและสวัสดิการด้านหนังสือพิมพ์ จัดให้มีห้องรับแขก อุปกรณ์กีฬา วิทยุโทรทัศน์ ที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจในหอพักของวิทยาลัยต่างๆ ยังไม่เพียงพอ การจัดหอพักสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยครูส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดให้พอกับความต้องการของนักศึกษา นักศึกษาในหอพักส่วนใหญ่ไม่ค่อยปฏิบัติตามระเบียบของหอพักเท่าที่ควร หอพักของวิทยาลัยส่วนใหญ่อำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในเกณฑ์น้อย และอัตราค่าบำรุงหอพักโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสม

ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2523 : 46-47) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2522 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 560

คน พบว่า ปัญหาด้านหอพักนักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับความรบกวนจากเพื่อนร่วมห้อง ไม่มีสถานที่พบปะผู้มาเยี่ยมอย่างเป็นทางการ ทำความคุ้นเคยกับผู้อื่นได้ยาก ไม่มีเพื่อนที่เข้าใจและเห็นอกเห็นใจ

นิภา พุทธสุวรรณ (2530 : 113-133) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมหอพักของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของผู้บริหารและนิสิตนักศึกษาหอพัก กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและนิสิตนักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 จำนวน 380 คน พบว่า ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ของสภาพแวดล้อมหอพักของมหาวิทยาลัยของตนโดยส่วนรวมมีอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และได้เสนอแนะว่ามหาวิทยาลัยควรปรับปรุง และพัฒนาหอพักด้านกายภาพให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและช่วยส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

นิภา วงษ์พิพัฒน์พงษ์ (มนตรี แย้มกสิกร. 2542 : 15 ; อ้างอิงมาจาก นิภา วงษ์พิพัฒน์พงษ์. 2531) วิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางพัฒนาหอพักนักศึกษา ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา พบว่า นโยบายการจัดหอพักนิสิต นักศึกษา จัดเพื่อเป็นสวัสดิการและพัฒนานิสิต นักศึกษาในด้านต่างๆ ให้แก่นิสิต นักศึกษาต่างจังหวัด และในด้านการบริหารงานตามความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และได้เสนอแนะว่า ควรปรับปรุงสภาพหอพักให้ดี มีบุคลากรประจำหอพัก และให้นักศึกษามีโอกาสบริหารหอพักอย่างเต็มที่

พันเลิศ ธัญญสิริ (มนตรี แย้มกสิกร. 2542 : 15-16 ; อ้างอิงจากพันเลิศ ธัญญสิริ. 2537) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาลักษณะทางกายภาพของที่พักอาศัยของนักศึกษابริเวณชุมชนโดยรอบสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า สถานภาพโดยทั่วไปของหอพักส่วนใหญ่สร้างโดยชาวบ้านในบริเวณนั้น เป็นหอพักขนาดเล็กๆ ความสูง 2-3 ชั้น ขนาด 16-20 ห้อง มีการกระจายตัวออกเป็นกลุ่ม อยู่ในรัศมี 105 กิโลเมตร โดยรอบสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง นักศึกษาส่วนใหญ่มีการสัญจรติดต่อกับสถาบันโดยทางรถจักรยานและการเดินเป็นส่วนใหญ่ รูปแบบและขนาดของอาคารมีหลากหลายรูปแบบ ขึ้นกับขนาดของเนื้อที่ดินซึ่งส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก หอพักส่วนใหญ่ขาดคุณภาพในการอยู่อาศัย ห้องพักขนาดเล็ก คับแคบ อัดอัด และไม่ถูกสุขลักษณะ และไม่ค่อยมีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในหอพักเพิ่มเติมให้แก่นักศึกษา เนื่องจากค่าเช่าราคาต่ำ แต่ในทางตรงกันข้ามกลับมีนักศึกษาอยู่เต็มทุกห้องพัก แสดงให้เห็นถึงความต้องการที่พักอาศัยอย่างมากของนักศึกษา

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าลักษณะทางกายภาพ น่าจะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

2.7.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (The Interpersonal Theory) ซัลลิแวน (Sullivan) เชื่อว่าบุคลิกภาพของบุคคลเป็นผลมาจากสังคม และชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับบุคคลกับสังคม ระยะเวลาต่างๆ ของชีวิตซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและการปรับตัวบุคลิกภาพของบุคคลยังไม่คงที่ตั้งแต่ อายุยังน้อยๆ แต่การเปลี่ยนแปลงของบุคลิกภาพ จะเกิดขึ้นเมื่อใดก็ได้ถ้าสถานการณ์ระหว่างบุคคล เกิดขึ้นใหม่ เขาเชื่อว่ามนุษย์มีการปรับตัวได้ เช่น มีการยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้ดีขึ้น การเรียนรู้ทำให้บุคคลได้พัฒนาบุคลิกภาพอยู่เสมออย่างไรก็ตามบุคลิกภาพที่พัฒนาขึ้นมาอาจหยุดชะงัก หรือเกิดความเสียหายได้ ในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไม่มีใครจะเป็นผู้รับหรือผู้ให้อยู่ฝ่ายเดียว ควรมีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นพฤติกรรมสังคมที่จะต้องมีการตอบสนองกันอยู่ตลอดเวลา พฤติกรรมสังคมที่เป็นศิลปะที่เรียนรู้ได้แต่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพื้นฐานอันละเอียดอ่อนในจิตใจ ของแต่ละบุคคล บางคนมีความละเอียดมากสามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่นได้ไวและสามารถให้สิ่งที่ผู้อื่น ต้องการได้ถูกต้องทั้งกาลและเทศะผลที่เกิดขึ้นคือ ความพอใจ อันนำไปสู่ไม่ตรีจิต มิตรภาพ แต่ บางคนพื้นฐานจิตใจยังไม่ละเอียดอ่อนนัก ผลที่เกิดขึ้นคือความไม่พึงพอใจ ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งเกิด ปัญหาขึ้น (กิตติยวดี บุญเชื้อ.2525 : 114)

กรอนลันด์ (Gronlund.1959 :232) กล่าวว่า เมื่อเด็กเข้าโรงเรียน จนเข้าสู่ผู้ใหญ่ ประสบการณ์เข้าสังคมย่อมกว้างขวางออกไปตามลำดับ หากทุกสิ่งทุกอย่างได้พัฒนาไปตามปกติ กล่าวคือ เมื่อถึงวัยเข้าโรงเรียนได้มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในวัยเดียวกัน ได้รับการยอมรับนับถือจาก เพื่อน เด็กก็จะได้รับรู้บทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติอย่างไร เมื่อต้องการอยู่กับเพื่อนการที่เด็กอยู่ ร่วมกับเพื่อนได้ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น เมื่อเขาสามารถอยู่กับเพื่อนฝูงได้อย่างมีความสุข ย่อมปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์กับคนอื่นเพิ่มขึ้นและมีทัศนคติที่ดีต่อคนทั่วไป ประสบการณ์ในการเข้าสังคมจะเพิ่มขึ้นทุกวัน เมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ชีวิตในสังคมจะมีความสัมพันธ์กับ ผู้อื่นได้ดีด้วย

สมชาย ธีบุญกุล (2526 : 86-88) กล่าวถึงลักษณะปัญหาที่สำคัญของวัยรุ่นที่ต้อง ประสบอยู่หลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน ทั้งในการคบเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อน ต่างเพศ เพราะวัยรุ่นบางคนไม่ทราบว่าตนเองจะปฏิบัติตนอย่างไรต่อเพื่อนทั้งเพื่อนต่างเพศ ซึ่งอาจ ส่งผลให้บางคนประสบปัญหาทางการศึกษาได้

อัลเมน (เมตตา จินดารักษ์.2525 ; อ้างอิงจาก Ulman.1957.) ได้ระบุว่าเด็กวัยรุ่นที่มี ปัญหาสัมพันธภาพกับเพื่อน มักจะมีปัญหาเรียนในโรงเรียน และมีปัญหาทางอารมณ์ตามมา เช่น การ

เรียนไม่ดี มีอารมณ์ตึงเครียด และไม่มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับเฮิร์ลอค (วิลล โรจนะวีระ.2531 : 2 ; อ้างอิงจาก Hurlock.1964.) กล่าวว่า หากเด็กวัยรุ่นสามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นๆ ได้ดี จะทำให้เขามีสุขภาพจิตที่ดีและส่งผลต่อการเรียนที่ดีด้วย

2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

2.7.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

กรอนลันด์ (Gronlund.1959 :176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาพบว่าประสบปัญหา ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นแล้วมักจะประสบปัญหาด้านการเรียนด้วยความขัดแย้งภายในกลุ่มทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ และไม่มีความสุข

ดีเซนา (Desena.1964 : 145-149) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดีและรวดเร็วกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ

เดวิด (David. 1971 : 5789-A) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในชั้นมาก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนน้อย

เพอริส (Peris.1980 : 163-175) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด พบว่านักศึกษาที่ต้องศึกษาด้วยตนเองโดยอาศัยสื่อประสมจนขาดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลขึ้น ทำให้รู้สึกโดดเดี่ยว เหนง เนื่องจากไม่มีเพื่อนร่วมปรึกษาในเรื่องการเรียน ทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนขึ้น

2.7.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ผ่องพรรณ บัณชรานนท์ (2511 : 91-94) ได้ศึกษาความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษามหาวิทยาลัยครุมหาสารคาม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการคำแนะนำในเรื่องการเสริมสร้างบุคลิกภาพ การคบเพื่อน การดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยและปัญหาในอนาคต

จุไร ชุมชุม (2526 : 176) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมในกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัฒนา พุ่มเล็ก (2535 : 97) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลขององค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะประสบปัญหาการคบเพื่อนมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

จากผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นว่าสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน น่าจะส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเตรียมทหาร

3.1 ประวัติและความเป็นมา

เนื่องจากกระทรวงธรรมการได้ประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ ฉบับพุทธศักราช 2479 ซึ่งให้ยุบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 และ 8 จากสายสามัญศึกษาและจัดการศึกษาสายอาชีพศึกษาต่อเนื่องกับสายสามัญศึกษา ดังนั้นสถาบันชั้นอุดมศึกษาต่างๆ จึงต้องจัดตั้งโรงเรียนเตรียมของตนเองโดยใช้เวลา 2 ปี และมีหลักสูตรเทียบเท่าชั้น ม.7 และ ม.8 เดิม โรงเรียนเตรียมนายร้อย และโรงเรียนเตรียมนายเรือ จึงได้กำเนิดขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2481 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้นักเรียนเตรียมของแต่ละเหล่าทัพมีความรู้ความสามารถ และมีลักษณะทหารอยู่ในมาตรฐาน พอที่จะศึกษาในโรงเรียนนายร้อยทหารบก (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าปัจจุบันปัจจุบัน) และโรงเรียนนายเรือได้ภายหลังได้จัดตั้งโรงเรียนเตรียมนายเรืออากาศขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2499

ตามมติสภากลาโหม ครั้งที่ 5/2500 ให้รวมโรงเรียนเตรียมของ 3 เหล่าทัพไว้ ณ ที่แห่งเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสามัคคีซึ่งกันและกัน ระหว่างนายทหารทั้ง 3 กองทัพ และเพื่อประหยัดงบประมาณ โรงเรียนเตรียมทหารจึงได้ก่อกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2501 โดยรวมเอากิจการผู้บังคับบัญชา ครู อาจารย์จากโรงเรียนเตรียมทหารทั้ง 3 แห่ง มาร่วมปฏิบัติงานที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเป็นการชั่วคราว จนกระทั่งวันที่ 21 ธันวาคม 2504 จึงได้ย้ายมาอยู่ที่ถนนพระราม 4 ลุมพินีและในปี พ.ศ. 2506 กรมตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบัน) ได้ขอให้โรงเรียนเตรียมทหารรับนักเรียนส่วนหนึ่งของกรมตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบัน) เพื่อส่งเข้าศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ในปี พ.ศ. 2524 แผนการศึกษาของชาติได้เปลี่ยนแปลงการศึกษาระดับมัธยมปลายจาก 2 ปีเป็น 3 ปี กระทรวงกลาโหมและด้วยความตกลงกับกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรเปลี่ยนระบบการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหารและตำรวจเสียใหม่ โดยให้รับนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดเข้าศึกษาเป็นเวลา 1 ปี ต่อจากนั้นจึงแยกไปศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรือ

อากาศอีก 4 ปี และโรงเรียนนายร้อยตำรวจอีก 3 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 เป็นต้นไป และในปีการศึกษา 2528 ได้รับนักเรียนแพทย์ทหารชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้าเข้าศึกษาและพักประจำด้วย จนกระทั่งปีการศึกษา 2530 กระทรวงกลาโหมได้ปรับปรุงแบบการศึกษาของโรงเรียนนายทหาร นายตำรวจ โดยให้โรงเรียนเตรียมทหารรับนักเรียนที่ผ่านการศึกษามาตามแผนการเรียนที่กำหนดไว้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกระทรวงศึกษาธิการเข้าศึกษาเป็นเวลา 2 ปี เมื่อจบแล้วจึงส่งตัวไปศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นเวลา 4 ปี เดิมโรงเรียนเหล่าทัพมีระยะเวลาศึกษา 5 ปี ปัจจุบันโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้ปรับหลักสูตรเป็น 4 ปี (คู่มือนักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 45.2545 : 1-2)

3.2 การกิจและการจัดส่วนราชการ

3.2.1 การกิจ

โรงเรียนเตรียมทหารมีหน้าที่ปกครอง บังคับบัญชาและให้การอบรมนักเรียนเตรียมทหาร ในด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษพิสัย กับวิชาทหารและวิชาตำรวจ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและทัศนคติพื้นฐานพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความก้าวหน้าทั้งในด้านความรู้ อุปนิสัย และคุณสมบัติของผู้นำหน่วย มีผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ (คู่มือนักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 45.2545 : 2)

3.2.2 การจัดส่วนราชการ

โรงเรียนเตรียมทหารเป็นส่วนราชการขึ้นตรง กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด แบ่งส่วนราชการออกเป็น 7 หน่วยขึ้นตรงดังนี้ (คู่มือนักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 46.2546 : 2-3)

1.กองบัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร มีหน้าที่วางแผนอำนวยการ ประสานงาน และบริหารงานให้เป็นไปตามภารกิจของโรงเรียนเตรียมทหารและนโยบายที่ได้รับมอบ รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการธุรการ การเงิน การสวัสดิการ การสารนิเทศ และการรักษาความปลอดภัยมีผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

2.ส่วนการศึกษา มีหน้าที่ให้การศึกษากาวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ชั้นปี ในมัธยมปีที่ 5 และ 6 ของแผนการเรียนสายสามัญของกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร รวมทั้งดำเนินการวัดผลการเรียน ตามระเบียบการวัดผลให้มีความรู้ความสามารถที่จะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรือ

อากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ รวมทั้งพิจารณาเสนอแนะปรับปรุงการศึกษาภาควิชาการ มีผู้อำนวยการส่วนการศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

3.กรมนักเรียน มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาให้การฝึกศึกษาวิชาทหารและตำรวจเบื้องต้นตามหลักสูตรเกี่ยวกับวิชาทหารทั่วไป วิชายุทธวิธี วิชาอาวุธศึกษา การฝึกอบรมนัสัย อุปนิสัย วินัย จิตวิทยาและการนำทหาร แบบธรรมเนียมของทหารและตำรวจเบื้องต้น ให้แก่นักเรียนเตรียมทหาร มีผู้บังคับการกรมนักเรียนเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

4.กองพลศึกษา มีหน้าที่ฝึกสอนวิชาพลศึกษา ทั้งทางทฤษฎี การปฏิบัติและวิชาสุขศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเตรียมทหาร มีน้ำใจเป็นนักกีฬา สุขภาพและพลานามัยสมบูรณ์ รวมทั้งกิจกรรม การกีฬาทั้งปวง มีผู้อำนวยการกองพลศึกษา เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

5.กองสถิติและประเมิน มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลทางสถิติ วิเคราะห์ วิจัยและประเมินผลการศึกษาของนักเรียนเตรียมทหารรวมทั้งการสอน การศึกษาเพิ่มเติม และการปฏิบัติงานของข้าราชการของกองสถิติและประเมิน การทะเบียนประวัติที่เกี่ยวข้องและการจัดการห้องสมุด มีผู้อำนวยการกองสถิติและประเมินผล เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

6.กองสนับสนุน มีหน้าที่ดำเนินการสนับสนุนในเรื่องที่เกี่ยวกับพลานุภาพ กรมยุทธโยธา กรมสรรพาวุธ การขนส่ง เครื่องช่วยฝึก เครื่องสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งดำเนินการสนับสนุนด้านการพิมพ์เอกสารและตำรา มีผู้อำนวยการกองสนับสนุน เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

7.กองพยาบาล มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและการเวชกรรมป้องกัน มีผู้อำนวยการกองพยาบาล เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

3.3 ปรัชญาทางการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหาร

หลักสูตรมณฑลการให้การศึกษา นอกจากจะให้ความรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์แล้ว ยังมุ่งหล่อหลอมอุปนิสัยให้นักเรียนทุกคนมีจิตใจเข้มแข็งหนักแน่น มั่นคงเสริมสร้างพลานามัยให้แข็งแรง คล่องแคล่ว มีความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ มีวินัยอันเคร่งครัด มีความเข้าใจ ความร่วมมือ รู้จักใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ดี และผลิตผู้นำทางทหารที่มีความรอบรู้ และพร้อมด้วยจริยธรรมที่ดีงาม ระบบต่างๆ ของโรงเรียนจะค่อยๆ เสริมสร้างบุคลิกภาพของนักเรียนให้มีความฉลาด เป็นสุภาพบุรุษ และมีความสมบูรณ์ในชีวิตโดยมีความเคารพตนเองไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่ประพฤติชั่วบังคับตัวเองได้ดี สามารถชนะตนเอง ประมาณค่าตนเองได้ รู้จักปรับปรุงตน เป็นคนมีระเบียบวินัย มีความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิต พร้อมทั้งเน้นหนักในการอุทิศตนเสียสละเพื่อชาติ เกียรติ วินัย และมีความกล้าหาญ ซึ่งนักเรียนต่างยึดมั่นสืบกันมาเป็นประเพณี (42ปีโรงเรียนเตรียมทหาร. 2543 : 82)

3.4 ระบบปรับปรุงลักษณะทหารของโรงเรียนเตรียมทหาร

ในระยะสองเดือนแรกของการเป็นนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนจะได้รับการฝึกขั้นพื้นฐาน เพื่อเตรียมเป็นทหารอย่างหนัก ในระยะนี้นักเรียนใหม่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ พร้อมทั้งรับการฝึกเบื้องต้นที่จำเป็นก่อนที่จะได้สิทธิแต่งเครื่องแบบ และมีศักดิ์เป็นนักเรียนเตรียมทหารโดยสมบูรณ์ การฝึกอบรมกระทำด้วยความละเอียดถี่ถ้วนเป็นรายบุคคล การปฏิบัติเป็นไปอย่างเข้มงวด และพิถีพิถันด้วยระเบียบวินัยและความยุติธรรม เป็นการฝึกให้รู้จักเชื่อฟังคำสั่งโดยฉับพลัน และพร้อมที่จะปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ เป็นการเสริมสร้างร่างกายให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรง และมีความอดทน ในช่วงระยะเวลานี้ นักเรียนจะได้รับการฝึกและปลูกฝังขนบธรรมเนียมและประเพณีของนักเรียนใหม่เป็นพิเศษ

ระบบปรับปรุงลักษณะทหารมีความมุ่งหมายที่จะวางพื้นฐาน อุปนิสัยจิตใจเสียตั้งแต่เริ่มชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร เพื่อให้ยึดมั่นในอุดมการณ์ ของโรงเรียน คือ ชาติ เกียรติ วินัย กล้าหาญ อุดมการณ์เหล่านี้จะต้องฝังมั่นอยู่ในจิตใจ เป็นคุณสมบัติประจำตัวของนักเรียน ซึ่งแม้แต่ความกดดันจากการรบก็ไม่อาจลบออกได้ ระบบนี้มีได้มุ่งแต่เพียงให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และธรรมเนียม ประเพณีเท่านั้น แต่ต้องการให้ฝังมั่นในจิตใจจนเป็นอุปนิสัย (42ปี โรงเรียนเตรียมทหาร. 2543 : 54)

3.4.1 ความมุ่งหมายของระบบปรับปรุงลักษณะทหาร

มีรายละเอียดดังนี้ (คู่มือนักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 45. 2545 : 44)

1. ให้เปลี่ยนสภาพชีวิตพลเรือนเป็นชีวิตทหารตามลำดับ เพื่อให้บังเกิดความเคยชินต่อการปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีข้อแม้ใดๆ ภายใต้ขนบธรรมเนียมของทหาร ดำรวจ
 2. เสริมสร้างบุคลิกและอุปนิสัยอันดีงามให้มีลักษณะท่าทางที่เหมาะสมในการเป็นทหาร ดำรวจ ที่ดีเลิศ
 3. เสริมสร้างอุปนิสัยอดทนอดกลั้นต่อความกดดัน และความยากลำบากที่ต้องประสบทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ และให้มีความตื่นตัวอยู่เสมอ
 4. เข้าใจและยึดมั่นในระบบอาวุโสให้มีสัมมาคารวะระหว่างผู้น้อยและผู้ใหญ่ ตลอดจนปลูกฝังความเป็นทหารเริ่มแรกให้รู้สึกตัวว่าเป็นผู้น้อยที่สุด
 5. ให้มีการสำนึกในการรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดทุกโอกาส
- จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าระบบปรับปรุงลักษณะทหารของโรงเรียนเตรียมทหาร น่าจะมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

3.5 ระบบเกียรติศักดิ์

ระบบเกียรติศักดิ์ เป็นระบบปลูกฝังอุปนิสัยอันสำคัญยิ่งของชีวิตนักเรียนเตรียมทหาร ระบบนี้มีหลักสำคัญอยู่ที่การยึดมั่นในเกียรติบัญญัติ ดังต่อไปนี้ พวกเราจักไม่กล่าวเท็จ ไม่คดโกง ไม่ขโมย ทั้งจักไม่ยอมให้มีบุคคลประเภทนี้อยู่ในหมู่คณะ "เกียรติ" เป็นที่ยอมรับนับถือในหมู่นักเรียนเตรียมทหารว่า เป็นคุณลักษณะอุปนิสัยอันเป็นรากฐานประจำตัวที่สำคัญยิ่ง เกียรติ เป็นคุณธรรมซึ่งหมายถึง ความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญ ความมีสัจจะ มีความเคารพในตนเอง ความเที่ยงธรรมและความเมตตากรุณา หลักสำคัญอยู่ที่ความซื่อสัตย์ ระบบเกียรติศักดิ์มิใช่ระบบจรรยาบรรณอันสลบซับซ้อน แต่เป็นเพียงการกระทำอันสัตย์ซื่อและความคิดอันสะอาดบริสุทธิ์ ถ้านักเรียนมีความสัตย์จริงทั้งกาย วาจา แล้ว ก็ย่อมจะเข้าอยู่ในมาตรฐานของโรงเรียนอย่างไม่มีปัญหา ตรงกันข้าม การพูดจาหลีกเลียงตลบตะแลง หรือใช้กลอุบายต่างๆ เพื่อปกปิดความผิด จะไม่ยอมให้มีปรากฏในโรงเรียนเตรียมทหารเลย

ข้อสังเกตอยู่ที่ความสัมฤทธิ์ผลของระบบเกียรติศักดิ์ ขึ้นอยู่กับคณะนักเรียนเตรียมทหารเองมากกว่า การควบคุมบังคับบัญชาและการอบรมสั่งสอนของผู้บังคับบัญชาและครูอาจารย์ ในรอบปีหนึ่งๆ นักเรียนจะคัดเลือกคณะกรรมการเกียรติศักดิ์ในหมู่กันเอง เพื่อมอบหมายให้ทำหน้าที่ชี้แจงระบบเกียรติศักดิ์อธิบายให้เข้าใจถึงหลักการสำคัญ ทั้งควบคุมดูแลให้การปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ คณะกรรมการเกียรติศักดิ์ไม่มีอำนาจลงโทษ มีแต่เพียงอำนาจสอบสวนแนะนำในกรณีที่นักเรียนผู้ใดผู้หนึ่งถูกคณะกรรมการรายงานความผิดฐานละเมิดเกียรติบัญญัติ ผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหารจะสั่งให้ดำเนินการสอบสวนโดยละเอียดเป็นทางการ ระบบเกียรติศักดิ์มีส่วนสำคัญในการปลูกฝังอุปนิสัยและลักษณะทหาร เป็นระบบที่มีอิทธิพลยิ่งในชีวิตประจำวันของนักเรียนเตรียมทหาร มีพฤติกรรมเกิดขึ้นเรื่อยๆ เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าระบบเกียรติศักดิ์นี้มีความหมายต่อคณะนักเรียนเตรียมทหารมากเพียงใด การรายงานการละเมิดเกียรติบัญญัติ โดยไม่เจตนา นับว่าเป็นการปฏิบัติประจำของนักเรียน ยิ่งกว่านั้นผู้ที่ละเมิดเกียรติบัญญัติอาจถูกเพื่อนที่สนิทรายงานก็ได้ เพราะทุกคนถือว่าระบบเกียรติศักดิ์ย่อมมีคุณค่าเหนือกว่าบุคคลหรือมิตรภาพใดๆ (42ปีโรงเรียนเตรียมทหาร. 2543 : 54-55)

3.6 การจัดการหอพักของโรงเรียนเตรียมทหาร

โรงเรียนเตรียมทหาร ได้จัดการหอพักให้นักเรียนเตรียมทหารได้พักอาศัย และจัดสวัสดิการด้านอาหารให้นักเรียนมีโภชนาการที่ถูกต้องเหมาะสม ในปีการศึกษา 2547 มีนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 อยู่ประจำจำนวนทั้งหมด 508 คน หอพักไม่เพียงแต่จะให้บริการที่พักอาศัยและบริการอาหารเท่านั้น หอพักได้พัฒนานักเรียนให้เป็น "นายทหารที่มีประสิทธิภาพ" โดยพัฒนานักเรียนทั้งใน

ด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตลอดระยะเวลาที่นักเรียนพักอาศัยอยู่ในหอพักของโรงเรียน จะมีนายทหารปกครอง ทำหน้าที่ฝึกอบรม ดูแลความประพฤติของนักเรียน นักเรียนประจำหอพักได้รับการปลูกฝังให้ยึดมั่นในคตินิยมของโรงเรียน คือ ซาติ เกียรติ วินัย กล้าหาญ คตินิยมเหล่านี้จะต้องฝังมั่นอยู่ในจิตใจเป็นคุณสมบัติประจำตัวของนักเรียนเตรียมทหาร การฝึกอบรมให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัย การฝึกให้รู้จักเชื่อฟังคำสั่งโดยจับพลัน และพร้อมที่จะปฏิบัติด้วยความเต็มใจ (คู่มือนักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 45.2545 : 44)

3.6.1 วัตถุประสงค์ในการจัดหอพักของโรงเรียนเตรียมทหาร

ในระยะแรกที่โรงเรียนเตรียมทหารได้รับการสถาปนาขึ้นมาเมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ.2501 โดยมีสถานที่ตั้งแห่งแรกอยู่ที่ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนิน กรุงเทพมหานคร นักเรียนเตรียมทหารเป็นนักเรียนแบบไปกลับ ต่อมาเมื่อโรงเรียนเตรียมทหารย้ายมาอยู่ที่ถนนพระราม 4 ตำบลลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ในวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2504 ซึ่งมีสถานที่กว้างขวางขึ้น เมื่อนักเรียนเตรียมทหารบางส่วนซึ่งเป็นนักเรียนจากต่างจังหวัดมีความจำเป็นเรื่องที่พัก โรงเรียนเตรียมทหารจึงอนุญาตให้นักเรียนพักอยู่บนชั้นสองของอาคารกองพลศึกษา นักเรียนเตรียมทหารเหล่านี้เรียกกันว่าเด็กโรง มีประมาณปีละ 80 คน เป็นการจัดหอพักให้นักเรียนเป็นครั้งแรกซึ่งเป็นแบบเฉพาะกิจ ต่อมาในปีการศึกษา 2524 - 2527 โรงเรียนเตรียมทหารเปลี่ยนหลักสูตรเป็นระดับอุดมศึกษาโดยรับนักเรียนชั้นปีที่ 1 จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ มาเรียนรวมกันที่โรงเรียนเตรียมทหารเป็นเวลา 1 ปี จากนั้นจึงส่งไปศึกษาต่อในโรงเรียนเหล่าทั้ง 4 โรงเรียน เนื่องจากนักเรียนเหล่านี้เป็นนักเรียนประจำ โรงเรียนเตรียมทหารจึงเริ่มมีหอพักในโรงเรียนโดยจัดกองพันต่างๆ เป็นที่พักของนักเรียน นักเรียนเตรียมทหารจึงเป็นนักเรียนประจำแต่นั้นมา แม้ใน พ.ศ.2528 โรงเรียนเตรียมทหารจะเปลี่ยนหลักสูตรเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอีกครั้ง แต่นักเรียนเตรียมทหารก็ยังคงเป็นนักเรียนประจำเช่นเดิม และเนื่องจากชีวิตนักเรียนเตรียมทหารนั้นแตกต่างจากชีวิตนักเรียนสามัญซึ่งตลอดระยะเวลา 2 ปี ชีวิตของนักเรียนเตรียมทหารจะต้องดำเนินไปตามตารางเวลาที่กำหนด จะต้องอยู่ในระเบียบวินัยอันเคร่งครัด จะต้องร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องปฏิบัติตามระบบสร้างเสริมอุปนิสัยและความประพฤตินักเรียนจะค่อยๆ เรียนรู้และสร้างคุณสมบัติประจำตัวตามลำดับนับตั้งแต่เป็นผู้ตามจนถึงผู้นำ จากการไม่มีสิทธิ์เลยจนกระทั่งมีสิทธิ์ควบคุมและนำจากการรับผิดชอบตนเอง จนถึงได้มีส่วนรับผิดชอบอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับกิจกรรมของนักเรียนส่วนรวม ประกอบกับโรงเรียนเตรียมทหารได้ย้ายที่ตั้งจากเดิมที่ถนนพระราม 4 แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ไปอยู่

ณ ที่ตั้งใหม่ ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก จึงทำให้นักเรียนทุกคนต้องอยู่ประจำหอพักภายในโรงเรียนเพื่อสะดวกต่อการเดินทางและการฝึกฝนตนให้อยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด (42ปีโรงเรียนเตรียมทหาร. 2543 : 57)

3.6.2 ระเบียบวินัยและข้อบังคับของโรงเรียนเตรียมทหาร

ระเบียบปฏิบัติประจำวันของนักเรียนเตรียมทหาร

เวลา	ภารกิจ / การปฏิบัติ (คู่มือนักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 45. 2545 : 26)
05.15 - 05.25	ตื่นนอน
05.25 - 05.30	แถว ตรวจจำนวน
05.30 - 06.10	กายบริหาร
06.10 - 06.45	ภารกิจส่วนตัว ส่วนรวม
06.45 - 07.00	แถว ตรวจเครื่องแต่งกาย ชี้นำ
07.00 - 07.40	รับประทานอาหารเช้า
07.40 - 08.05	เดินแถวไปหน้ากองบัญชาการ เคารพธงชาติ
	ชี้นำประจำวัน
08.05 - 12.05	ศึกษาภาคเช้าคาบเรียนที่ 1 - 4
12.05 - 13.05	รับประทานอาหารกลางวัน ฝึกฝน ห้องสมุด (เดินตามลำพัง)
13.05 - 14.55	ศึกษาภาคบ่ายคาบเรียนที่ 5 - 6
14.55 - 15.10	เดินแถวกลับ กรมนักเรียน เตรียมการฝึก พลศึกษา
15.10 - 16.50	ฝึก พลศึกษา กิจกรรมอิสระ (ชมรม) คาบเรียนที่ 7 - 8
16.50 - 18.00	กีฬา เวลาส่วนตัว อารมณ์
18.00 - 18.30	เคารพธงชาติ (แถวหน้าโรงอาหาร) รับประทานอาหารเช้า
18.30 - 19.30	เวลาส่วนตัว
19.30 - 21.30	ฝึกฝน ห้องสมุด เรียนพิเศษ ซ้อมเสริม
21.30 - 22.00	เวลาส่วนตัว
22.00 - 22.15	สวดมนต์ (สวดมนต์รวมเฉพาะวันพุธ และวันที่ กลับเข้าโรงเรียน)
22.15	นอน

3.6.3 การปฏิบัติการอยู่ประจำ

นักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 อยู่ประจำทั้งสองชั้นปี และนักเรียนเตรียมทหาร จะต้องปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนเตรียมทหาร ว่าด้วยนักเรียนประจำในเรื่องต่อไปนี้ (คู่มือนักเรียนเตรียมทหารรุ่นที่ 45. 2545 : 33)

- 1.ต้องมีเครื่องใช้ประจำตัวตามที่โรงเรียนเตรียมทหารกำหนด
- 2.การปฏิบัติตนตามระเบียบปฏิบัติประจำวัน
- 3.การปฏิบัติว่าด้วยการลาพักและการลาป่วยให้ปฏิบัติตามระเบียบการลาที่ทางโรงเรียนเตรียมทหารกำหนด
- 4.การดูแลรักษาอุปกรณ์และสิ่งของที่ทางราชการมอบให้ประจำตัว และส่วนรวมต้องช่วยกันรักษาให้สะอาดและอยู่ในสภาพเรียบร้อยใช้งานได้
- 5.การรักษาความสะอาดสถานที่ ทุกคนต้องช่วยกันดูแลรักษาและรับผิดชอบร่วมกัน
- 6.ข้อห้ามของนักเรียนประจำหากฝ่าฝืนจะได้รับโทษ คือ ห้าม นำสิ่งของซึ่งเป็นเชื้อเพลิงหรือวัตถุระเบิดมาเก็บไว้ในห้องพัก หรือบริเวณที่พักโดยเด็ดขาด ห้าม สูบบุหรี่หรือมีไว้ครอบครองห้าม นำสิ่งของมีค่า เช่น อุปกรณ์สื่อสารทุกชนิด รวมทั้งเครื่องประดับมาเก็บไว้ในที่พักนักเรียนประจำจะมีเงินติดตัวได้ไม่เกินคนละ 500 บาท นอกนั้นจะต้องนำฝากผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นผู้ควบคุมนักเรียนประจำ ห้าม นำเครื่องแต่งกายพลเรือนหรือส่วนประกอบของเครื่องแต่งกายพลเรือนเข้ามาไว้บริเวณที่พัก ห้าม เล่นการพนันทุกชนิด ห้าม นำเครื่องมือที่อาจใช้เล่นการพนันได้มาไว้ในบริเวณที่พักของนักเรียนประจำ ห้าม นำญาติหรือผู้อื่นซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในห้องพักของนักเรียนโดยเด็ดขาด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 508 คน เป็นนักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 2 จำนวน 252 คน และ นักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 4 จำนวน 256 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 226 คน ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1967 : 886-887) เป็นนักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 2 จำนวน 112 คน และ นักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 4 จำนวน 114 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตอนของแต่ละกองพันเป็นชั้น (Strata) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาจำนวนนักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด คือ นักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 2 ในตอนที่ 1 ถึงตอนที่ 9 จำนวน 252 คน และ กองพันที่ 4 ในตอนที่ 10 ถึงตอนที่ 18 จำนวน 256 คน รวมทั้งสิ้น 508 คน โดยแบ่งเป็นตอนของแต่ละกองพันได้ดังนี้

กองพันที่ 2	กองพันที่ 4
ตอนที่ 1 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 10 จำนวน 28 คน
ตอนที่ 2 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 11 จำนวน 28 คน
ตอนที่ 3 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 12 จำนวน 28 คน
ตอนที่ 4 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 13 จำนวน 28 คน
ตอนที่ 5 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 14 จำนวน 28 คน
ตอนที่ 6 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 15 จำนวน 29 คน
ตอนที่ 7 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 16 จำนวน 29 คน
ตอนที่ 8 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 17 จำนวน 29 คน
ตอนที่ 9 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 18 จำนวน 29 คน

2.ผู้วิจัยศึกษาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของยามานะ (Yamane. 1967 : 886-887) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 226 คน จากจำนวน 508 คน ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คิดเป็นสัดส่วนระหว่างประชากร : กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 2 : 1 ผู้วิจัยจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่าง ในตอนของแต่ละกองพันดังนี้

กองพันที่ 2	กองพันที่ 4
ตอนที่ 2 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 11 จำนวน 28 คน
ตอนที่ 4 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 13 จำนวน 28 คน
ตอนที่ 6 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 15 จำนวน 29 คน
ตอนที่ 8 จำนวน 28 คน	ตอนที่ 17 จำนวน 29 คน

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตอนของกองพันที่ 2 และ กองพันที่ 4

กองพันที่	กลุ่มตัวอย่าง	
	ตอนที่	จำนวน (คน)
2	2	28
	4	28
	6	28
	8	28
รวม	4	112
4	11	28
	13	28
	15	29
	17	29
รวม	4	114
รวมทั้งหมด	8	226

หมายเหตุ ผู้วิจัยใช้นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 จากกองพันที่ 2 ในตอนที่ 1,3,5,7,และ 9 กับ กองพันที่ 4 ในตอนที่10,12,14,16,และ18 จำนวนตอนละ 10 คน รวมเป็นนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด 100 คน เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม แบ่งออกเป็น 9 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี.เอส.คิว 60

ตอนที่ 3 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพของนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง

ตอนที่ 9 แบบสอบถามการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของ อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 159-162) ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) เป็นแบบทดสอบรายงานตนเอง แบ่งเป็นบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

1.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ โดยใช้แนวคิดจากข้อ 1.1 และ 1.2 แล้วนำแบบสอบถามบุคลิกภาพ ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสงคำเครือ และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน โปรดพิจารณาว่าข้อความดังต่อไปนี้ ข้อความใดที่ตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติมากหรือน้อยเพียงใด และให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนให้มากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	บุคลิกภาพแบบเอ นักเรียนมีความรู้สึกที่ต้องทำสิ่งต่างๆ อย่างรวดเร็วในการแข่งกับเวลา					
00	บุคลิกภาพแบบบี เมื่อนักเรียนมีนัดนักเรียนจะไป ไม่ทันเวลา					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (อัจนรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533 : 57-58)

ผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่	51 -100	มีบุคลิกภาพแบบเอ
ผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่	20 - 50	มีบุคลิกภาพแบบบี

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี.เอช.คิว 60 (Thai GHQ 60 = Thai General Health Questionnaire 60) ของ โกลด์เบิร์ก และ วิลเลียมส์ (Goldberg and Williams. 1988) แปลเป็นภาษาไทยโดยนายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ และภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล สำหรับประเทศไทย ได้มีการทดลองใช้ในปี พ.ศ. 2538 กับประชาชนเขตหนองจอก 100 คน ที่มารับบริการของหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของโรงพยาบาลรามาธิบดีได้ค่าความเชื่อมั่น 0.83 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว 60 (Thai GHQ 60 = Thai General Health Questionnaire 60) ประกอบด้วยคำถาม 60 ข้อ เป็นแบบคัดกรองปัญหาสุขภาพจิตเบื้องต้น ไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้

ตัวอย่างแบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี เอช คิว 60

คำชี้แจง สุขภาพทั่วไปของนักเรียนในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () ที่ใกล้เคียงกับสุขภาพของนักเรียนในปัจจุบัน หรือในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาของนักเรียนที่เคยมีในอดีต โปรดตอบคำถามทุกข้อ

0. รู้สึกสบาย และมีสุขภาพดี

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () แย่กว่าปกติ () แย่กว่าปกติมาก

00. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้ที่ตอบ 2 ข้อแรก จะได้คะแนน 0 คะแนน

ผู้ที่ตอบ 2 ข้อหลัง จะได้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคนอื่นๆ. 2539)

0 – 11 คะแนน	สุขภาพจิตดี
12 คะแนน	สุขภาพจิตบกพร่อง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามอัตมโนทัศน์ของ นิมนวล อันทะชัย (2532 : 77-81)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามอัตมโนทัศน์โดยใช้แนวคิดจากข้อ 3.1 และ 3.2 แล้วนำแบบสอบถามอัตมโนทัศน์ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ แบบสอบถามอัตมโนทัศน์เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยให้นักเรียนสำรวจความรู้สึกนึกคิดของตนเองใน 3 ด้าน คือ รูปร่าง ลักษณะ ความสามารถ และคุณค่าของตนเอง

ตัวอย่างแบบสอบถามอัตมโนทัศน์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อตนเอง ให้นักเรียนอ่านข้อความดังกล่าวแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับของความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>ด้านความสามารถ</u> ข้าพเจ้าชอบทำงานร่วมกับเพื่อน					
00	<u>ด้านรูปร่างลักษณะ</u> ข้าพเจ้าเป็นคนที่เคยเลื่อนไหวเชิงช้า					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
000	<u>ด้านคุณค่าในตนเอง</u> ข้าพเจ้าเป็นคนที่เพื่อนไว้วางใจ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 - 5.00	หมายถึง	มีอัตมโนทัศน์ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 - 3.66	หมายถึง	มีอัตมโนทัศน์ในระดับดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 2.33	หมายถึง	มีอัตมโนทัศน์ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- 4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพในครอบครัว
- 4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวของ ประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 82-83) มารีษา นาคทับที (2541 : 114-121) ศศิพินต์ ทรงสตัย (2542 : 70-71)
- 4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว โดยใช้แนวคิดจากข้อ 4.1 และ 4.2 แล้วนำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความจบแล้ว ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>พฤติกรรมของนักเรียนเตรียมทหาร</u> <u>ในการปฏิบัติตนต่อบิดา มารดา</u> <u>หรือสมาชิกในครอบครัว</u> นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งสอน ของผู้ปกครอง					
00	<u>พฤติกรรมของบิดา มารดา</u> <u>หรือสมาชิกในครอบครัว ในการ</u> <u>ปฏิบัติตนต่อนักเรียนเตรียมทหาร</u> ผู้ปกครองไม่สนใจซักถามเกี่ยวกับ สุขภาพของข้าพเจ้าเลย					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3

จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (Best. 1981 : 204-205)

คะแนนเฉลี่ย	3.75 - 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกใน ครอบครัวอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	2.26 - 3.74	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกใน ครอบครัวอยู่ในระดับดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 2.25	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกใน ครอบครัวอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่านักเรียนเตรียมทหาร
มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองของ พยอม ธีรอรุณ (2540 : 130-131) และ วรภรณ์ แดงเจริญ. (2544 : 115-116)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่านักเรียนเตรียมทหาร โดยใช้แนวคิดจากข้อ 5.1 และ 5.2 แล้วนำแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่านักเรียนเตรียมทหาร ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่านักเรียนเตรียมทหาร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่านักเรียนเตรียมทหาร ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางด้านขวามือเพียงช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	การเป็นทหารของข้าพเจ้าสามารถสร้างชื่อเสียงมาสู่วงศ์ตระกูลได้					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (Best. 1981 : 204-205)

คะแนนเฉลี่ย	3.75 - 5.00	หมายถึง	ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าน้อยในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	2.26 - 3.74	หมายถึง	ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าน้อยในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 2.25	หมายถึง	ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าน้อยในระดับต่ำ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมหอพักของมหาวิทยาลัย

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในหอพักของ นิภา พุทธสุวรรณ (2530 : 152-159) แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของ และเสาวรัตน์ จุลรัตน์ (2535 : 147-156)

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร โดยใช้แนวคิดจากข้อ 6.1 และ 6.2 แล้วนำแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร ไปหาค่า

ความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางด้านขวามือ เพียงช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ห้องสวัสดิการมีเครื่องอุปโภคบริโภคให้บริการอย่างครบครัน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์, 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 - 5.00	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน
-------------	-------------	---------	----------------------------

			เตรียมทหารอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 - 3.66	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน
			เตรียมทหารอยู่ในระดับดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน
			เตรียมทหารอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของ ชุตินา ศรีแก้ว (2546 : 123-124)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน โดยใช้แนวคิดจากข้อ 7.1 และ 7.2 แล้วนำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความจบแล้ว ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้ากับเพื่อนต่างมีความห่วงใย ซึ่งกันและกัน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 - 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 - 3.66	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อยู่ในระดับดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 2.33	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง

8.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับอาจารย์

8.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับอาจารย์ของ สุภรภัค พัยคณาคม (2545 : 108-109) และ ชุตินา ศรีแก้ว (2546 : 121-122)

8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง โดยใช้แนวคิดจากข้อ 8.1 และ 8.2 แล้วนำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้

ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครองเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความจบแล้วให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>พฤติกรรมที่นักเรียนเตรียมทหาร</u> <u>ปฏิบัติต่อนายทหารปกครอง</u> ท่านปฏิบัติตามคำสั่งสอนของ นายทหารปกครองด้วยความเต็มใจ					
00	<u>พฤติกรรมที่นายทหารปกครอง</u> <u>ปฏิบัติต่อนักเรียนเตรียมทหาร</u> นายทหารปกครองยินดีให้ ความช่วยเหลือและแนะนำ เมื่อนักเรียน มีปัญหาส่วนตัว					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
(คะแนน)		(คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 - 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับ นายทหารปกครองอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 - 3.66	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับ นายทหารปกครองอยู่ในระดับดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 2.33	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับ นายทหารปกครองอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 9 แบบสอบถามการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร มีขั้นตอนดังนี้

9.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพัก

9.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการปรับตัวในหอพักของ สมศรี บุญอรุณรักษา (2539 : 89-92)
สุดสงวน กิ๊พทอง (2540 : 146-152) และ ชูติญา แสนละมูล (2541 : 72-74)

9.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โดยใช้แนวคิดจาก
ข้อ 9.1 และ 9.2 แล้วนำแบบสอบถามการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร ไปหาค่าความเที่ยงตรง
เชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ตรวจสอบความ
เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ แบบสอบถาม
การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามการปรับตัวในหอพัก ของโรงเรียนเตรียมทหาร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามการปรับตัวในหอพัก เมื่ออ่านข้อความจบแล้วให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>การปรับตัวกับระบบปรับปรุง ลักษณะทหารของ โรงเรียนเตรียมทหาร</u> ระบบปรับปรุงลักษณะทหารฝึกให้ ข้าพเจ้าเข้มแข็ง					
00	<u>การปรับตัวกับระเบียบวินัยและ ข้อบังคับของโรงเรียน เตรียมทหาร</u> ข้าพเจ้ารู้สึกสับสนกับกฎระเบียบ ของหอพัก					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3

จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 - 5.00	หมายถึง	การปรับตัวในหอพักอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 - 3.66	หมายถึง	การปรับตัวในหอพักอยู่ในระดับดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 2.33	หมายถึง	การปรับตัวในหอพักอยู่ในระดับไม่ดี

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสงคำเครือ และ อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างความมุ่งหมาย นิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2.การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ไปปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 จำนวน 100 คน ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ นำคะแนนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไปมาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย ปรากฏผลดังนี้

2.1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 18 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.97 – 6.04

2.2 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์ จำนวน 18 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.28 – 7.65

2.3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.01 – 8.83

2.4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่านักเรียนเตรียมทหาร จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.67 – 11.06

2.5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร จำนวน 18 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.08 – 7.47

2.6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน จำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.40 – 11.70

2.7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.50 – 11.21

2.8 แบบสอบถามการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร จำนวน 33 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.21 – 12.32

3.การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้เฉพาะข้อที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปรากฏผลดังนี้

3.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบุคลิกภาพ เท่ากับ .6843

3.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี เอส คิว เท่ากับ .8576

3.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอัตมโนทัศน์ เท่ากับ .7860

3.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพของนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว เท่ากับ .8314

3.5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร เท่ากับ .8090

3.6 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร เท่ากับ .8329

3.7 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน เท่ากับ .8801

3.8 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง เท่ากับ .8549

3.9 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร เท่ากับ .8021

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังโรงเรียนเตรียมทหาร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร

2.ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำไปส่งด้วยตนเองยังโรงเรียนเตรียมทหาร ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2547 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2547 จำนวน 226 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 206 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.15 และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์

ทุกฉบับ

3.ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.ข้อมูลทั่วไปคิดค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2.สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (X) และค่าส่วนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบมาตรฐาน

2.2.1 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

2.2.2 วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร

กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรอิสระทั้งหมด 8 ตัว ตัวแปรตามคือ การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	สถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-Distribution
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
Y	แทน	การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร
X_1	แทน	บุคลิกภาพ
X_2	แทน	สุขภาพจิต
X_3	แทน	อัตมโนทัศน์
X_4	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว
X_5	แทน	ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร
X_6	แทน	ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร

- X_7 แทน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน
 X_8 แทน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป คิดค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต อุดมโนทัศน์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง และการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต

อัตมโนทัศน์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง และการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต อัตมโนทัศน์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง และการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

ตัวแปร	นักเรียนเตรียมทหาร N = 322		
	$\bar{X}$	S	การแปลผล
1. บุคลิกภาพ	60.68	5.435	เอ
2. สุขภาพจิต	0.232	0.185	สุขภาพจิตดี
3. อัตมโนทัศน์	3.681	0.430	ดีพอใช้
4. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว	4.067	0.472	ดี
5. ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร	4.065	0.654	สูง
6. ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร	3.582	0.547	ดีพอใช้
7. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน	3.806	0.488	ดี
8. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง	3.794	0.444	ดี
9. การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร	3.276	0.466	ดีพอใช้

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนเตรียมทหาร ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีสุขภาพจิตดี มีอัตมโนทัศน์อยู่ในระดับดีพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครองอยู่ในระดับดี ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหารอยู่ในระดับสูง ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหารและการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารอยู่ในระดับดีพอใช้

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต อัตมโนทัศน์ ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารโรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวกับกระบวนการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	Y
X ₁	1.000	-.347**	.569**	.319**	.226**	3.09**	.407**	.242**	.437**
X ₂		1.000	-.378**	-.105	-.167*	-.348**	-.332**	-.136	-.410**
X ₃			1.000	.575**	.250**	.342**	.533**	.350**	.471**
X ₄				1.000	.311**	.221**	.407**	.299**	.310**
X ₅					1.000	.183**	.250**	.203**	.154*
X ₆						1.000	.351**	.515**	.499**
X ₇							1.000	.280**	.397**
X ₈								1.000	.286**
Y									1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและ ด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โดยมีตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ตัวแปร คือ ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .154 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ตัวแปร คือ บุคลิกภาพ (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .437 อัตมโนทัศน์ (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .471 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .310 ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร (X_6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .499 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน (X_7) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .397 และ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง (X_8) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .286 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบ กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ตัวแปร คือ สุขภาพจิต (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.410

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	17.659	4.415	32.957**
Residual	201	26.925	0.134	
Total	205	44.585		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร อัตมโนทัศน์ สุขภาพจิต และบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการปรับตัวในหอพักอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร
โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₆	.273	.052	.321	.499	.249	67.658
X ₆ , X ₃	.224	.075	.207	.593	.351	54.991
X ₆ , X ₃ , X ₂	-.411	.156	-.163	.615	.379	41.047
X ₆ , X ₃ , X ₂ , X ₁	.014	.006	.164	.629	.396	32.957

$$R = .629$$

$$R^2 = .396$$

$$SE = .366$$

$$a = .717$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร (X₆) อึดทนในทัศน (X₃) สุขภาพจิต (X₂) และ บุคลิกภาพ (X₁) ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปรนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารได้ร้อยละ .396 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารในรูปคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y} = .717 + .273 X_6 + .224 X_3 - .411 X_2 + .014 X_1$$

สมการพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .321 X_6 + .207 X_3 - .163 X_2 + .164 X_1$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการดำเนินการค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม
2. เพื่อศึกษาตัวแปร ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 508 คน เป็นนักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 2 จำนวน 252 คน และ นักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 4 จำนวน 256 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 226 คน ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1967 : 886-887) เป็นนักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 2 จำนวน 112 คน และ นักเรียนเตรียมทหาร กองพันที่ 4 จำนวน 114 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตอนของแต่ละกองพันเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม แบ่งออกเป็น 9 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6843
- ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี.เอช.คิว 60 จำนวน 60 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8576
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์ จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7860
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว จำนวน 16 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8314
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8090
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8329
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8801
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8549
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร จำนวน 33 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8021

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังโรงเรียนเตรียมทหาร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร
- 2.ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำไปส่งด้วยตนเองยังโรงเรียนเตรียมทหาร ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2547 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2547 จำนวน 226 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 206 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.15 และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ
- 3.ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1.ข้อมูลทั่วไปคิดค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2.วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
- 3.วิเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผลต่อตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม กับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

- 1.ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 7 ตัว ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_1) อัตมโนทัศน์ (X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว (X_4) ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่านักเรียนเตรียมทหาร (X_5) ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร (X_6) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน (X_7) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง (X_8)

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต (X_2)

3. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร (X_6) อัตมโนทัศน์ (X_3) สุขภาพจิต (X_2) และบุคลิกภาพ (X_1) สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารได้ร้อยละ 39.6

4. สมการพยากรณ์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ

4.1 สมการพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารในรูปคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y} = .717 + .273 X_6 + .224 X_3 - .411 X_2 + .014 X_1$$

4.2 สมการพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .321 X_6 + .207 X_3 - .163 X_2 + .164 X_1$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปข้างต้น อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 7 ตัว ได้แก่ บุคลิกภาพ (X_1) อัตมโนทัศน์ (X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว (X_4) ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร (X_5) ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร (X_6) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน (X_7) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง (X_8)

1.1 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนเตรียมทหารที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีการปรับตัวในหอพักได้ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนเตรียมทหารที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จและมีผลสัมฤทธิ์ทางการงานสูง ทำงานด้วยความรวดเร็ว มีทัศนคติทางบวกต่อการทำงาน เนื่องจากนักเรียนเตรียมทหารต้องใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนประจำ ซึ่งมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัด นักเรียนเตรียมทหารต้องหา

วิธีการปรับตัว ในการดำเนินชีวิตประจำวันในหอพักเพื่อให้นักเรียนเตรียมทหารใช้ชีวิตได้อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 105) พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหา ยกเว้น วิธีการเผชิญปัญหาด้านการเรียน ภาคปฏิบัติ ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบ บี มีวิธีการเผชิญปัญหาด้านต่างๆ แบบ รวมซ่อม

1.2 อัทมโนทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนเตรียมทหารที่มีอัทมโนทัศน์ดี มีการปรับตัวในหอพักดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนเตรียมทหารที่มีอัทมโนทัศน์ดี มีความรู้สึกนึกคิดของตนเองในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ทำให้เป็นคนเข้าใจตนเอง สามารถมองตนเองในแง่ดี ก็จะทำให้นักเรียนเตรียมทหารมีการปรับตัวที่ดีตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของไพจิตร ผักเจริญผล (2523 : 54) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัทมโนทัศน์กับการปรับตัว พบว่า นักเรียนที่มีการปรับตัวที่ดี มักมองตนเองในทางที่ดี มีความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ มีคุณค่า และเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ส่วนนักเรียนที่มีการปรับตัวไม่ดี มักมองตนเองในทางลบ มีความรู้สึกว่าตนเองไร้ความสามารถ ไม่มีคุณค่า และไม่เป็นที่ต้องการ

1.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนเตรียมทหารที่มีสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัวดีมีการปรับตัวในหอพักดี ทั้งนี้เพราะครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันก็จะทำให้นักบวชภายในครอบครัวมีแต่ความอบอุ่น เมื่อผู้ปกครองคอยดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ เป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนแก่นักเรียนเตรียมทหาร ก็จะทำให้นักเรียนเตรียมทหารรู้จักที่จะเรียนรู้ในการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร เมื่อมีปัญหาที่พร้อมที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยขอคำแนะนำจากผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนเตรียมทหารสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ สอดคล้องกับเฮิร์ลอค (1964 : 661) กล่าวว่า บิดามารดาที่ยอมรับเด็ก คือ การให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้านและเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมา คือ ทำให้เด็กเป็นคนที่ให้ความร่วมมือ มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง มีความรับผิดชอบ และมองตนเองได้ตรงกับความจริง หากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดี สมาชิกรักใคร่ปรองดอง บิดามารดามีเวลาเอาใจใส่ให้ความรัก และความอบอุ่นต่อบุตรดี เด็กที่อยู่ท่ามกลางครอบครัวที่มีความรัก ความเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะทำให้เด็กมีพัฒนาการไปในทางที่ดี มองโลกในแง่ดี ปรับตัวเข้ากับสังคมได้โดยง่าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540)

1.4 ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหารดีมีการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารดี ทั้งนี้เพราะเมื่อนักเรียนเตรียมทหารที่มาศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร ได้รับความสะดวกสบาย จากการอยู่หอพัก พร้อมทั้งสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเตรียมทหาร การจัดบริการ และสวัสดิการต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ให้กับนักเรียนเตรียมทหาร จำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนเตรียมทหารเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของกันตกนิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี (2546 : 73-74) พบว่า สภาพความเป็นอยู่บรรยากาศในวิทยาลัยซึ่งมีสภาพโดยทั่วไปเกี่ยวกับอาคาร สถานที่ สนามกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ กฎระเบียบของวิทยาลัย สวัสดิการ และบริการของวิทยาลัยที่จัดให้กับนักศึกษา มีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องต่อการปรับตัวด้านการเรียน การปรับตัวด้านสังคม การปรับตัวด้านส่วนตัว และการปรับตัวด้านอารมณ์ ดังนั้น วิทยาลัยที่มีบรรยากาศในหอพักที่ดี นักศึกษาของวิทยาลัยนั้นจะมีการปรับตัวที่ดีด้วย

1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนเตรียมทหารที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีมีการปรับตัวในหอพักดี ทั้งนี้เพราะ การใช้ชีวิตอยู่ในหอพักนั้นนักเรียนเตรียมทหารต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน รวมถึงรุ่นพี่ซึ่งนักเรียนเตรียมทหารทุกคนต้องอยู่ภายในหอพักเดียวกันต้องทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ช่วยเหลือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เพื่อให้ตนเองและผู้อื่นใช้ชีวิตภายในหอพักได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ รวีวรรณ ชุมชัย (2536 : 90) พบว่า นักเรียนจะเรียนรู้ ปรึกษาหารือเพื่อนมากกว่าผู้ใหญ่ เมื่อสังคมกลุ่มเพื่อนดี นักเรียนก็จะได้รับอิทธิพลของเพื่อนไปด้วย หากพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนไม่ดี ก็จะส่งผลกระทบต่อ สภาพร่างกาย จิตใจ และ การปรับตัวของนักเรียน และจุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543 : 64) พบว่า นักศึกษาที่มีการคบเพื่อน หรือได้รับการดูแลจากรุ่นพี่จะทำให้ นักศึกษาลดความวิตกกังวล และทำให้นักศึกษาเกิดการปรับตัวที่ดีตามมา

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนเตรียมทหารที่มีสัมพันธภาพกับนายทหารปกครองดีมีการปรับตัวในหอพักดี ทั้งนี้เพราะ นายทหารปกครองเปรียบเสมือนอาจารย์ผู้คอยดูแล แนะนำในทุกๆ เรื่องให้กับนักเรียนเตรียมทหาร ชัดเจน ฝึกฝนให้นักเรียนเตรียมทหารมีระเบียบวินัยที่เคร่งครัด เพื่อให้นักเรียนเตรียมทหารสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี ดังที่ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2537 : 44-45) กล่าวว่า ในโรงเรียนทหารบุคลิกภาพของอาจารย์จะมีความกล้าหาญ เด็ดขาด มีความน่าเชื่อถือ

มีความอดทน มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ความสามารถ และมีความยุติธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และลูกศิษย์ จะมีลักษณะของความเป็นพี่กับน้องสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การให้กำลังใจ และมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.7 ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่านักเรียนเตรียมทหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่านักเรียนเตรียมทหารดี มีการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนเตรียมทหารที่ได้รับการคาดหวังจากผู้ปกครองสูง ก็จะมีการปรับตัวที่ดีตามมา เพื่อนักเรียนเตรียมทหารจะได้มีมานะในการเรียน เลือกเหล่าเป็นไปตามแนวทางที่ผู้ปกครองคาดหวังไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสตีเฟนสัน (Stephenson . 1955 : 27-35) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความมุ่งหวังและการวางแผนในการประกอบอาชีพของนักเรียนพบว่า นักเรียนที่มาจาก ครอบครัวที่บิดามารดามีอาชีพเกี่ยวกับวิทยาการสูง มักจะมีความมุ่งหวังและความต้องการที่จะประกอบอาชีพที่ต้องใช้วิชาการสูงตามไปด้วย และนิภา นิธยาน (2530 : 134) กล่าวว่า บิดามารดาที่มีความทะเยอทะยานใฝ่สูงสำหรับชีวิตในอนาคตของลูก การกระทำของบิดามารดาที่มีผลทำให้เด็กบางคนเกิดความมั่นใจ หรือเด็กบางคนเกิดภาวะเครียดได้

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ตัว ได้แก่ สุขภาพจิต (X_2)

2.1 สุขภาพจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนเตรียมทหารที่มีสุขภาพจิตดี (ซึ่งมีคะแนนน้อย) มีการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนเตรียมทหารอยู่ในชั้นปีที่ 1 และเป็นช่วงวัยรุ่น การปรับตัวกับความกดดันในสภาพแวดล้อมใหม่ๆ ที่ห่างจากครอบครัว และต้องมาศึกษาอยู่ในโรงเรียนเตรียมทหาร ที่เป็นโรงเรียนประจำ จึงทำให้สภาพจิตใจของนักเรียนเตรียมทหารมีความว้าวุ่น มีความวิตกกังวล หากนักเรียนเตรียมทหารสามารถปรับตัวอยู่ในหอพักได้ ก็จะทำให้นักเรียนเตรียมทหารสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับผลการศึกษาของ โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (Oberteuffer. 1954 : 296-297) ศึกษาสุขภาพจิตเกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน พบว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตของเด็ก และการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดี จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี และสมัญญา เสียงใส (2521 : 267-277) พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร นอกจากสภาพของโรงเรียน ครอบครัว และครูแล้ว ยังมีเพื่อน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และหลักสูตร ซึ่งควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับความสนใจและ

ความต้องการของนักเรียน เพราะนักเรียนเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากครอบครัว โรงเรียน เพื่อน สังคม แวดล้อม จนทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวลกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว ทำให้มีผลกระทบต่อสภาพจิตใจ

3. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร (X_6) อัดมโนทัศน์ (X_3) สุขภาพจิต (X_2) และบุคลิกภาพ (X_1) สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารได้ร้อยละ 39.6

3.1 ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารอันดับที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหารทำให้นักเรียนเตรียมทหารมีการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารมากที่สุด ทั้งนี้เพราะ อาคาร สถานที่ สภาพอาคาร ลักษณะที่ตั้งของหอพักที่เหมาะสม การถ่ายเทอากาศภายในหอพัก ขนาดของห้องนอนที่เหมาะสม เครื่องใช้ ส้วม วัสดุอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน ความปลอดภัยภายในหอพัก สามารถอำนวยความสะดวกให้นักเรียนที่อยู่ภายในหอพัก ใช้ชีวิตได้อย่างเป็นสุขซึ่งทำให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ดังที่ทองเรียน อมรัชกุล (2525 : 40) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นไปในทางที่พึงปรารถนา เพราะสภาพแวดล้อมภายในสถาบันมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคล สามารถส่งผลก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงทั้งด้านความรู้ ความคิด เจตคติ ทักษะ พฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้เรียนไปสู่จุดหมายของสถาบัน สอดคล้องกับ นิภา พุทธสุวรรณ (2530 : 134-140) พบว่า ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านสวัสดิการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ของสภาพแวดล้อมหอพักควร จะปรับปรุง และพัฒนาหอพักด้านกายภาพให้มีความเหมาะสมในทุกๆด้าน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต และช่วยส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

3.2 อัดมโนทัศน์ ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารอันดับที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนเตรียมทหารมีอัดมโนทัศน์ดีทำให้มีการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารดี ได้เป็นอันดับที่ 2 ทั้งนี้เพราะ เมื่อนักเรียนเตรียมทหารมีความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง ไม่ว่าจะเป็นในด้านของรูปร่างลักษณะ ความสามารถ คุณค่าของตนเอง เป็นไปในเชิงบวกก็จะทำให้นักเรียนเตรียมทหารสามารถปรับตัวใช้ชีวิตอยู่ในหอพักได้อย่างมีความสุข และมีความภาคภูมิใจในตนเอง หากนักเรียนเตรียมทหารมองตนเองในเชิงลบ ก็จะทำให้ให้นักเรียนเตรียมทหารมีความวิตกกังวล มองโลกในแง่ร้าย ไม่มีความสุขในการอยู่หอพัก สอดคล้องกับการศึกษาของ คูเปอร์

สมิธ (Coopersmith. 1959 : 87-92) พบว่า นักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ไปในด้านดีจะมีความกังวลใจน้อยกว่านักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ไปในด้านไม่ดี และนักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ในด้านดีจะเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป และพรณี ชูทัย เจริญจิต (2538 : 3) กล่าวว่า ถ้าบุคคลมีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองในทางบวก มองเห็นคุณค่าในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองในทางบวก เขาจะประพฤติปฏิบัติต่อคนอื่นอย่างทัดเทียมกับตน เห็นคุณค่าในผู้อื่น เมื่อตนมีความรู้สึกเช่นนี้ให้กับผู้อื่น เขาก็จะได้รับการปฏิบัติตอบเช่นเดียวกัน ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลมีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองในทางลบ มองเห็นตนเองต่ำต้อย ดูถูกตนเอง ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง เขามักจะมีความรู้สึกเช่นเดียวกันนี้ให้กับผู้อื่น ผลที่ตามมาคือความขัดแย้ง ผู้อื่นไม่ชอบ

3.3 สุขภาพจิต ส่งผลทางลบต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารอันดับที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนเตรียมทหารมีสุขภาพจิตดี (ซึ่งมีคะแนนน้อย) ทำให้มีการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารได้เป็นอันดับที่ 3 ทั้งนี้เพราะ เมื่อนักเรียนเตรียมทหารมีสุขภาพจิตดีก็จะทำให้นักเรียนเตรียมทหารใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขปราศจากความเครียด ความวิตกกังวล การที่นักเรียนเตรียมทหารแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม จะเป็นการตอบสนองความต้องการของตนเอง และยังสามารถลดความตึงเครียดทางอารมณ์เพื่อเป็นการปรับตัวให้อยู่ในหอพักได้อย่างมีความสุข และสามารถเชื่อมสัมพันธ์อันดีระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมด้วย หากนักเรียนเตรียมทหารมีสุขภาพจิตไม่ดีก็จะส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนให้มีการปรับตัวที่ไม่ดี สอดคล้องกับ ณรงค์ การชะวี (2541 : 93) พบว่า สุขภาพจิตของพลทหารใหม่ สังกัดกองทัพบก อยู่ในระดับเกณฑ์ปกตินั้น อาจมีผลมาจากพลทหารใหม่ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ อาหารการกิน สวัสดิการต่างๆ ที่มีให้อย่างมากมาย และวราภรณ์ แสงวิภาค (2542 : 93) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า นักเรียนมีสุขภาพจิตโดยรวมอยู่ในระดับปกติ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของนักเรียน ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การให้บริการ นักเรียน และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยรวม

3.4 บุคลิกภาพส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารอันดับที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนเตรียมทหารมีบุคลิกภาพแบบ เอ ทำให้มีการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารได้เป็นอันดับที่ 4 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนเตรียมทหารที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ นั้นเป็นผู้ที่รักความก้าวหน้า มีความกระตือรือร้น ชอบฟันฝ่าอุปสรรค มีความก้าวร้าว โกรธง่าย ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว และไม่ชอบการรอคอย สอดคล้องกับ ฟรีดแมน และโรสแมน (Friedman and Roseman. 1974 : 164) กล่าวว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีลักษณะของคนที่รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ทำงานให้

ประสบความสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย มีลักษณะกระตือรือร้น ชอบการแข่งขัน มีความมานะพยายาม และ ไคร์เวอร์ และไวน์เดอร์ (1987 : 204) พบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะทำงานสำเร็จมากกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ บี และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว ผู้ปกครองของนักเรียน ตลอดจนตัวนักเรียนได้ทราบว่ามีตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดมี 4 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร อุดมโนทัศน์ สุขภาพจิต และบุคลิกภาพ ดังนั้นทางผู้บริหาร ควรเน้นพัฒนาลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนทหาร จัดสภาพแวดล้อมพร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมในหอพัก เพื่อเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนเตรียมทหารมีการปรับตัวที่ดี และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในหอพักของโรงเรียนเตรียมทหารได้อย่างมีความสุข

2. เนื่องจากตัวแปรด้านลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหารสามารถพยากรณ์การปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารได้ดีที่สุด ดังนั้น ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว ควรร่วมกันพัฒนาบรรยากาศภายในโรงเรียนเตรียมทหาร ด้านของหอพัก อาคารสถานที่ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร ให้มีสภาพสวยงาม ร่มรื่น ปลอดภัย และควรจัดให้มีการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหอพักของโรงเรียนเตรียมทหารเป็นระยะๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการให้บริการ รวมถึงสวัสดิการต่างๆ ของนักเรียนเตรียมทหาร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร นอกเหนือจากตัวแปรที่ศึกษามาแล้ว เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) การอบรมเลี้ยงดู และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น

2. ควรศึกษาค้นคว้าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม แล้วนำผลที่ได้มาคู่ถึงความแตกต่างกัน

3. ควรศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักกับนักเรียนในระดับการศึกษาอื่น เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา

4. ควรนำตัวแปรที่พยากรณ์ได้ดีที่สุด คือ ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียนเตรียมทหารไป ทำการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง เพื่อพัฒนาการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหารโดยใช้ เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น กิจกรรมกลุ่ม บทบาทสมมติ การใช้กรณีตัวอย่าง เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2524). *สุขภาพจิตในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2524). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและ จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- _____. (2527). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและ จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- กาญจนา คำสุวรรณ. (2524). *จิตวิทยาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์.
- การแพทย์,กรม. (2529). *คู่มือสุขภาพจิตสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา.
- กันยา สุวรรณแสง. (2533). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น. ภาควิชา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กันต์กนิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา.
- กัลญญ เพชรภรณ์. (2545). *เอกสารประกอบการสอนวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการ พัฒนาการ*. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. อัดสำเนา.
- กิตยวดี บุญเชื้อ. (2525). *"การให้และการรับ" ในกลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติเล่ม1*. กรุงเทพฯ : บุรพาศิลป์การพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา . (2532). *วิเคราะห์สถิติการศึกษา กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2532*. กรุงเทพฯ .
- จรรยา เกษศรีสังข์. (2537). *วิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- จุมจินต์ สลัดทุกข์. (2543). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- จุไร ชุมชุม. (2526). *สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยใน กรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

- ฉลอง ภิมรัตน์. (2531). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์.
- ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม. (2527). พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทครู. เชียงใหม่ :
โครงการตำรามหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชมพูนุท พงษ์ศิริ. (2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในหอผู้ป่วย การปฏิบัติงาน
บนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลภาคไทย กรุงเทพมหานคร.ปริญญาโท กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนนา.
- ชรินทร์ มั่งคั่ง. (2537). "การปรับพฤติกรรมเพื่อบุคลิกภาพ" สารพัฒนาลักษณ์.
- ขวลี ดวงแก้ว. (2541). การศึกษามโนภาพแห่งตนแบบข้ามวัฒนธรรมของเด็กวัยรุ่นไทย และเด็กวัยรุ่น
อังกฤษ=The Study of self concept on cross cultural between Thai and English
adolescents. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- ชอทิพย์ ราศรีเกรียงไกร. (2523). ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร
ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
กรมสามัญศึกษานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. อุดลำนนา.
- ชุติมา ศรีแก้ว. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในการเรียนของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อุดลำนนา.
- ชุติญา แสนละมุล. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในโรงเรียนประจำของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. ปริญญาโท กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนนา.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. (2520). การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ณรงค์ การชะวี. (2541). สุขภาพจิตของพลทหารใหม่สังกัดกองทัพบก.ปริญญาโท
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
อุดลำนนา.
- ดนัย ไชโยธา. (2532). "สุขภาพจิต" วารสารจันทร์เกษม(205). พฤติการณ์-ธันวาคม 12-15.
- เดโช สอนานนท์. (2519). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เต็มศักดิ์ คชวณิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ทองเรียน อมรัชกุล. (2525). การบริหารกิจการนิสิต ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
จงเจริญการพิมพ์.

- ทิตนา แชมณี. (2526). การสอนเพื่อเสริมสร้างอัตมโนทัศน์ตามแนวนุชนิยมนวกรรม
การศึกษาระดับประถมศึกษา. วารสารครุศาสตร์. 12 : 12-19 ; ตุลาคม-ธันวาคม.
- ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคนอื่นๆ. (2539). ความเชื่อถือได้และความแม่นยำของ General Health
Questionnaire ฉบับภาษาไทย. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 41(1) : 1-17 ;
มกราคม-มีนาคม.
- นงเยาว์ สมพิทยานุรักษ์. (2537). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวใน
หอพักของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนาค.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ. (2520). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- นิภา นิธยาน. (2520). การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : สารศึกษา
การพิมพ์.
- นิภา พุทธสุวรรณ . (2530). สภาพแวดล้อมหอพักของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครใน
ทัศนะของผู้บริหารและนิสิตนักศึกษาหอพัก. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนาค.
- นิภาพรรณ โสมนะพันธ์. (2525). เปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุตรตามลำดับการเกิด
การอบรมเลี้ยงดู และสถานภาพทางเศรษฐกิจ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา
การแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนาค.
- นันทวล อันทะชัย. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน
ต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาหญิง โรงเรียนมัธยมศึกษา
ชาย และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา จังหวัดอุดรธานี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนาค.
- บุญศรี จีงธนาเลิศ. (2530). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนาค.
- บุตร ประดิษฐ์วินช. (2533). ชุมทองในบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- บุหงา วชิระศักดิ์มงคล. (2526). สุขภาพจิตในโรงเรียน. พิษณุโลก : ภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น

- มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร.ปริญญาานิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
อัดสำเนา.
- ประทีน มหาจันทร์. (2521). การศึกษากับการทำผิดกฎหมายของเยาวชน. ปริญญาานิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
อัดสำเนา.
- ประมวญ ดิคนันต์. (2520). วัยแรก วัยหลัก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แพร่พิทยา.
- ประเทือง เกวจี. (2517). การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตที่อยู่ประจำหอพักของวิทยาลัย
การศึกษาในส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2516. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา. อัดสำเนา.
- ปรีชา วิทโคโต. (2532). เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1 ; นนทบุรี : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ผ่องพรรณ บัณฑารณน. (2511). ความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม
ปี2510 ที่หวังจะได้รับการบริการแนะแนวของวิทยาลัย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการ
แนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์.
- ฝน แสงสิงแก้ว. (2521). สุขภาพจิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- พยอม ธัญรส. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา
การศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2526). นิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะครุศาสตร์
วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- พักรัตน์ พึ่งรัตน์. (2518). การสำรวจทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการบริหารของหอพักนิสิตหญิง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชูลี อาชวบำรุง. (2525). การพัฒนานิสิตนักศึกษา. นิสิตนักศึกษา หลักการและปัญหาแนวปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ ; 251-318.
- พรณี ชูทัย เจนจิต. (2533). อัดมโนทัศน์ จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2538). พัฒนาการทางบุคลิกภาพและแรงจูงใจ. ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์.

- พรรณทิพย์ นากะนันท์. (2516). การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยรุ่น. วารสาร
ครุศาสตร์. 5 : 64-69 ; สิงหาคม.
- พิษณุ ผาสุก. (2518). การบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- เพ็ญทิวา นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2533). ปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตโควต้า
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชาจิตวิทยา).
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. (2535). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่3จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ไพจิตร ผักเจริญผล. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ การปรับตัว และสติปัญญาของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2514). ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา. สภาการศึกษาแห่งชาติ. 5(10) : 47-45
.อัดสำเนา.
- ภัทรา ธนพานิช. (2528). ลักษณะของนักเรียนที่เข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารปีการศึกษา 2526.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- มนตรี แยมกสิกร. (2542). รูปแบบของหอพักนักศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
โครงการส่งเสริมงานแนะแนวและสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิต สำนักงานปลัด
ทบวงมหาวิทยาลัย.
- มาริษา นาคทับที. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผู้นำประชาธิปไตย ของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์
วิทยาลัยการชลประทาน จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- มัลลิกา นิตยาพร และคณะ. (2533). การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนและการรายงาน
การวิจัย. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- เมตตา จินดาร์ักษ์. (2525). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทาง
สังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ยรรยง ผิวอ่อน. (2535). ผลของการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทางที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนิสิตชั้น
ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

- ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ราตรี พัฒนรังสรรค์. (2544). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- ราตรี รุ่งโรจน์ดี. (2515). การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 จังหวัดระยอง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- รวิวรรณ ฐมชัย. (2536). การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.
- รัฐกมล บรรหาร. (2534). การเปรียบเทียบอัฒทัศน์ระหว่างวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวกับวัยรุ่นชายปกติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- โรงเรียนเตรียมทหาร. (2542). หนังสือ 42 ปี โรงเรียนเตรียมทหาร. กรุงเทพฯ : กองสถิติและประเมินผล โรงเรียนเตรียมทหาร.
- โรงเรียนเตรียมทหาร. (2545). สถานภาพนักเรียนเตรียมทหารรุ่นที่ 45. กรุงเทพฯ : ฝ่ายยุทธการและข่าวกองบัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร.
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2544). จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วรรณณี แดงเจริญ. (2544). ตัวแปรที่ส่งผลต่อการเลือกเหล่าทหารเรือของนักเรียนเตรียมทหารโรงเรียนเตรียมทหาร ในสังกัดกรมยุทธศึกษา กองบัญชาการทหารสูงสุด. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- วันเพ็ญ อายุการ. (2521). การศึกษาลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพเก็บตัว (Introvert Prsonality) หรือแสดงตัว (Extravert Personality) การยอมรับตนเอง(Self Concept) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่นโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดชลบุรี. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- วัฒนา พุ่มเล็ก. (2535). การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ กับนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2525). การบริหารงานด้านหอพัก. นิสิตนักศึกษา หลักการและปัญหา

แนวปฏิบัติ.กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ ; 94-105.

- _____. (2530). งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรางคณา แสงวิภาค. (254). การศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดชัยภูมิ. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ และ สุนีย์ ธีรดากร. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา และการแนะแนว วิทยาลัยครูพระนคร.
- วิมล ไรจนะวีระ. (2531). การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางสังคมและการปรับตัวของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 7 และมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . อัดสำเนา.
- วิภา พงษ์จิตร. (2529). ลักษณะของนิสิตหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ภาควิชาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2528). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศศิพินต์ ทรงสัจย์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2523). การศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2522. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ศิริอร ชันธนต์. (2527). การเปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของนักศึกษาประจำหอพักวิทยาลัย กับนักศึกษาเดินเรียนของวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2526). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพการอ่อนไหวไปตามอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สมชาย ธีรธนกุล. (2526). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- สมศรี บุญอรุณรักษา. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นใน

- โรงเรียนเครือข่ายคatholic.ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนนา.
- สถิต วงศ์สุวรรณ. (2540). การพัฒนานุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรพิทยา.
- สิริชัย ประทีปฉาย. (2533). การพัฒนานุคลิกภาพและการปรับตัว. จันทบุรี : วิทยาลัยรำไพพรรณ.
- สุดสงวน กิ๊พทอง. (2540). การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวในหอพักของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนนา.
- สุชา จันทรเฒ และสุรางค์ จันทรเฒ. (2521). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา.
- สุภา มาลากุล ณ อยุธยา. (2527). พุดจาประสาชาวบ้านเรื่องสุขภาพจิต. วารสารสุขศึกษา. 7 : 59-69.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2524). รายงานการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ภาควิชาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนนา.
- สุธีรพันธ์ กรลักษณ์. (2524). สันทนการและสวัสดิการเพื่อคุณภาพนิสิตนักศึกษา. สรุปผลการสัมมนาผู้บริหารกิจการนิสิตนักศึกษา กองบริหารการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สุรภัก พยัคฆาคม. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อนุคลิกภาพความเป็นผู้นำของนักเรียนนายเรืออากาศโรงเรียนนายเรืออากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ กองทัพอากาศ.ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนนา.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่4 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ จันทรเฒ. (2527). สุขภาพจิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สุโท เจริญสุข. (2520). จิตวิทยาวัยรุ่น ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมัญญา เสี่ยงใส. (2521). ความวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยา (จิตวิทยาการแนะแนว). การศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อุดลำนนา.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2538). ประมวลสาระชุดวิชา ประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิตบริหารการศึกษา(Graduate Profesional Experience in the Education Administration)หน่วยที่ 6-10. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ.(2518). สุขภาพจิตเบื้องต้น. โครงการตำรา มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก.

- เสาวรัตน์ จุลรัตน์. (2535). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- แสงเดือน ไยไธสง. (2538). *ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพตามทฤษฎีของไอแซกส์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อัดสำเนา.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *แผนแห่งความหวังและอนาคตของชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544).* กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2525). *หลักการกิจการนักศึกษา.* กรุงเทพฯ : กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2540). *หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา.* กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุCHARมณ. (2532). *องค์ประกอบที่สำคัญกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น.* กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- อ้อยทิพย์ บัวสมบุญ. (2520). *ความคาดหวังของนักเรียนเกี่ยวกับบทบาทในด้านการสอนของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- อาคม สรสุชาติ. (2518). *สุขภาพจิตของประชาชนในปัจจุบัน .* กรุงเทพฯ : กรมประชาสัมพันธ์.
- อุษณา ปราโมช. (2517). *ศตวรรษานุสรณ์ วังหลังวัฒนา 2517.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ.
- อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. (2533). *ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับ บัณฑิตศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).* กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- อัจฉรา สุCHARมณ. (2529). *จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก.* กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรัญญา จันทร์ดั่ง. (2536). *สุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).* มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- อำไพ ศิริพัฒน์. (2515). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง*. วารสารครุศาสตร์. 3 : 5-6.
- อำไพ อินฟ้าแสง. (2524). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. ภาคจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอกสาร. (2540). *สรุปผลการสัมมนาปัญหาในการดูแลนักเรียนเตรียมทหารและแนวทางการแก้ไข*. กรุงเทพฯ : โรงเรียนเตรียมทหาร.
- เอกสาร. (2540). *การประเมินผลในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในการปกครองบังคับบัญชา การดูแลความเป็นอยู่และระเบียบปฏิบัติประจำวัน*. กรุงเทพฯ : กรมนักเรียน โรงเรียนเตรียมทหาร.
- อัฉรา วงศ์วัฒนามงคล. (2533). *ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์เกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา*. ปริญญาโท ว.ท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. จัดสำเนา.
- Adorian, Stephen J. (1976). *"The Residence Hall Environment at an Urban College,"* Dissertation Abstracts. 35 : 4037-A ; January.
- Allport, Gordon W. (1967). *Pattern and Growth in Personality*. New York : Holt , Rinehart.
- Anastasi, Ann. (1968). *Psychological Testing*. New York : The Macmillan Company.
- Andrews, James R Harrelson, Gary L. (1991). *Physical rehabilitation of the injured Athlete*. Philadelphia : Saunders ; 547. : ill.
- Angus, Ivor Arlington. (1982). *"Self-Perceived Problems of College Students and Sources From Which They Seek Assistance,"* Dissertation Abstracts. 43 : 669-A ; September.
- Bandura, Albert. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hill.
- Best, John W. (1981). *Research in Education*. 3rd ed. New Jersey : prentice Hall.
- Burns, Robert. (1982). *Self-concept development and education*. Self-perception Educational psychology. London : Holt, Rinehart and Winston.
- Canger, John J. and C. Peterson. (1984). *"Adolescence and Youth,"* in *Psychological Development In A Changing World*. New York : Harper and Raw, Publishers.
- Coopersmith, S. (1959). *"A Method for Determining types of Self Esteem,"* in *Journal of Educational Psychology*. 50 : 87-92.
- Cox, F.M. and Patricia M. Leager. (1961). *"Some Aspects of Parent Child Relationship,"* *Child Development*. 32 : 639-648.

- David, Arthur, Decoater. (1971, May). *"Some Effects of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationship ; Personal Adjustment and Achievement for College Fresh,"* Dissertation Abstracts. 3 (11).
- Desana, Paul A. (1964, October). *"The Role of consistency in Indemnifying Characteristics of Three Levels of Achievement,"* The Personal and Guidance Journal. 44(2) : 145-149.
- Dinkmeyer, Don C. (1965). *Children Development (The Emerging Self)*. New Jersey : Prentice – Hall Book Company, Inc.
- Erikson, Erik Homburger. (1968). *Identity, youth, and crisis*. Identity Psychology. New York : Norton.
- Finn, Jeremy D. (1962). *"Expectation and Education Environment,"* Journal of Teacher Education. 42(3).
- Fitzgerald, Laurine E. and others. (1970). *College Student Personnel*. Boston Houghton Mifflin Company, p. 21.
- Friedman, M and R.H. Roseman. (1974). *"Behavior Pattern and Comary Angiographic Pinddings,"* Journal of the American Medical Association.
- Gillmer, B. Von. Haller and others. (1971). *Industrial and Organizational Psychology*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Goulner, Alvin W. and Helen P. Gouldner. (1963). *Modern Sociology*. New York : Harcourt Brace and World, Inc.
- Greenberg, Mark T ; Judith M. Siegel and Cynthia J. Leitch. (1983). *"The Nature and Importance of Attachment Relationships to parents and peers during Adolescence,"* Journal of Youth and Adolescence. 5 : 373-386. October.
- Gronlund, Norman E. (1959). *Sociometry in the classroom*. New York : Harper .
Summary and References at the end of each chapter / Sociometry.
- Hamed, Zahran A.S. (1967). *"The Self-Concept in the Psychological Guidance of Adolescents,"* in the British Journal of Education Psychology. 37 : 225 ; June.
- Harris, Samuel D. (1961). *"A Study of Relationship between the Sixth Grade Students Beliefs about Junior High School, His Concept of Self and other, and His Socionomic Status,"* in Dissertation Abstractio . 22 (5) : 1085-1086 ; October.

- Hurlock, Elizabeth B. (1964). *Development Psychology*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- _____. (1978). *Child Psychology*. 6 th ed. Tokyo : McGraw-Hill Book Company, Inc.
- Jahoda, Marie. (1970). "The Psychological Meaning of Various Criteria of Mental Health," *Social Psychological and Mental Health*. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Jansen, Susan L.G. (1983, February). "Determinants of Parents' Aspirations and Expectations For Their Children's Educational and Occupational Attainments," *Dissertation Abstracts International*. 43 : 2804-A.
- Kandel, Denis B. and Gerald S. Lesser. (1962, April). "Parental and Peer Influence on Education Plane of Adolescents," *American Sociological Review*. 34(22) : 221-222.
- Kando, Thomas M. (1971). *Social Interaction*. St. Louis : The C.V. Mosby Company.
- Kennelly, Karen E. and Kent B. Houston. (1985). "Type A Behavior in Employed Women : Relation To Work, Marital, and Leisure Variable, Social Support, Stress, Tension And Health," *Journal of Personality and Social Psychology*. 48(4) : 1067-1079.
- Kliewer, Wendy and Gerdi Weidner. (1987). "Type A Behavior and Aspiration : A Study Of Parents and Children's Goal Setting," *Development Psychology*. 23(2) : 204-209.
- Kolb, Lawrence C. and Noyes. (1968). *Modern Psychiatry*. 7th ed., Philadelphia : W.B. Saunders Comp..
- Laycock, S.A. (1966). "Promoting Mental Health in the school," In Henry P. David (ed) *International Trends in Mental Health*. P.171-180.
- Lehner and Kube. (1955). *The Dynamics of Personal Adjustment*. New Jersey : Prentice-Hill, Inc.
- Locklin, Ralph Howard. (1976). "Institutional Tension : A Multiple Case Study of Four Campuses Using The Transactional Analysis of Personality and Environment (TAPE)," *Dissertation Abstracts*. 37 : 149-A ; July.
- McCandless, Boud R. (1967). *Children and Adolescents Behavior and Development*. New York : Holt.
- McCoy, William Bruce. (1977). "A Study of the Environmental Perceptions of Nebraska at Omaha-A Commuter Campus," *Dissertation Abstracts*. Vol. 38, No.5, p. 2592-A ;

- November.
- Morran,D.Keith and Rex A.Stockton. (1980). *Effect of Self-Concept on Group Member Reception of Positive Reedback*. Journal of Counseling Psychology. 27(3) : 260-267.
- Mouly,George J. (1965). *Psychology for Effective Teaching*. New York : Holt Rinehart and Winster.
- Oberteuffer,Delbert. (1954). *School Education*. New York : Harper and Brothers.
- Peris,June. (1980,July). "Some Problem of Teaching and learning with in the open University," The Journal of Educational Research. 21 (3) : 254.
- Rogers,Dorothy. (1962). *The Psychology of Adolescence*. New York : Appleton-Century-Crafts.
- _____. (1972). *Issue in Adolesscnt Psychology*. New York : Meridith Corporation.
- Schwartz,David D. and others. (1986)"*Influence of Personal and Universal on the Subsequent Performance of Persons with Type A Type B Behavior Patterns*," Journal of Performance of Persons Social Psychology. 51(20) : 459-462.
- Seagers,Paul w. (1961). *Propose the School Building Code for Thailand*. Indiana, Indiana University,p. 5-6.
- Smith,Steven Jerome. (1978)."*Admistrative and Student Perceptions of Due Process Procedeure In Student Discipline Cases in Connecticut's Public Institutions of Higher Education*,"Dissertation Abstracts International. 38 : 5959-A ; April.
- Stephenson,R.M. (1955,May)."*Occupational Aspiration and Plan of Ninth Graders*," The Journal Of Educational Research. 9 : 27-35.
- Strube and others. (1987)."*Type A Behavior Pattern and Self Evaluation of Abilities : Empirical Tests of the Self Appraisal Model*,"Journal of Personality and Social Psychology. 52(22) : 3999-422.
- Thompson, George G. (1969). *Child psychology : growth trends in psychological Adjustment*. Bombay : The times of India Press.
- Tyerman,Andrew. and Michael, Humphrey. (1984). "*Life Stress,Family Support and Adolescence Disturbance*," Psychological Abstracts. 7 : 1901, July.
- Vidich , Arthur J. and Maurice R. Stein, et al. (1968). *Identity in Anxiety*. New York :

The Free Press.

Wilson, John D.. (1968). *"The Idea of Living-Learning : Innovation in the Academic Use Of Residential Facilities,"* in Student Personnel Work in College. New York : McGraw-Hill.

Wittaker, James D. (1965). *Introduction to Psychology*. Philadelphia : Sander.

Yamane, Taro. (1967). *Statistic : An Introductory Analysis*. New York : Harper and Row.

Yee, Albert H. (1971). *Social Interaction in Educational Settings*. Englewood Cliffs : Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือรับรอง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/5093

วันที่ 10 พฤษภาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวอรุณศิริ เกียรติศิริ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร ในสังกัดกรมยุทธศึกษา กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม” โดยมี อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ และ รองศาสตราจารย์เวอร์นี กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภาก เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร ในสังกัดกรมยุทธศึกษา กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวอรุณศิริ เกียรติศิริ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรวุฒิ ปัดโรสง)

ประธานยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษา

รักษาราชการแทนคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/5248

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 พฤษภาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ และแบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวอรุณศิริ เกียรติศิริ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร ในสังกัดกรมยุทธศึกษา กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม” โดยมี อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ และ รองศาสตราจารย์เวอร์นี กริทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร ในสังกัดกรมยุทธศึกษา กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม และแบบทดสอบสุขภาพจิต Thai GHQ 60, บุคคลิกภาพ A, B ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวอรุณศิริ เกียรติศิริ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรวิมล ปัดไธสง)

ประธานยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษา

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-3995090 มือถือ 01-9130161

ที่ ศธ 0519.12/๕๖๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และแบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวอรุณศิริ เกียรติศิริ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว ในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร ในสังกัดกรมยุทธศึกษา กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม” โดยมี อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ และ รองศาสตราจารย์เวณิ กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 1 จำนวน 225 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว ในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร ในสังกัดกรมยุทธศึกษา กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม และแบบทดสอบสุขภาพจิต Thai GHQ 60, บุคลิกภาพ A, B

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวอรุณศิริ เกียรติศิริ ได้เก็บข้อมูล ในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญลิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-3995090 มือถือ 01-9130161

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร
กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี.เอช.คิว 60
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพของนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถามนักเรียนไม่ต้องลงชื่อของนักเรียน คำตอบทั้งหมดจะเก็บเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

ขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวอรุณศิริ เกียรติศิริ

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน โปรดพิจารณาว่าข้อความดังต่อไปนี้ ข้อความใดที่ตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติมากหรือน้อยเพียงใด และให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนให้มากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ข้าพเจ้าต้องทำสิ่งต่างๆ อย่างรวดเร็ว เพื่อแข่งกับเวลา					
2	เมื่อข้าพเจ้ามีนัด ข้าพเจ้ามักไปไม่ทัน เวลาเสมอ					
3	ข้าพเจ้าพยายามทำงานให้ได้มาก แต่ ใช้เวลาน้อย					
4	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อและหาทางเลี้ยวออกมา เมื่อต้องฟังเรื่องไร้สาระ					
5	เพื่อน ส่วนใหญ่เห็นว่าข้าพเจ้า เป็นคนจริงจัง					
6	ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับทุกคนได้ แม้เขาจะทำงานอย่างขอไปที					
7	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกระอวยใจ ที่ต้องทำสิ่ง ต่างๆ ซ้ำซาก					
8	ข้าพเจ้ามีความพยายามมุ่งมั่นในการ ทำงานให้ประสบผลสำเร็จ					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
9	ข้าพเจ้าต้องทำงานที่อยู่ในความ รับผิดชอบของข้าพเจ้าให้เสร็จ ก่อนกำหนดเวลาเสมอ					
10	ข้าพเจ้าไม่เห็นความจำเป็นที่จะ ต้องกระตือรือร้นในการทำงาน					
11	เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว จนข้าพเจ้า ไม่อาจทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้					
12	ข้าพเจ้าสามารถทนฟังเรื่องไร้สาระได้ โดยไม่รู้สึกรำคาญ					
13	เพื่อนเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนเรียบง่าย					
14	เมื่อข้าพเจ้ามีนัด ข้าพเจ้ามักไปถึงที่ นัด					
15	ก่อนเวลาเป็นคนแรก ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิด ถ้ามีคนมาขัด					
16	จังหวะเวลาที่ข้าพเจ้ากำลังทำงาน					
17	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำงานในเวลาอัน รีบด่วน					
18	ข้าพเจ้าไม่ชอบฟังคำอุปสรรคต่างๆ ในการทำงาน เมื่อข้าพเจ้าเห็นผู้อื่นทำงานล่าช้า ข้าพเจ้ารู้สึกทนไม่ได้					

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี.เอส.คิว 60

คำชี้แจง สุขภาพทั่วไปของนักเรียนในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้อย่างตรงไปตรงมา โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () ที่ใกล้เคียงกับสุขภาพของนักเรียนในปัจจุบัน หรือในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาของนักเรียนที่เคยมีในอดีต โปรดตอบคำถามทุกข้อ

0. รู้สึกสบาย และมีสุขภาพดี

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () แย่กว่าปกติ () แย่กว่าปกติมาก

00. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

000. รู้สึกหดหู่ และมีสุขภาพไม่ดี

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อตนเอง ให้นักเรียนอ่าน

ข้อความดังกล่าวแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับของความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ข้าพเจ้าชอบทำงานร่วมกับเพื่อน					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกประหม่า เมื่อต้องพูด ต่อหน้าคนจำนวนมาก					
3	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองทำงานล่าช้า					
4	ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายต่องานที่ได้ รับมอบหมาย					
5	ข้าพเจ้าเป็นคนที่เคลื่อนไหวเชิงช้า					
6	ข้าพเจ้ากังวลเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา ตนเอง					
7	ข้าพเจ้าแต่งกายได้เหมาะสม กับรูปร่าง					
8	ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ยากและท้าทาย					
9	ข้าพเจ้าภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง					
10	ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือในการทำงาน ร่วมกับเพื่อน					
11	ข้าพเจ้าเป็นคนที่เพื่อนไว้วางใจ					
12	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองเป็นคนกล้าหาญ					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
13	ข้าพเจ้าแต่งกายได้เหมาะสม กับกาลเทศะ					
14	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรับตัว เข้ากับเพื่อนได้					
15	ข้าพเจ้าเป็นที่รักของเพื่อนฝูง					
16	ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็น กับเพื่อน					
17	ข้าพเจ้ารู้สึกกว่าตนเองไม่มี ลักษณะผู้นำ					
18	ข้าพเจ้ามั่นใจในรูปร่างหน้าตา ของตนเอง					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพของนักเรียนเตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างคนในครอบครัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความจบแล้ว ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำสั่งสอน ของผู้ปกครอง					
2	ผู้ปกครองคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา					
3	ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นไม่สอดคล้อง กับผู้ปกครอง					
4	ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าแสดง ความคิดอย่างอิสระ					
5	ข้าพเจ้าเก็บเงินสะสมตามคำแนะนำ ของผู้ปกครอง					
6	ผู้ปกครองชวนข้าพเจ้าไปออกกำลังกาย หรือ เล่นกีฬาด้วยกัน					
7	ข้าพเจ้าไม่เคยสร้างความเดือดร้อนใจ ให้ผู้ปกครอง					
8	ผู้ปกครองให้กำลังใจข้าพเจ้าเสมอ เมื่อมีโอกาส					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
9	ผู้ปกครองโอบกอดข้าพเจ้าด้วยความรัก และสัมผัสอย่างอบอุ่น					
10	ผู้ปกครองยอมรับฟังเหตุผลของข้าพเจ้า อย่างตั้งใจ					
11	เมื่อข้าพเจ้าเจ็บป่วย ผู้ปกครองดูแล เอาใจใส่ หรือพาไปพบแพทย์					
12	เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้าทำธุระต่างๆ ให้แก่ผู้ปกครองเสมอ					
13	ผู้ปกครองไม่ค่อยยอมรับหรือเชื่อถือ การตัดสินใจของข้าพเจ้า					
14	ข้าพเจ้าใช้จ่ายเงินที่ผู้ปกครองให้ อย่างประหยัด					
15	ผู้ปกครองมักตำหนิข้าพเจ้า มากกว่าชมเชย					
16	ข้าพเจ้าตั้งใจทำธุระให้ผู้ปกครอง อย่างเต็มที่					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองในการเลือกเหล่าของนักเรียนเตรียมทหาร ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางด้านขวามือเพียงช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	การเป็นทหารของข้าพเจ้าสามารถสร้างชื่อเสียงมาสู่วงศ์ตระกูลได้					
2	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้ารับราชการทหาร หรือตำรวจ					
3	ผู้ปกครองไม่มีความคาดหวังเกี่ยวกับการเป็นทหารของข้าพเจ้า					
4	ผู้ปกครองปรารถนาให้ข้าพเจ้ารับราชการทหาร เพราะเป็นอาชีพที่มั่นคง					
5	ผู้ปกครองคาดหวังให้ข้าพเจ้ารับราชการทหาร เพราะต้องการให้ข้าพเจ้ามีส่วนในการช่วยเหลือสังคม					
6	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้ารับราชการทหารเพื่อความเจริญก้าวหน้าในอนาคต					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
7	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้า รับราชการทหาร เพราะเห็นว่าข้าพเจ้า มีความสามารถที่เหมาะสม					
8	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้า รับราชการทหาร เพื่อพัฒนาครอบครัว ให้เท่าเทียมกับบุคคลอื่น					
9	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้า รับราชการทหาร เพราะเรียนจบมา จะได้มีงานทำโดยไม่เหนื่อยหาผู้อื่น					
10	ผู้ปกครองของข้าพเจ้ามีความคาดหวัง ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้บังคับบัญชาของ หน่วยงานทหาร					
11	ผู้ปกครองปรารถนาให้ข้าพเจ้า ประสบความสำเร็จในอาชีพทหาร					
12	ผู้ปกครองปรารถนาให้ข้าพเจ้า รับราชการทหารเหล่าทัพใดก็ได้					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเตรียมทหาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางด้านขวามือ เพียงช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	โรงนอนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก					
2	โต๊ะเขียนหนังสือในโรงนอนมีสภาพ ทนทานแข็งแรง					
3	ห้องสวัสดิการมีเครื่องอุปโภคบริโภค เพียงพอต่อความต้องการ					
4	ห้องตัดผมมีไม่เพียงพอต่อ จำนวนนักเรียน					
5	ห้องปฏิบัติการทางคอมพิวเตอร์ทันสมัย และให้ประโยชน์คุ้มค่าในการศึกษา					
6	ในหอพักมีบริเวณ ให้ข้าพเจ้าได้พักผ่อน และออกกำลังกายเพียงพอกับ ความต้องการ					
7	การป้องกันอุบัติเหตุในหอพัก จัดได้เหมาะสม					
8	อาคารหอพักมีทางระบาย อากาศเพียงพอ					
9	เครื่องทำน้ำเย็นมีจำนวนไม่เพียงพอ					
10	ห้องโสตมียุกรณ์เพียงพอและ เหมาะสมต่อการใช้งาน					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
11	ห้องอาบน้ำมีความสะดวกสบาย					
12	ห้องน้ำมีจำนวนจำกัดไม่พอใช้					
13	ตู้เสื้อผ้าชำรุดง่ายไม่แข็งแรง					
14	บริการโทรศัพท์สาธารณะมีเพียงพอต่อ ความต้องการ					
15	ข้าพเจ้าได้รับความสะดวกสบายในการ ซักรีดเสื้อผ้า					
16	บริเวณหอพักสะอาด ร่มรื่น และสวยงาม					
17	โต๊ะม้านั่งสำหรับพักผ่อนมีไม่เพียงพอ					
18	ห้องออกกำลังกายมีอุปกรณ์เพียงพอ และทันสมัย					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความจบแล้ว

ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	การคบเพื่อนทำให้ข้าพเจ้ามีความคิดกว้างขวางยิ่งขึ้น					
2	ข้าพเจ้าไม่ยอมเข้าสังคมกับเพื่อน เพราะรู้สึกมีปมด้อยเรื่องการเงิน					
3	ข้าพเจ้าพึงพอใจกับมิตรภาพของเพื่อนในโรงเรียน					
4	ถ้าข้าพเจ้าทะเลาะกับเพื่อนในกลุ่มขณะทำงาน ข้าพเจ้าชอบใช้กำลังเป็นเครื่องตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้น					
5	ข้าพเจ้าและเพื่อนพยายามหากิจกรรมมาทำร่วมกันเสมอ					
6	ข้าพเจ้าชอบทำงานคนเดียว					
7	ข้าพเจ้าและเพื่อนมีความสนิทสนมกันดี					
8	เมื่อข้าพเจ้าไม่สบายเพื่อนจะหายาให้ทานและสอบถามอาการเสมอ					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
9	เพื่อนของข้าพเจ้ามีนิสัยเห็นแก่ตัว					
10	ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน					
11	ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทที่					
12	สามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวได้					
13	เพื่อนยอมรับฟังความคิดเห็นของ					
14	ข้าพเจ้า					
15	เพื่อนมักไม่เห็นด้วยกับความคิดของ					
16	ข้าพเจ้า					
17	ข้าพเจ้าและเพื่อนทำกิจกรรมร่วมกัน					
18	ด้วยดีและมีความสุข					
19	ข้าพเจ้าให้เพื่อนยืมเงินเมื่อเพื่อน					
20	เดือดร้อน					
	เพื่อนส่วนใหญ่ชอบทำงานกับ					
	ข้าพเจ้า					
	ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นและทำตัว					
	ตามสบายเมื่ออยู่กับเพื่อน					
	เพื่อนในโรงเรียนไม่ค่อยให้					
	ความช่วยเหลือข้าพเจ้าเท่าที่ควร					
	โดยปกติเพื่อนมักไม่เห็นด้วยกับ					
	ความคิดเห็นของข้าพเจ้า					
	ข้าพเจ้ากับเพื่อนต่างรับฟัง					
	ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
	ข้าพเจ้ากับเพื่อนต่างมีความหวัง					
	ใซึ่งกันและกัน					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนเตรียมทหารกับนายทหารปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความจบแล้วให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำสั่งสอนของ นายทหารปกครองด้วยความเต็มใจ					
2	นายทหารปกครองใช้วิธีการบังคับ ให้ยอมรับมากกว่าการชี้แจงด้วยเหตุผล					
3	ข้าพเจ้ารู้สึกที่นายทหารปกครอง สามารถให้ความช่วยเหลือได้เมื่อข้าพเจ้า มีปัญหา					
4	นายทหารปกครองใช้อารมณ์ ในการตัดสินใจเรื่องราวโดยขาดเหตุผล					
5	ข้าพเจ้ารู้สึกที่นายทหารปกครองตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ					
6	นายทหารปกครองมีวิธีการลงโทษ ที่เหมาะสม					
7	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการตั้งสมญานามให้ นายทหารปกครองเป็นเรื่องไม่เหมาะสม					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
8	นายทหารปกครองยินดีให้					
	ความช่วยเหลือและแนะนำ เมื่อข้าพเจ้า					
	มีปัญหาส่วนตัว					
9	ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นว่าการย้าย					
	นายทหารปกครองให้โมโหเป็นเรื่องที่					
	ไม่เหมาะสม					
10	ข้าพเจ้าแสดงท่าทีเคารพเชื่อฟังนาย					
	ทหารปกครองเมื่อถูกว่ากล่าวตักเตือน					
11	นายทหารปกครองไม่ถามสาเหตุของ					
	การทำผิดกฎระเบียบของหอพัก					
	ก่อนลงโทษ					
12	ข้าพเจ้ายินดีให้ความช่วยเหลือ					
	นายทหารปกครองด้วยความเต็มใจ					
13	ข้าพเจ้ารู้สึกที่นายทหารปกครองดูแล					
	เอาใจใส่ต่อนักเรียนเป็นอย่างดี					
14	ข้าพเจ้ารู้สึกปลอดภัยเมื่อมี					
	นายทหารปกครองอยู่ด้วย					
15	ข้าพเจ้ารู้สึกที่นายทหารปกครอง					
	สามารถเป็นที่ปรึกษาได้					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามการปรับตัวในหอพัก เมื่ออ่านข้อความจบแล้วให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ระบบปรับปรุงลักษณะทหารฝึกให้ข้าพเจ้าเข้มแข็ง					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกสับสนกับกฎระเบียบของหอพัก					
3	ระบบปรับปรุงลักษณะทหารทำให้ข้าพเจ้าหมดกำลังใจ					
4	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกลำบากใจที่อยู่ในหอพัก					
5	ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายต่อระบบอาวุโสของโรงเรียน					
6	ข้าพเจ้าอดัดใจในการปฏิบัติตามคำสั่ง					
7	นักเรียนทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้					
8	บางครั้งเมื่ออยู่ในหอพักข้าพเจ้ารู้สึกอดัดใจอยากตะโกนออกมาดังๆ					
9	ข้าพเจ้ายึดมั่นในอุดมการณ์ของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด					
10	การปฏิบัติตามกฎระเบียบของหอพักทำให้ข้าพเจ้าไม่มีความสุข					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
11	ข้าพเจ้าสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ ทุกโอกาส					
12	ระบบปรับปรุงลักษณะทหารสร้าง ความกดดันแก่ข้าพเจ้า					
13	การเปลี่ยนสภาพชีวิตพลเรือนเป็น ชีวิตทหารทำได้ยากลำบาก					
14	ข้าพเจ้ามีความอดทนอดกลั้นต่อ ความกดดันต่างๆ					
15	ข้าพเจ้ายึดมั่นในระบบอาวุโสอย่าง เคร่งครัด					
16	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรับตัวเข้ากับ ระบบปรับปรุงลักษณะทหารได้					
17	ถ้ามีโอกาส ข้าพเจ้ามักหลีกเลี่ยงในการ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหอพัก					
18	ระบบปรับปรุงลักษณะทหารทำให้ ข้าพเจ้ามีระเบียบวินัย					
19	การปฏิบัติตามตารางเวลาของหอพัก ทำให้ข้าพเจ้ามีระเบียบวินัย					
20	ระบบปรับปรุงลักษณะทหารใช้ การออกคำสั่งเชิงบังคับมากเกินไป					
21	ระบบเกียรติศักดิ์มีอิทธิพลต่อนักเรียน เตรียมทหารทุกคน					
22	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายกับระเบียบ ของหอพัก					
23	เมื่อถึงเวลาที่ต้องกลับเข้าหอพัก ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจ					
24	ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจถ้าได้ทำผิด ระเบียบของหอพัก					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
25	ข้าพเจ้าคิดว่าระบบปรับปรุงลักษณะ					
26	ทหารเป็นการออกกำลังกายที่ดี					
27	ข้าพเจ้าเห็นว่าตารางเวลาของหอพัก ทำให้ชีวิตนักเรียนประจำซ้ำซากจำเจ					
28	กฎระเบียบของหอพักทำให้ข้าพเจ้า ไม่เป็นตัวของตัวเอง					
29	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามระบบปรับปรุง ลักษณะทหารด้วยความเต็มใจ					
30	ข้าพเจ้ารู้สึกสงสัยว่าทำไมหอพักจึงมี กฎระเบียบมากมาย					
31	การที่ข้าพเจ้าต้องปฏิบัติตามตาราง เวลาของหอพักทำให้ข้าพเจ้าไม่มีเวลา เป็นของตนเอง					
32	ข้าพเจ้ายึดมั่นในระบบเกียรติศักดิ์ของ โรงเรียนอย่างเคร่งครัด					
33	ข้าพเจ้าอดัดใจเมื่อต้องปฏิบัติตาม ระบบเกียรติศักดิ์					
34	ข้าพเจ้าคิดว่าระบบปรับปรุงลักษณะ ทหารขาดการใช้หลักเหตุผลชี้แจง ในการสั่งปฏิบัติ					

ภาคผนวก ค.

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

หน้า ๖

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.777
2	3.001
3	1.979
4	2.557
5	3.763
6	2.488
7	5.180
8	6.040
9	4.068
10	4.082
11	3.253
12	2.514
13	3.432
14	3.070
15	3.911
16	3.681
17	5.337
18	2.178

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .6843

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามอัตนัยในทัศน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.945
2	2.504
3	3.175
4	2.898
5	4.419
6	2.286
7	3.772
8	3.004
9	2.481
10	5.806
11	5.737
12	3.894
13	6.036
14	3.481
15	5.472
16	7.653
17	3.894
18	4.562

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .7860

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน
เตรียมทหารกับสมาชิกในครอบครัว

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	8.048
2	7.584
3	4.336
4	7.551
5	7.829
6	5.472
7	3.014
8	4.726
9	5.415
10	6.913
11	3.016
12	7.176
13	7.488
14	5.139
15	4.476
16	8.839

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8314

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง
ในการเลือกเหล่านักเรียนเตรียมทหาร

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.808
2	8.194
3	5.522
4	11.066
5	7.259
6	10.474
7	9.823
8	7.800
9	6.930
10	3.997
11	3.780
12	3.675

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8090

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามทางกายภาพ
ของโรงเรียนเตรียมทหาร

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	5.765
2	6.163
3	4.899
4	5.411
5	4.866
6	6.971
7	5.563
8	5.650
9	4.850
10	7.476
11	5.371
12	4.612
13	6.266
14	3.083
15	4.187
16	5.779
17	3.424
18	5.612

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8329

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน
เตรียมทหารกับเพื่อน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.608
2	5.196
3	4.774
4	2.404
5	5.613
6	4.115
7	7.074
8	4.525
9	4.621
10	6.246
11	6.584
12	4.090
13	11.700
14	4.893
15	5.661
16	6.969
17	8.242
18	5.059
19	6.328
20	7.410

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8801

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน
เตรียมทหารกับนายทหารปกครอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	8.705
2	4.404
3	8.504
4	4.359
5	7.392
6	6.132
7	4.474
8	11.174
9	2.500
10	6.040
11	5.097
12	7.893
13	9.920
14	7.022
15	11.215

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8549

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการปรับตัวในหอพัก
ของนักเรียนเตรียมทหาร

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.005
2	4.820
3	5.333
4	1.215
5	6.298
6	12.321
7	3.600
8	4.493
9	3.869
10	8.176
11	3.796
12	6.836
13	4.827
14	2.733
15	4.195
16	6.709
17	4.217
18	4.814
19	4.224
20	5.746
21	3.546
22	8.868
23	6.045
24	2.689
25	5.330

ตาราง 13 (ต่อ) แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการปรับตัวในหอพัก
ของนักเรียนเตรียมทหาร

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
26	5.343
27	4.311
28	5.560
29	8.521
30	4.136
31	4.893
32	6.366
33	6.163

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8021

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นางสาวอรุณศิริ เกียรติศิริ
วัน เดือน ปี เกิด 1 ตุลาคม 2519
สถานที่เกิด จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 226/15 ซ.บางนาตราด 31 ถ.บางนา – ตราด แขวงบางนา
เขตบางนา จ.กรุงเทพมหานคร 10260
โทรศัพท์ 01-9130161

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2545 การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ.2537 ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิชาเอกการประชาสัมพันธ์)
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ.2535 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนปทุมคงคา
พ.ศ.2532 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวิทยาลักษณ์านุศิลป์
พ.ศ.2526 ชั้นประถมศึกษาโรงเรียนพระฤทัยคอนแวนต์